

**КОМПАНИЈА “ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ” а.д.о.
БЕОГРАД**

**Консолидовани финансијски извештаји
за годину завршену
31. децембра 2019.**

и

Извештај независног ревизора

САДРЖАЈ

	Страна
ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА	1 - 6
КОНСОЛИДОВАНИ ФИНАНСИЈСКИ ИЗВЕШТАЈИ	
Консолидовани биланс успеха	7
Консолидовани извештај о осталом резултату	8
Консолидовани биланс стања	9
Консолидовани извештај о променама на капиталу	10
Консолидовани извештај о токовима готовине	11
Напомене уз консолидоване финансијске извештаје	12 - 96

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА КОМПАНИЈЕ “ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ” а.д.о. БЕОГРАД

Извештај о ревизији консолидованих финансијских извештаја

Мишљење

Извршили смо ревизију консолидованих финансијских извештаја Компаније “Дунав осигурање” а.д.о. Београд (у даљем тексту: “Матично друштво”) и њених зависних правних лица (заједно у даљем тексту: “Група”), који обухватају консолидовани биланс стања на дан 31. децембра 2019. године и консолидовани биланс успеха, консолидовани извештај о осталом резултату, консолидовани извештај о променама на капиталу и консолидовани извештај о токовима готовине за годину која се завршава на тај дан, као и напомене уз консолидоване финансијске извештаје које укључују сумарни преглед значајних рачуноводствених политика.

По нашем мишљењу, приложени консолидовани финансијски извештаји приказују истинито и објективно, по свим материјално значајним аспектима, консолидовану финансијску позицију Групе на дан 31. децембра 2019. године, као и консолидоване резултате њеног пословања и консолидоване токове готовине за годину која се завршава на тај дан у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији и релевантним прописима Народне банке Србије који регулишу финансијско извештавање друштава за осигурање.

Основа за мишљење

Ревизију смо извршили у складу са Законом о ревизији и Међународним стандардима ревизије (МСР). Наше одговорности у складу са тим стандардима детаљније су описане у одељку нашег извештаја *Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја*. Ми смо независни у односу на Компанију у складу са *Етичким кодексом за професионалне рачуновође* Одбора за међународне етичке стандарде за рачуновође (“ИЕСБА Кодекс”) и етичким захтевима који су релевантни за нашу ревизију консолидованих финансијских извештаја у Републици Србији, и испунили смо наше друге етичке одговорности у складу са овим захтевима и ИЕСБА Кодексом. Сматрамо да су ревизијски докази које смо прибавили довољни и одговарајући да нам пруже основу за изражавање нашег мишљења.

Кључна ревизијска питања

Кључна ревизијска питања су питања која су, по нашем професионалном расуђивању, била од највећег значаја у нашој ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период. Ова питања су разматрана у контексту ревизије консолидованих финансијских извештаја у целини и формирању нашег мишљења о њима, и ми нисмо изнели издвојено мишљење о овим питањима.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА КОМПАНИЈЕ “ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ” а.д.о. БЕОГРАД
(Наставак)

Извештај о ревизији консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

Кључна ревизијска питања (Наставак)

Кључно ревизијско питање	Примењене процедуре ревизије
1. Вредновање техничких резерви и тест адекватности обавеза (ЛАТ) Напомена 50.1. уз консолидоване финансијске извештаје	

Техничке резерве Групе на дан 31. децембра 2019. године износе 34.437.105 хиљада динара, и односе се на математичку резерву, резерве за изравнање ризика, резерве за бонусе и попусте, резерве за преносне премије, резерве за неистекле ризике и резервисане штете. Техничке резерве чине 59,7% укупне пасиве Групе на дан 31. децембра 2019. године.

Наведене техничке резерве одражавају неизвесности које су саставни део индустрије осигурања.

Обрачун техничких резерви за уговоре у осигурању је захтеван процес јер укључује велики степен неизвесности, процене и просуђивања, као и комплексне математичке и статистичке обрачуне и стога је кључно ревизијско питање.

Вредновање резервисања на крају године заснива се на интегритету основних података, укључујући ликвидације штета и појединачне процене неликвидираних штета које процењују руководиоци Дирекције за накнаду штета, спољни адвокати који заступају Групу и руководство Групе.

Подаци о штетама се скупљају и групно посматрају како би се одредио укупан износ будућих губитака по врстама осигурања. Модели резервација за штете узимају у обзир искуство, развој штета, тржишне услове, као и све друге претпоставке које су осетљиве на правне, економске и друге факторе несигурности како би се адекватно проценили будући губици. Техничке резерве се обрачунавају узимајући у обзир књижене премије, природу ризика и општеприхваћене актуарске методе вредновања.

Руководство Групе проверава штете и премије, улазне претпоставке за моделе и одговорни су за именовање овлашћених актуара који имају задатак да прегледају и провере процењене техничке резерве и дају мишљење о њиховој адекватности на дан консолидованог биланса стања.

Поред тога, Група је на дан 31. децембра 2019. године извршила тест адекватности обавеза (ЛАТ) са циљем утврђивања да ли су признате резерве за уговоре о осигурању адекватне.

Наше ревизорске процедуре су укључивале тестирање интерних контрола и друге поступке ревизије, укључујући:

- процену кључних интерних контрола над процесом обраде пријављених штета;
- прикупљање и детаљно тестирање документације о штетним догађајима на основу којих је Група извршила резервисања за настале пријављене штете;
- процену да ли су евидентиране техничке резерве у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији и Републици Српској и релевантним одлукама Народне банке Србије, односно Агенције за осигурање Републике Српске, који регулишу ову област и финансијско извештавање друштава за осигурање; и
- преглед извршених обелодањивања у напоменама уз консолидоване финансијске извештаје како бисмо оценили да ли је извршена презентација адекватна у складу са захтевима примењивог оквира финансијског извештавања и довољна корисницима консолидованих финансијских извештаја.

Поред тога, као део ревизорског тима ангажовали смо нашег интерног стручњака за област осигурања да провери кључне претпоставке за процену адекватности техничких резерви, обрачун резервисања, као и тест адекватности обавеза на дан 31. децембра 2019. године, у складу са правилима актуарске струке и важећим прописима.

Интерни стручњак је имао задатак да анализира, провери и критички преиспита коришћену методологију прорачуна техничких резерви и теста адекватности обавеза које су највише подложни неизвесностима.

На бази спроведених ревизорских процедура, нисмо идентификовали значајне налазе у односу на исказане техничке резерве Групе на дан 31. децембра 2019. године. Извршена обелодањивања о техничким резервама су релевантна и одговарајућа.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА КОМПАНИЈЕ “ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ” а.д.о. БЕОГРАД
(Наставак)

Извештај о ревизији консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

Кључна ревизијска питања (Наставак)

Кључно ревизијско питање	Примењене процедуре ревизије
2. Вредновање некретнина и инвестиционих некретнина по фер вредности Напомене 31. и 32. уз консолидоване финансијске извештаје	

Некретнине (земљиште и грађевински објекти) и инвестиционе некретнине у укупном износу од 9.708.281 хиљаду динара чине 16,8% укупне активе Групе на дан 31. децембра 2019. године.

У консолидованим финансијским извештајима некретнине су евидентирани по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштenu (фер) вредност на дан ревалоризације (процене), умањену за укупан износ исправке вредности по основу обрачунате амортизације и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења. Вредновање инвестиционих некретнина након почетног признавања врши се по методу поштене (фер) вредности.

Фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина у власништву Групе биле су предмет процене на дан 31. децембра 2019. године од стране независног проценитеља.

Процењена фер вредност непокретности и инвестиционих некретнина извршена је применом тржишног и приносног приступа. Кључни фактори који утичу на резултат процене, а који укључују одређени степен просуђивања, су:

- пројекција прихода и расхода;
- пословни добитак;
- дисконтне стопе или стопе капитализације које се примењују на пројектоване будуће токове готовине; и
- остварене цене у недавним трансакцијама за сличне, тј. упоредиве непокретности на релевантном тржишту.

У складу са наведеним, процена фер вредности земљишта, грађевинских објеката и инвестиционих некретнина сматра се кључним ревизијским питањем.

Руководство Групе доставља претходно наведене улазне претпоставке за моделе процене и одговорно је за именовање квалификованих независних проценитеља који имају задатак да им помогну у утврђивању дисконтних стопа и процени фер вредности који одражавају текуће тржишне услове и реално стање средстава која су предмет процене.

Усмерили смо наше тестирање процењене фер вредности земљишта, грађевинских објеката и инвестиционих некретнина на кључне претпоставке руководства, односно пројекције новчаних токова, дисконтне стопе (или стопе капитализације) и упоредиве цене коришћене за потребе процене и методологију процене.

Наше процедуре ревизије обухватиле су и ангажовање наших интерних стручњака да нам помогну у следећем:

- оцени претпоставки коришћених у обрачуна дисконтних стопа и прерачунавање ових стопа;
- критичкој оцени да ли су модели које је користио независни проценитељ у складу са захтевима МРС 16 “Некретнине, постројења и опрема”, МРС 40 “Инвестиционе некретнине” и МСФИ 13 “Одмеравање фер вредности”;
- анализу пројектованих будућих токова готовине примењених у моделима да бисмо утврдили да ли су реални и оправдани с обзиром на текуће макроекономске околности и стање некретнина у власништву Групе;
- анализу осетљивости кључних претпоставки; и
- поређење пројектованих токова готовине, укључујући и претпоставке у вези са стопама раста прихода и оперативним маргинама, са историјским резултатима у циљу провере тачности пројекција руководства.

Претпоставке коришћене од стране руководства упоредиве су са историјским резултатима и очекиваним будућим изгледима. Примењене дисконтне стопе и упоредиве цене су одговарајуће у датим околностима, а методологија примењена у процени од стране квалификованог независног проценитеља је у складу са правилима струке.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА КОМПАНИЈЕ “ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ” а.д.о. БЕОГРАД
(Наставак)

Извештај о ревизији консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

Скретање пажње

Скрећемо пажњу да је у Напомени 29. уз консолидоване финансијске извештаје обелодањено да су трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности у 2019. години превазилазили режијски додаток за 1.201.321 хиљаду динара (2018. година: 2.416.713 хиљада динара), што није у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају (“Службени гласник РС”, бр. 51/2009, 78/2011, 10/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС), који прописује да наведени трошкови не могу бити већи од режијског додатка. Матично друштво је током 2018. и 2019. године предузело низ активности на редуковању трошкова спровођења осигурања. Ефекти предузетих активности и мера на снижењу трошкова спровођења осигурања у 2019. години, се такође могу идентификовати на позицији нето прилива готовине из пословних активности из консолидованог извештаја о токовима готовине, где је нето прилив готовине у 2019. години већи за 2.864.197 хиљада динара у односу на 2018. годину. Иако нижи него у 2018. години, као што је то обелодањено у Напомени 18, трошкови спровођења осигурања су и у 2019. години били високи пре свега због преноса већег износа разграничених трошкова прибаве из 2018. године у текући извештајни период. Руководство Групе сматра да ће даља примена предузетих мера у наредном периоду довести до потпуног годишњег усаглашавања трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности са важећим законским прописима. Наше мишљење не садржи резерву по овом питању.

Остала питања

Консолидовани финансијски извештаји Групе за годину завршену 31. децембра 2018. били су предмет ревизије од стране другог ревизора, који је у свом Извештају од 14. јуна 2019. године изразио мишљење без резерве на ове финансијске извештаје.

Одговорности руководства и лица овлашћених за управљање за консолидоване финансијске извештаје

Руководство је одговорно за састављање и истинито приказивање ових консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим прописима важећим у Републици Србији и релевантним прописима Народне банке Србије који регулишу финансијско извештавање друштава за осигурање, као и за оне интерне контроле за које одреди да су потребне за припрему консолидованих финансијских извештаја који не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке.

При састављању консолидованих финансијских извештаја, руководство је одговорно за процену способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности, обелодањујући, по потреби, питања која се односе на наставак пословања и примену начела сталности пословања као рачуноводствене основе, осим ако руководство намерава да ликвидира Групу или да обустави пословање, или нема другу реалну могућност осим да то уради.

Лица овлашћена за управљање су одговорна за надзор над процесом финансијског извештавања Групе.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА КОМПАНИЈЕ “ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ” а.д.о. БЕОГРАД
(Наставак)

Извештај о ревизији консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја

Наш циљ је стицање уверавања у разумној мери о томе да консолидовани финансијски извештаји, узети у целини, не садрже материјално значајне погрешне исказе, настале услед криминалне радње или грешке, и издавање извештаја ревизора који садржи наше мишљење. Уверавање у разумној мери означава висок ниво уверавања, али не представља гаранцију да ће ревизија спроведена у складу са Међународним стандардима ревизије увек открити материјално значајан погрешан исказ ако такав исказ постоји. Погрешни искази могу да настану услед криминалне радње или грешке и сматрају се материјално значајним ако је разумно очекивати да ће они, појединачно или збирно, утицати на економске одлуке корисника донете на основу ових консолидованих финансијских извештаја.

Као део ревизије у складу са Међународним стандардима ревизије ми примењујемо професионално просуђивање и задржавамо професионални скептицизам током обављања ревизије. Ми такође:

- Идентификујемо и процењујемо ризике од материјално значајних погрешних исказа у консолидованим финансијским извештајима, насталих услед криминалне радње или грешке, осмишљавамо и обављамо ревизијске поступке који су прикладни за те ризике, и прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа да обезбеде основу за мишљење ревизора. Ризик да неће бити идентификовани материјално значајни погрешни искази који су резултат криминалне радње је већи него за погрешне исказе настале услед грешке, зато што криминална радња може да укључи удруживање, фалсификовање, намерне пропусте, лажно представљање или заобилажење интерне контроле.
- Стичемо разумевање о интерним контролама које су релевантне за ревизију ради осмишљавања ревизијских поступака који су прикладни у датим околностима, али не у циљу изражавања мишљења о ефикасности интерних контрола Групе.
- Вршимо процену адекватности примењених рачуноводствених политика и у којој мери су разумне рачуноводствене процене и повезана обелодањивања које је извршило руководство.
- Доносимо закључак о прикладности примене начела сталности као рачуноводствене основе од стране руководства и да ли, на основу прикупљених ревизијских доказа, постоји материјална неизвесност у вези са догађајима или условима који могу да изазову значајну сумњу у погледу способности Групе да настави са пословањем у складу са начелом сталности. Ако закључимо да постоји материјална неизвесност, дужни смо да у нашем извештају ревизора скренемо пажњу на одговарајућа обелодањивања у консолидованим финансијским извештајима или, ако таква обелодањивања нису адекватна, да модификујемо наше мишљење. Наши закључци се заснивају на ревизијским доказима прибављеним до датума извештаја ревизора. Међутим, будући догађаји или услови могу за последицу да имају да Група престане да послује у складу са начелом сталности.
- Вршимо оцену укупне презентације, структуре и садржаја консолидованих финансијских извештаја, укључујући и обелодањивања, као и да ли су у консолидованим финансијским извештајима приказане основне пословне промене и догађаји на такав начин да се постигне фер презентација.
- Прибављамо довољно адекватних ревизијских доказа у вези са финансијским информацијама ентитета или пословним активностима у оквиру Групе како би изразили мишљење о консолидованим финансијским извештајима. Ми смо одговорни за усмеравање, надзор и извршење ревизије Групе. Такође, ми смо искључиво одговорни за наше ревизорско мишљење.

ИЗВЕШТАЈ НЕЗАВИСНОГ РЕВИЗОРА

АКЦИОНАРИМА КОМПАНИЈЕ “ДУНАВ ОСИГУРАЊЕ” а.д.о. БЕОГРАД
(Наставак)

Извештај о ревизији консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

Одговорности ревизора за ревизију консолидованих финансијских извештаја (Наставак)

Саопштавамо лицима овлашћеним за управљање, између осталог, планирани обим и време ревизије и значајне ревизијске налазе, укључујући и значајне недостатке у интерним контролама које смо идентификовали током наше ревизије.

Такође, достављамо лицима овлашћеним за управљање изјаву да смо усклађени са релевантним етичким захтевима у погледу независности и да ћемо их обавестити о свим односима и осталим питањима за која може разумно да се претпостави да утичу на нашу независност, и, где је то могуће, о повезаним мерама заштите.

Од питања која су саопштена лицима овлашћеним за управљање, ми одређујемо која питања су била од највеће важности у ревизији консолидованих финансијских извештаја за текући период и стога су кључна ревизијска питања. Ми описујемо ова питања у нашем извештају ревизора, осим ако закон или регулатива искључује јавно обелодањивање о том питању или када, у изузетно ретким околностима, утврдимо да питање не треба да буде укључено у извештај ревизора, зато што је разумно очекивати да негативне последице буду веће него користи од такве комуникације.

Извештај о другим законским и регулаторним захтевима

Руководство Групе је одговорно за састављање и тачност приложеног консолидованог годишњег извештаја о пословању у складу са захтевима Закона о рачуноводству и Закона о тржишту капитала. У складу са Законом о ревизији, наша одговорност је да изразимо мишљење о усклађености консолидованог годишњег извештаја о пословању Групе за 2019. годину са консолидованим финансијским извештајима за ту пословну годину који су били предмет ревизије. Наши поступци у том погледу су били ограничени само на оцену усаглашености финансијских информација садржаних у консолидованом годишњем извештају о пословању са ревидираним консолидованим финансијским извештајима.

По нашем мишљењу, финансијске информације обелодањене у консолидованом годишњем извештају о пословању Групе за 2019. годину усклађене су, по свим материјално значајним питањима, са консолидованим финансијским извештајима Групе за 2019. годину који су били предмет ревизије.

Партнер у ангажовању на ревизији на основу ког је састављен овај извештај независног ревизора је Ксенија Ристић Костић.

Београд, 22. јун 2020. године

Ксенија Ристић Костић
Овлашћени ревизор

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС УСПЕХА

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године

		У хиљадама динара	
		2019.	2018.
		Кориговано	
Напомена			
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ			
Приходи од премија осигурања и саосигурања	5	25.946.252	24.387.149
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	6	974.795	763.781
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	7	375.944	354.677
Остали пословни приходи	8	1.139.077	1.146.617
		28.436.068	26.652.224
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ			
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	9	(1.626.498)	(1.793.342)
Расходи накнада штета и уговорених износа	10	(12.196.407)	(11.641.028)
Резервисане штете - повећања	11	(1.678.673)	(866.279)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	12	529.184	549.162
Повећање осталих техничких резерви - нето		(2.581)	(953)
Смањење осталих техничких резерви - нето	13	56.781	93.112
Расходи за бонусе и попусте	14	(1.738.000)	(1.883.923)
Остали пословни расходи	15	(1.005.086)	(804.002)
		(17.661.280)	(16.347.253)
ДОБИТ - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		10.774.788	10.304.971
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ			
Приходи од инвестирања средстава осигурања	16	1.273.458	1.088.177
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	17	(88.980)	(73.145)
ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ		1.184.478	1.015.032
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА			
1. Трошкови прибаве			
Провизије		(1.235.288)	(1.050.399)
Остали трошкови прибаве		(5.573.925)	(6.938.729)
Повећање (смањење) разграничених трошкова прибаве		(580.660)	438.816
	18.1.	(7.389.873)	(7.550.312)
2. Трошкови управе			
Амортизација		(226.273)	(310.420)
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови		(553.785)	(519.103)
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични трошкови		(1.013.619)	(946.486)
Остали трошкови управе		(250.375)	(188.978)
	19	(2.044.052)	(1.964.987)
3. Остали трошкови спровођења осигурања	20	(68.564)	(67.526)
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија		428.906	349.157
Укупно трошкови спровођења осигурања	18	(9.073.583)	(9.233.668)
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ		2.885.683	2.086.335
Финансијски приходи	21	271.311	535.881
Финансијски расходи	22	(57.297)	(68.232)
Приходи од усклађивања вредности имовине	23	1.649.647	821.390
Расходи по основу обезвређења	24	(1.544.224)	(1.712.349)
Остали приходи	25	291.040	184.938
Остали расходи	26	(71.921)	(66.074)
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		3.424.239	1.781.889
Нето губитак пословања које се обуставља		(11.400)	(11.508)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА		3.412.839	1.770.381
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
Порез на добитак	27	(450.943)	(191.684)
Одложени порески расходи		(2.181)	(6.698)
НЕТО ДОБИТАК		2.959.715	1.571.999
- Нето добитак који припада већинском власнику		2.940.700	1.558.571
- Нето добитак који припада мањинским улагачима		19.015	13.428
Основна зарада по акцији – у динарима	28	337	179

Напомене на странама 12 до 96 чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја
о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије
(„Службени гласник РС”, бр. 42/2015).

име Компаније, дана 22. јуна 2020. године:

Ивана Соковић
Председник Извршног одбора

Милош Милановић
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ОСТАЛОМ РЕЗУЛТАТУ
У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године

	У хиљадама динара 2018.	
	2019.	Кориговано
НЕТО ДОБИТАК	2.959.715	1.571.999
Остали свеобухватни добитак или губитак		
<i>Ставке које неће бити рекласификоване у билансу успеха у будућим периодима:</i>		
Повећање ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	354.191	-
Смањење ревалоризационих резерви по основу нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	(42.920)	-
Актураски губици/(добити) по основу дефинисаних планова примања	(107.745)	253
	203.526	253
<i>Ставке које накнадно могу бити рекласификоване у билансу успеха у будућим периодима:</i>		
Добити по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	30	-
Губици по основу прерачуна финансијских извештаја иностраног пословања	(16.529)	(1.845)
Добити по основу хартија од вредности расположивих за продају	916.427	438.957
Губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	(90.102)	(61.146)
	809.826	375.966
Остали нето свеобухватан добитак умањен за порезе	1.013.352	376.219
УКУПАН НЕТО СВЕОБУХВАТНИ ДОБИТАК	3.973.067	1.948.218
- Приписив већинским власницима капитала	3.955.951	1.935.025
- Приписив мањинским улагачима	17.116	13.193

Напомене на странама 12 до 96 чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015).

У име Компаније:

Тамара Соковић
Председник Извршног одбора

Милош Милановић
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ БИЛАНС СТАЊА
На дан 31. децембра 2019. године

		У хиљадама динара	
	Напомена	31. децембар 2019. године	31. децембар 2018. године Кориговано
АКТИВА			
Стална имовина			
Нематеријална улагања, софтвер и остала права	30	72.182	124.053
Некретнине, постројења и опрема	31	9.694.431	9.193.274
Инвестиционе некретнине	32	918.073	932.853
Дугорочни финансијски пласмани	33	1.281.930	1.289.405
Остала дугорочна средства	34	362.974	52.329
		12.329.590	11.591.914
Обртна имовина			
Залихе	35	73.170	74.848
Потраживања	36	5.529.979	4.817.527
Потраживања за више плаћен порез на добитак		143.692	92.582
Финансијски пласмани	37	30.671.512	24.770.421
Готовински еквиваленти и готовина	39	2.605.049	2.300.378
Порез на додатну вредност		781	463
Активна временска разграничења	40	2.798.241	3.372.662
Техничке резерве које падају на терет саосигураваача, реосигураваача и ретроцесионара	41	3.534.172	2.690.069
		45.356.596	38.118.950
УКУПНА АКТИВА		57.686.186	49.710.864
ПАСИВА			
Капитал			
Акцијски капитал	42	2.754.874	2.754.874
Државни капитал		2.967.480	2.967.480
Остали капитал		131.421	131.421
Резерве		133.580	204.944
Ревалоризационе резерве		3.239.715	3.007.575
Нереализовани добици		1.980.451	1.087.301
Нереализовани губици		(465.052)	(276.634)
Нераспоређена добит		4.130.572	2.588.082
Учешћа без права контроле		249.138	244.482
		15.122.179	12.709.525
РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ			
Дугорочна резервисања	43	6.357.006	5.731.753
Дугорочне обавезе	44	81.883	49.114
Одложене пореске обавезе	27.3.	460.209	373.989
Краткорочне обавезе			
Краткорочне финансијске обавезе		44.938	57.461
Обавезе по основу штета и уговорених износа	45	268.020	327.460
Обавезе за премију, зараде и друге обавезе	46	4.614.127	3.422.061
Обавезе за порез из резултата		403.848	139.280
		5.330.933	3.946.262
Пасивна временска разграничења			
Резерве за преносне премије	47	14.411.181	12.948.784
Резерве за неистекле ризике	48	311.138	225.204
Друга пасивна временска разграничења	49	1.190.647	1.116.487
		15.912.966	14.290.475
Резервисане штете	50	14.421.010	12.609.746
УКУПНА ПАСИВА		57.686.186	49.710.864
ВАНБИЛАНСНА АКТИВА/ПАСИВА	51	1.280.324	575.100

Напомене на странама 12 до 96 чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја
о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије
(„Службени гласник РС”, бр. 42/2015).

У име Компаније:

Ивана Соковић
Председник Извршног одбора

Милош Милановић
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ПРОМЕНАМА НА КАПИТАЛУ
На дан 31. децембра 2019. године

	У хиљадама динара										
	Основни и остали капитал	Резерве	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добици	Нереализовани губици	Нераспоређена добит	Капитал који припада већинским акционарима	Мањински интерес	Укупно		
Стање на дан											
1. јануара 2018. године, кориговано	5.853.775	-	204.882	-	669.198	-	(234.985)	2.081.369	11.656.503	245.035	11.901.538
Расподела добити - одобрене дивиденде	-	-	-	-	-	-	(1.126.618)	(1.126.618)	(1.126.618)	(13.765)	(1.140.383)
Нереализовани добици/(губици) по основу хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	431.888	(41.649)	-	390.239	(49)	390.239	(49)	390.190
Актуарски добици по основу отпремнина	-	-	-	253	-	-	253	-	253	-	253
Губици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	(1.659)	-	-	(1.659)	(186)	(1.659)	(186)	(1.845)
Одложени порески ефекти	-	-	-	(12.379)	-	-	(12.379)	-	(12.379)	-	(12.379)
Пренос са једног на други облик капитала	-	62	(74.689)	-	-	74.627	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	133	133	19	133	19	152
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	1.558.571	1.558.571	13.428	1.558.571	13.428	1.571.999
Стање на дан											
31. децембар 2018. године, кориговано	5.853.775	204.944	3.007.575	1.087.301	(276.634)	2.588.082	12.465.043	244.482	12.465.043	244.482	12.709.525
Расподела добити - одобрене дивиденде	-	-	-	-	-	(1.481.353)	(1.481.353)	(13.769)	(1.481.353)	(13.769)	(1.495.122)
Повећање математичке резерве	-	-	-	-	-	(78.267)	(78.267)	-	(78.267)	-	(78.267)
Ефекти процене вредности некретнина - повећање	-	-	385.975	-	-	-	385.975	836	385.975	836	386.811
Ефекти процене вредности некретнина - смањење	-	-	(49.138)	-	-	-	(49.138)	-	(49.138)	-	(49.138)
Нереализовани добици/(губици) по основу хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	959.010	(80.673)	-	878.337	(991)	878.337	(991)	877.346
Актуарски губици по основу отпремнина	-	-	-	-	(107.745)	-	(107.745)	-	(107.745)	-	(107.745)
Губици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	(14.839)	-	-	(14.839)	(1.660)	(14.839)	(1.660)	(16.499)
Одложени порески ефекти	-	-	(26.318)	(51.021)	-	-	(77.339)	(84)	(77.339)	(84)	(77.423)
Пренос са једног облика капитала на други	-	(71.364)	(78.379)	-	-	149.743	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	11.667	11.667	1.309	11.667	1.309	12.976
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	2.940.700	2.940.700	19.015	2.940.700	19.015	2.959.715
Стање на дан											
31. децембра 2019. године	5.853.775	133.580	3.239.715	1.980.451	(465.052)	4.130.572	14.873.041	249.138	14.873.041	249.138	15.122.179

Напомене на странама 12 до 96 чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије („Службени гласник РС”, бр. 42/2015).

У име Компаније:

Ивана Соковић

Председник Извршног одбора

Милош Милановић
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

КОНСОЛИДОВАНИ ИЗВЕШТАЈ О ТОКОВИМА ГОТОВИНЕ
На дан 31. децембра 2019. године

	У хиљадама динара 2018.	
	2019.	Кориговано
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ ПОСЛОВНИХ АКТИВНОСТИ		
Приливи готовине из пословних активности		
Премије осигурања и саосигурања и примљени аванси	29.087.439	27.456.528
Премије реосигурања и ретроцесија	2.470.597	1.078.224
Приливи од учешћа и накнади штета	448.037	523.656
Примљене камате из пословних активности	493.773	346.615
Остали приливи из редовног пословања	2.159.072	2.237.743
	34.658.918	31.642.766
Одливи готовине из пословних активности		
Накнаде штета и уговорених износа из осигурања.		
удели у штетама из саосигурања и дати аванси	(11.297.533)	(11.644.304)
Накнаде штета и удели у штетама из реосигурања и ретроцесија	(560.575)	(372.692)
Премије саосигурања, реосигурања и ретроцесија	(4.748.770)	(3.201.329)
Зараде, накнаде зарада и остали лични расходи	(5.265.949)	(4.979.179)
Остали трошкови спровођења осигурања	(3.965.787)	(5.056.290)
Плаћене камате	(1.546)	(5.148)
Порез на добитак	(234.336)	(165.929)
Одливи по основу осталих јавних прихода	(2.176.399)	(2.305.800)
Остали одливи из редовног пословања	(1.149.690)	(1.517.959)
	(29.400.585)	(29.248.630)
Нето прилив готовине из пословних активности	5.258.333	2.394.136
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ИНВЕСТИРАЊА		
Приливи готовине из активности инвестирања		
Продаја акција и удела (нето приливи)	3.790.226	3.527.380
Продаја нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	64.153	28.596
Остали финансијски пласмани – делопродаја и улагања (нето приливи)	14.495.063	12.069.212
Примљене камате из активности инвестирања	169.246	260.215
Примљене дивиденде и учешћа у резултату	73.189	19.246
	18.591.877	15.904.649
Одливи готовине из активности инвестирања		
Куповина акција и удела (нето одливи)	(2.619.022)	(4.411.708)
Куповина нематеријалних улагања, некретнина, постројења и опреме	(493.487)	(239.392)
Остали финансијски пласмани – делопродаја и улагања (нето одливи)	(19.537.550)	(12.511.766)
	(22.650.059)	(17.162.866)
Нето одлив готовине из активности инвестирања	(4.058.182)	(1.258.217)
ТОКОВИ ГОТОВИНЕ ИЗ АКТИВНОСТИ ФИНАНСИРАЊА		
Приливи готовине из активности финансирања		
Дугорочни кредити (нето приливи)	28.553	17.225
Остале краткорочне обавезе	11.624	13.579
	40.177	30.804
Одливи готовине из активности финансирања		
Дугорочни кредити (нето одливи)	(44.767)	(16.336)
Остале краткорочне обавезе	(117.052)	(61.226)
Финансијски лизинг	(51.563)	(26.774)
Исплаћене дивиденде и учешћа у капиталу	(721.479)	(550.695)
	(934.861)	(655.031)
Нето одлив готовине из активности финансирања	(894.684)	(624.227)
Нето прилив готовине	305.467	511.692
Готовина на почетку обрачунског периода	2.300.378	1.788.877
Позитивне курсне разлике по основу прерачуна готовине	217	1.598
Негативне курсне разлике по основу прерачуна готовине	(1.013)	(1.789)
ГОТОВИНА НА КРАЈУ ОБРАЧУНСКОГ ПЕРИОДА	2.605.049	2.300.378

Напомене на странама 12 до 96 чине
саставни део ових консолидованих финансијских извештаја.

Консолидовани финансијски извештаји приложени су у сажетом облику у складу са чланом 5. Одлуке о садржини извештаја о
обављеној ревизији финансијских извештаја друштва за осигурање/реосигурање Народне банке Србије
(„Службени гласник РС”, бр. 42/2015).

У име Компаније:

Ивана Соковић
Председник Извршног одбора

Милош Милановић
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић
Лице одговорно за састављање
финансијских извештаја

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ

Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (у даљем тексту: „Матично друштво“ или „Компанија“), као матично правно лице групације правних лица наведених у даљем тексту (заједно у даљем тексту: „Група“), је правно лице организовано као јавно акционарско друштво за обављање послова из делатности осигурања и других послова у складу са законом. Акције Матичног друштва листиране су на организованом тржишту – Београдска берза, Београд.

Седиште Матичног друштва је у Београду, Македонска улица бр. 4. Матични број Компаније је 07046898, а Порески идентификациони број (ПИБ) је 100001958.

Компанија је правни следбеник Компаније „Осигурање Дунав“ д.д. Београд организоване Одлуком Скупштине Деоничарског друштва за осигурање „Дунав“ усвојеној на IX седници одржаној 26. априла 1994. године и уписаној у регистар Привредног суда, у Београду, решењем IV-Fi бр. 9281/94, од 1. септембра 1994. године, а која је решењем Привредног суда у Београду II-Fi бр. 7821/97, регистарски уложак 4-01-00, од 3. јула 1997. године регистрована као акционарско друштво у складу са Законом о осигурању имовине и лица.

Решењем Агенције за привредне регистре у Београду, број 1992/2005 од 2. марта 2005. године, Компанија је преведена у Регистар привредних субјеката и регистрована као акционарско друштво за осигурање.

Компанија је организована у складу са Законом о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/2014) и Законом о привредним друштвима („Службени гласник РС“, број 36/2011, 99/2011 и 83/2014 - др. закон, 5/2015, 44/2018, 95/2018 и 91/2019). Народна банка Србије је издала Решење Г. бр. 2959 од 25. априла 2016. године којим се утврђује да је Компанија ускладила своје пословање, имовину, капитал, обавезе, органе, организацију и акте са одредбама Закона о осигурању и испунила услове који су прописани за обављање свих врста животних осигурања и свих врста неживотног осигурања из члана 8. и 9. Закона.

У циљу стицања добити, Компанија обавља делатност коју чине следећи послови осигурања за које је Компанија добила дозволу Народне банке Србије:

- **Послови животних осигурања:** (а) осигурање живота, (б) осигурање за случај венчања и рођења, (в) рентно осигурање, (г) допунско осигурање уз осигурање живота, (д) животна осигурања наведена под. (а), (б), (в) ове тачке везана за јединице инвестиционих фондова, (ђ) тонтине, које представљају осигурање у коме се осигураници договоре да ће заједнички капитализовати своје доприносе и тако капитализовану имовину поделити између оних осигураника који доживе одређену старост, односно између наследника умрлих осигураника, (е) осигурање с капитализацијом исплате, које се заснива на актуарским обрачунима и у коме осигураник као замену за једнократну или периодичну уплату премије прима исплате у одређеној висини и у одређеном периоду.
- **Послови неживотних осигурања:** (а) осигурање од последица незгоде, укључујући осигурање од повреда на раду и професионалних обољења, (б) добровољно здравствено осигурање, (в) осигурање моторних возила, (г) осигурање шинских возила, (д) осигурање ваздухоплова, (ђ) осигурање пловних објеката, (е) осигурање робе у превозу, (ж) осигурање имовине од пожара и других опасности, (з) остала осигурања имовине, (и) осигурање од одговорности због употребе моторних возила, (ј) осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, (к) осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, (л) осигурање од опште одговорности за штету које покрива остале врсте одговорности, (љ) осигурање кредита, (м) осигурање јемства, које гарантује непосредно или посредно испуњење обавеза дужника, (н) осигурање финансијских губитака, (њ) осигурање трошкова правне заштите, (о) осигурање помоћи на путовању.

Компанија своју унутрашњу организацију прилагођава потребама развоја своје делатности, у складу са утврђеном пословном политиком. Послови из делатности Компаније обављају се у Генералној дирекцији и огранцима Компаније - Главним филијалама осигурања.

У Генералној дирекцији обављају се послови из делатности осигурања, као и други послови у складу са законом, а који су од интереса за Компанију као целину. У Генералној дирекцији организује се, контролише и координира процес рада у области осигурања (за неживотна осигурања; за продају неживотних осигурања; за продају животних осигурања; за накнаду штета), као и у области финансијских послова, послова логистике, правних послова, послова из области људских ресурса, информатике, интерне ревизије, интерне контроле и контроле усклађености пословања, актуарских послова, послова управљања ризицима солвентности и послова маркетинга, као и послова комуникације и бриге о клијентима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)

Компанија послује на целој територији Републике Србије, преко мреже коју чини 28 главних филијала осигурања неживота које су груписане у пет региона. Продајна мрежа животних осигурања своју делатност обавља преко једне главне филијале у оквиру које су образоване ниже организационе јединице.

Компанија као матично правно лице и њена зависна правна лица баве се пружањем услуга осигурања, саосигурања и реосигурања имовине и лица и пружањем других услуга у осигурању грађанима и правним лицима, те осталим регистрованим делатностима. Група у свом саставу има осам зависних правних лица и то:

- **„Дунав-Ре“ а.д.о. Београд** (у даљем тексту: „Дунав-Ре“), МБ: 07046901, седиште: Кнез Михаилова 6/II, Београд. Дана 1. јула 1977. године основано је друштво под називом Заједница реосигурања „Дунав-Ре“, а 1. октобра 1990. године извршена је трансформација у деоничко друштво. „Дунав-Ре“ је регистрован у Агенцији за регистрацију привредних субјеката под бројем 43206 дана 22. јула 2005. године као акционарско друштво за послове реосигурања. „Дунав-Ре“ се бави преузимањем у реосигурање, односно ретроцесију ризика домаћих и иностраних осигуравајућих друштава (активни послови) и предајом у ретроцесију домаћим и иностраним реосигуравајућим друштвима вишкова ризика преузетих у реосигурање (пасивни послови);
- **„Дунав Турист“ д.о.о. Златибор** (у даљем тексту: „Дунав турист“), МБ: 17130706, седиште: Рујанска бб, Златибор. Дана 28. фебруара 1996. године основано је Хотелско туристичко друштво „Дунав турист“ д.о.о. Златибор у складу са Одлуком Управног одбора Компаније, број: 294-95 од 27. децембра 1995. године, а уписано у регистар Трговинског суда у Београду под бројем: 1-76164-00. Решењем Агенције за привредне регистре број: 26766 од 23. јуна 2005. године, друштво „Дунав турист“ д.о.о. Златибор је преведено у Регистар привредних субјеката. У складу са Уговором о спајању уз припајање бр. 27776/10 од 30. септембра 2010. године и Решењем Агенције за Привредне регистре бр. БД137920/2010 од 10. децембра 2010. године, извршена је статусна промена спајања уз припајање друштва „Дунав Трговина“ (МБ: 06539793) друштву „Дунав турист“. Основна делатност предузећа „Дунав турист“ је хотелијерство и туризам;
- **„Дунав Ауто“ д.о.о. Београд** (у даљем тексту: „Дунав ауто“), МБ: 17233777, седиште: Благоја Паровића 19, Београд, је друштво основано Одлуком Управног одбора Компаније од 25. фебруара 1999. године. Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије број 1546/2005 од 16. фебруара 2005. године, предузеће је уписано у Регистар Привредних субјеката, а основна делатност је технички прегледи моторних возила;
- **„Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд** (у даљем тексту: „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом), МБ: 17411233, седиште: Трг Републике 5, Београд, је 8. марта 2007. године од стране Народне Банке Србије добило дозволу за оснивање и организовање друштва за управљање добровољним пензијским фондом, што је регистровано у Регистру привредних субјеката АПР 14. марта 2007. године под бројем БД 13170/2007. Основна делатност „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом је обављање послова пензијског осигурања као и адекватно управљање расположивим средствима пензијског фонда (пласирање): „Дунав“ добровољни пензијски фонд;
- **„Dunav Stockbroker“ а.д. Београд** (у даљем тексту: „Dunav Stockbroker“), МБ: 17170724, седиште: Коларчева 7, Београд, је основан 7. октобра 1997. године. У децембру 2011. године, Компанија постаје једини власник предузећа „Dunav Stockbroker“, Решењем Агенције за привредне регистре бр. БД 153353/2011 од 15. децембра 2011. године. Основна делатност „Dunav Stockbroker“-а је посредовање на финансијском тржишту у куповини или продаји хартија од вредности у туђе име и за туђ рачун, као и у своје име и за свој рачун. Поред наведеног, предузеће обавља и следеће послове: пружање саветодавних услуга у вези са емисијом и трговином хартијама од вредности, чување хартија од вредности и друге послове у вези са трговином хартија од вредности;
- **„Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука, Република Српска** (у даљем тексту „Дунав осигурање“ Бања Лука), МБ:01431471, седиште: Веселина Маслеше 28, Бања Лука, Република Српска, је правни следбеник предузећа „Косиг Дунав осигурање“ Бања Лука које је основано 18. децембра 1991. године. „Дунав осигурање“ Бања Лука се бави осигурањем имовине и лица и осталим пословима осигурања за које је добило сагласност Агенције за осигурање Републике Српске, између осталог у подручје пословања овог повезаног правног лица такође спадају активности пласирања слободних новчаних средстава осигурања, животно осигурање и помоћне делатности за осигурање и пензијске фондове. Директно учешће Матичног друштва у „Дунав осигурању“ Бања Лука износи 8,40%, а посредно учешће преко учешћа „Dunav Stockbroker“ износи 81,54 % што чини укупно 89,94%;

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

1. ОПШТИ ПОДАЦИ И ИНФОРМАЦИЈЕ (Наставак)

- „Дунав Ауто“ д.о.о. Бања Лука, Република Српска (у даљем тексту: „Дунав ауто“ Б. Лука), МБ:11068324, седиште: Југ Богданова бб, Бања Лука, Република Српска, је повезано правно лице „Дунав осигурања“ Бања Лука, а на основу одлуке број 1526/2010. године од 10. августа 2010. године. Основна делатност „Дунав Ауто“ Бања Лука је вршење техничких прегледа моторних возила и на тај начин пробијање на тржиште осигурања нарочито на подручју осигурања моторних возила; и
- „Дунав Ауто логистика“ д.о.о. Београд (у даљем тексту: „Дунав ауто логистика“), МБ: 21391646, седиште: Благоја Паровића 19, Београд, је друштво основано Одлуком УОП-III: 1186-2018 од 31. маја 2018. године повезаног правног лица „Дунав ауто“. Решењем Агенције за привредне регистре Републике Србије број БД 47625/2018 од 1. јуна 2018. године, предузеће је уписано у Регистар Привредних субјеката, а претежна делатност су техничко испитивање и анализе.

На дан 31. децембра 2019. године Група има 3.740 запослених (31. децембар 2018. године: 3.576 запослених).

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД

2.1. Обим и основа за консолидовање

Консолидовани финансијски извештаји обухватају извештаје Компаније „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд (матичног правног лица) и следећих зависних правних лица у земљи и иностранству (заједно: „Група“):

Бр.	Назив зависног правног лица	31. децембар 2019. % учешћа	31. децембар 2018. % учешћа
1.	„Дунав-Ре“	88,41%	88,41%
2.	„Дунав турист“	96,15%	96,15%
3.	„Дунав ауто“	100,00%	100,00%
4.	„Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом	100,00%	100,00%
5.	„Dunav Stockbroker“	100,00%	100,00%
6.	„Дунав осигурање“ Бања Лука	89,94%	89,94%
7.	„Дунав ауто“ Бања Лука	89,94%	89,94%
8.	„Дунав ауто логистика“	100,00%	100,00%

Консолидовани финансијски извештаји представљају финансијске извештаје Групе презентоване као извештај јединственог економског ентитета. Група има контролу над правним субјектом онда када има моћ над правним лицем у које је инвестирано, ако је изложена ризику од инвестирања, односно када има право на варијабилни принос по основу свог ангажовања у том правном субјекту, те може да утиче на принос по основу овлашћења која има у том правном субјекту.

Зависна правна лица се у целости консолидују од дана када се контрола пренесе на Групу, а искључују из консолидације од дана када наведена контрола престане.

Све трансакције између чланица Групе, салда и сви нереализовани приходи и расходи по основу међусобних трансакција су елиминисани приликом састављања консолидованих финансијских извештаја.

Група је саставила консолидоване финансијске извештаје коришћењем једнообразних рачуноводствених политика за сличне трансакције и остале догађаје под сличним околностима. Ако је чланица Групе за сличне трансакције и догађаје у сличним околностима користила рачуноводствене политике различите од рачуноводствених политика Компаније (као матичног правног лица), извршене су одговарајуће корекције приликом састављања консолидованих финансијских извештаја. Финансијски извештаји Матичног друштва и зависних правних лица коришћени у састављању приложених консолидованих финансијских извештаја сачињени су на исти извештајни датум.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)**2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја**

Правна лица и предузетници у Републици Србији су у обавези да вођење пословних књига, признавање и процењивање имовине и обавеза, прихода и расхода, састављање, приказивање, достављање и обелодањивање финансијских извештаја врше у складу са Законом о рачуноводству (у даљем тексту „Закон“, објављен у „Службени гласнику РС“, бр. 73/2019), као и у складу са осталом применљивом подзаконском регулативом. Компанија је, као велико правно лице, у обавези да примењује Међународне стандарде финансијског извештавања („МСФИ“), који у смислу наведеног закона, обухватају: Концептуални оквир за финансијско извештавање („Концептуални оквир“), Међународни рачуноводствени стандарди („МРС“), Међународни стандарди финансијског извештавања („МСФИ“) и са њима повезана тумачења, издата од стране Комитета за тумачење рачуноводствених стандарда („IFRIC“), чији је превод утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Решењем Министарства финансија о утврђивању превода Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) бр. 401-00-4980/2019-16 од 21. новембра 2019. године које је објављено у Службеном гласнику РС бр. 92 од 25. децембра 2019. године (у даљем тексту „Решење о утврђивању превода“) утврђени су и објављени преводи основних текстова МРС, МСФИ, Концептуалног оквира, усвојених од стране Одбора, као и повезаних IFRIC тумачења. Наведени преводи објављени у Решењу о утврђивању превода не укључују основе за закључивање, илуструјуће примере, смернице, коментаре, супротна мишљења, разрађене примере, као и други допунски објашњавајући материјал који може да се усвоји у вези са стандардима, односно тумачењима, осим ако се изричито не наводи да је тај материјал саставни део стандарда, односно тумачења. На основу Решења о утврђивању превода, Концептуални оквир, МРС, МСФИ, IFRIC и са њима повезана тумачења која су преведена, у примени су од финансијских извештаја који се састављају на дан 31. децембра 2020. године. Наведени МСФИ могу се применити и приликом састављања финансијских извештаја на дан 31. децембра 2019. године, уз обелодањивање одговарајућих информација у напоменама уз финансијске извештаје.

Група се определила да МСФИ по Решењу о утврђивању превода примени на финансијске извештаје почев од 31. децембра 2020. године, односно ови консолидовани извештаји су састављени према МСФИ донети Решењем Министра финансија бр. 401-00-896/2014-16 од 13. марта 2014. године („Службени гласник РС“, бр. 35/2014) које утврђује да званичне стандарде чине званични преводи Међународних рачуноводствених стандарда (МРС) и Међународних стандарда финансијског извештавања (МСФИ) које издаје Одбор за међународне рачуноводствене стандарде (IASB), као и тумачења стандарда издатих од стране Комитета за тумачење међународног финансијског извештавања IFRIC до 31. јула 2013. године. Након 31. јула 2013. године, од стране IASB и IFRIC издат је значајан број допуна, годишњих побољшања, измена односно додатака постојећим или ревидираним стандардима и тумачењима, као и издавање нових МСФИ, односно укидање постојећих МРС, који су преведени и званично усвојени у Републици Србији Решењем о утврђивању превода, али нису примењени у овим консолидованим финансијским извештајима.

Осим наведеног, поједина законска и подзаконска регулатива у Републици Србији дефинише одређене рачуноводствене поступке, што има за последицу додатна одступања од МСФИ као што следи:

- Група је ове консолидоване финансијске извештаје саставила у складу са захтевима Одлуке о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање („Службени гласник РС“, бр. 135/2014 и 102/2015) и формату прописаном Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање („Службени гласник РС“, бр. 135/2014, 141/2014 и 102/2015), који одступа од формата дефинисаног у МРС 1 (ревидиран) „Приказивање финансијских извештаја“ и МРС 7 „Извештај о токовима готовине“.
- Одређеним подзаконским актима који су на снази у текућем периоду захтева се признавање, вредновање и класификација средстава, обавеза и капитала, као и прихода и расхода која одступа од захтева преведених и усвојених МСФИ и МРС.
- Рачуноводственим прописима и претходно наведеним правилницима нису предвиђена сва обелодањивања захтевана по МСФИ 4 „Уговори о осигурању“, тако да приложени консолидовани финансијски извештаји не укључују сва обелодањивања предвиђена наведеним стандардом.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)**2.2. Основе за састављање и презентацију консолидованих финансијских извештаја (Наставак)**

Сходно наведеном, а имајући у виду потенцијално материјалне ефекте које одступања рачуноводствених прописа Републике Србије од МСФИ и МРС могу имати на реалност и објективност консолидованих финансијских извештаја Групе, ови консолидовани финансијски извештаји се не могу сматрати финансијским извештајима састављеним у сагласности са МСФИ и МРС.

Приликом састављања ових консолидованих финансијских извештаја, Група није применила МСФИ и МРС који у својим одредбама дозвољавају ранију примену нити је применила стандарде чији превод није утврдило и објавило министарство надлежно за послове финансија.

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са начелом историјског трошка, осим ако је другачије наведено у рачуноводственим политикама које су дате у даљем тексту. Група је у састављању ових консолидованих финансијских извештаја примењивала рачуноводствене политике обелодањене у Напомени 3.

У складу са Законом о рачуноводству, консолидовани финансијски извештаји Групе су исказани у хиљадама динара. Динар (РСД) представља званичну извештајну валуту у Републици Србији.

2.3. Начело сталности пословања

Консолидовани финансијски извештаји су састављени у складу са концептом наставка пословања, који подразумева да ће Група наставити да послује у неограниченом периоду у предвидљивој будућности.

Руководство Групе сматра да наставак пословања у догледној будућности није угрожен и поред тога што ће пословање у другом и трећем кварталу 2020. године, а можда и касније, значајно бити отежано због последица вируса Ковид-19 како на глобалну економију, тако и на свеукупне економске прилике у Републици Србији и Републици Српској, а као што је детаљније обелодањено у Напомени 61.

2.4. Коришћење процењивања

Презентација консолидованих финансијских извештаја у складу са рачуноводственим стандардима и прописима који се примењују у Републици Србији захтева од руководства коришћење најбољих могућих процена и разумних претпоставки, које имају ефекта на презентиране вредности средстава и обавеза и обелодањивање потенцијалних потраживања и обавеза на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, као и прихода и расхода у току извештајног периода.

Ове процене и претпоставке су засноване на информацијама расположивим на дан састављања консолидованих финансијских извештаја, а будући стварни резултати могу да се разликују од процењених износа.

У даљем тексту наведене су кључне процене и претпоставке које садрже ризик да ће проузроковати материјално значајне корекције књиговодствених вредности средстава и обавеза у току наредне финансијске године.

(а) Амортизација и амортизационе стопе

Обрачун амортизације и примењене стопе амортизације су засноване на пројектованом економском веку трајања опреме и нематеријалних улагања. Једном годишње Група процењује економски век на основу тренутних предвиђања.

Анализа осетљивости у случају промене процена

Уколико би амортизационе стопе, на основу процењеног економског века трајања некретнина, опреме и нематеријалних улагања на начин описан у претходном пасусу, биле више (ниже) за 10% у односу на оне које су коришћене за обрачун амортизације за годину која се завршава на дан 31. децембра 2019. године (Напомена 3.2.1.), износ трошкова амортизације који би били признати у консолидованим финансијским извештајима био би виши (нижи) за 22.627 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)**2.4. Коришћење процењивања (Наставак)****(б) Исправка вредности потраживања**

Група врши процену наплативости потраживања, као и обрачун исправке вредности за сва сумњива и спорна потраживања, а на основу процењених губитака услед немогућности купаца да испуне обавезе.

Процена је заснована на старосној анализи потраживања од купаца, историјским отписима, кредитним способностима купаца и променама у условима продаје, приликом утврђивања адекватности исправке вредности сумњивих и спорних потраживања. Ово укључује и претпоставке о будућем понашању купаца и резултујућим будућим наплатама. Руководство верује да није потребна додатна исправка вредности потраживања осим оне која је формирана у приложеним консолидованим финансијским извештајима.

(в) Резервисане штете

Свака пријављена штета се процењује појединачно, узимајући у обзир околности везане за штету, доступне информације и историјско искуство о величини сличних штета. Процена резерве штете за сваки случај појединачно се редовно контролише и ажурира када су расположиве нове информације. Резервисања за штете се базирају на информацијама које су тренутно доступне. Међутим, крајње обавезе по штетама могу варирати као резултат накнадних промена расположивих чињеница. Обрачун резервисања за настале, а непријављене штете ("IBNR") врши се на бази параметра који су јасно дефинисани интерним правилником, односно Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије.

Анализа осетљивости у случају промене процена

У наставку је приказана анализа осетљивости износа обавеза из осигурања признатих у консолидованим финансијским извештајима на промене кључних претпоставки обрачуна. При томе, за износе обавеза по основу дугорочних уговора о осигурању са фиксним или гарантованим условима, промене у претпоставкама неће узроковати значајне промене у износу признатих обавеза, односно резервисања, осим уколико су од таквог значаја да узрокују подешавања преко теста адекватности обавеза.

Следећа табела приказује потенцијални утицај промене појединих кључних претпоставки на износе признатих резервисања за штете:

	У хиљадама динара	
	Обим промене	31. децембар 2019.
<u>Резервисања за рентне штете:</u>		
- смањење дисконта (повећање претпоставке о расту рентних исплата),	-1%	+125.118
- повећање дисконта (смањење претпоставке о расту рентних исплата)	+1%	-101.300
- смањење стопе смртности за све године	-10%	+25.949
- повећање стопе смртности за све године	+10%	-23.225
<u>Резервисања за остала поједина неживотна осигурања</u>		
- повећање интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле ЛАТ тест уз горњу границу од 99,5% (01, 02, 03, 13, 18)	+ 5%	+72.017
- смањење интервала поверења за 5% од иницијалног за врсте осигурања које су прошле ЛАТ тест (01, 02, 03, 13, 18)	- 5%	-124.997

Напомена: примењено повећање интервала поверења је урађено на следећи начин: за врсту 01 са 99,93% на 99,5%; за врсту 02 са 96% на 99,95%; за врсту 03 са 93,85% на 98,54%; за врсту 13 са 64,20% на 67,41% и за врсту 18 са 99,91% на 99,95%. По истом принципу су урађена смањења (повећање множењем са 1,05 уз горњи лимит од 99,95%, а смањење множењем са 0,95).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

2. ОСНОВЕ ЗА САСТАВЉАЊЕ И ПРЕЗЕНТАЦИЈУ КОНСОЛИДОВАНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ИЗВЕШТАЈА И РАЧУНОВОДСТВЕНИ МЕТОД (Наставак)**2.4. Коришћење процењивања (Наставак)****(г) Фер вредност финансијских инструмената**

Фер вредност финансијских инструмената за које не постоји активно тржиште је одређена применом одговарајућих метода процене, при чему се примењује професионални суд приликом избора одговарајућих метода и претпоставки.

Пословна политика Групе је да обелодани информације о правичној вредности активе и пасиве за коју постоје званичне тржишне информације и када се правична вредност значајно разликује од књиговодствене вредности. У Републици Србији и Републици Српској не постоји довољно тржишног искуства, као ни стабилности и ликвидности код куповине и продаје потраживања и остале финансијске активе и пасиве, пошто званичне тржишне информације нису у сваком тренутку расположиве. Стога, правичну вредност није могуће поуздано утврдити у одсуству активног тржишта.

Руководство Групе врши процену ризика и, у случајевима када се оцени да вредност по којој се имовина води у пословним књигама неће бити реализована, врши исправку вредности. По мишљењу руководства, износи у овим консолидованим финансијским извештајима одражавају вредност која је, у датим околностима, најверодостојнија и најкориснија за потребе извештавања.

(д) Процена фер вредности некретнина и инвестиционих некретнина

Фер вредности грађевинских објеката класификованих као некретнине, односно као инвестиционе некретнине, процењује се од стране квалификованих проценитеља. Некретнине и инвестиционе некретнине су биле предмет процене на дан 31. децембра 2019. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности.

Детаљи у вези резултата процене, као и примењених метода процене, обелодањени су у Напоменама 31. и 32. уз консолидоване финансијске извештаје.

2.5. Извештавање по сегментима

Основни извештајни сегменти Групе су пословни сегменти, односно посебно организовани сегменти за поједине врсте послова осигурања којима се бави. Основни извештајни сегменти су приказани у складу са Законом о осигурању и Одлуком о садржају и форми образаца финансијских извештаја за друштва за осигурање и то су:

(а) Животна осигурања збирно, а посебно и:

- осигурање живота; и
- животна осигурања осим осигурања живота.

(б) Неживотна осигурања збирно, а посебно и:

- осигурање од последица незгоде и добровољно здравствено осигурање;
- осигурање возила;
- осигурање пловних објеката и транспорта;
- осигурање ваздухоплова;
- имовинска осигурања;
- осигурање од одговорности;
- осигурање кредита и јемства; и
- неживотна осигурања која нису сврстана у подгрупе.

2.6. Упоредни подаци

Упоредне податке представљају консолидовани финансијски извештаји Групе на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2018. године, кориговани за ефекте корекција у складу са МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“, обелодањене у Напомени 4. уз консолидоване финансијске извештаје.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА**3.1. Нематеријална улагања**

Нематеријална улагања се почетно вреднују по набавној вредности. Вредновање нематеријалних улагања након почетног признавања врши се применом основног поступка предвиђеног МРС 38 „Нематеријална имовина“, односно по набавној вредности умањеној за укупну амортизацију и укупне губитке по основу обезвређења.

Накнадни издаци за нематеријална улагања се капитализују само ако је вероватно да ће се остварити будуће економске користи, ако су економске користи изнад првобитно процењених стандарда о учинку нематеријалних средстава и ако се издатак може поуздано утврдити и приписати средству.

Нематеријална имовина престаје да се признаје након отуђења или када се од њене употребе или отуђења не очекују никакве будуће економске користи. У моменту отуђења или стављања нематеријалног улагања ван употребе, разлика између књиговодствене вредности и нето прилива који се добија тим отуђењем, признаје се као губитак или добитак периода.

За обрачун амортизације нематеријалних улагања примењује се пропорционални метод отписивања. Нематеријална улагања се амортизују по стопи од 20%, осим ако уговором или другим документом време трајања улагања није дефинисано на другачији начин.

3.2. Некретнине, опрема и инвестиционе некретнине**3.2.1. Некретнине и опрема**

Земљишта, грађевински објекти и опрема су материјална средства која Група држи за пружање услуга, за изнајмљивање другим лицима или у административне сврхе, и за која се очекује да ће се користити дуже од једног обрачунског периода. Почетно признавање врши се по набавној вредности.

Након почетног признавања, земљишта и некретнине се исказују по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације, умањену за укупан износ исправке вредности по основу обрачунате амортизације (акумулиране) и укупан износ исправке вредности по основу обезвређења, све у складу са МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“.

Процена земљишта и некретнина врши се довољно често, односно када год постоје индикације да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. У сваком случају, процена земљишта и некретнина се врши сваке три године од стране овлашћеног процењивача, у складу са Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у контном оквиру за друштва за осигурање.

Некретнине у власништву Групе биле су предмет процене на дан 31. децембра 2019. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности.

Након почетног признавања сва средства опреме (изузев уметнина) исказују се по набавној вредности умањеној за укупан износ обрачунате амортизације и укупан износ губитака због обезвређења, односно применом основног поступка предвиђеног МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“.

Након почетног признавања, уметничка дела (уметничке слике) која нису набављена или се држе у циљу стицања добити, исказују се по ревалоризованим вредностима, које изражавају њихову поштену (фер) вредност на дан ревалоризације. Процена уметничких дела се врши регуларно када постоје индикације да се њихова фер вредност разликује од књиговодствене вредности. Амортизација уметничких дела се не обрачунава.

Амортизација

За обрачун амортизације некретнина и опреме, примењује се пропорционални метод. Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са пореским прописима.

Основицу за обрачун амортизације чини набавна вредност (за средства која се вреднују применом основног поступка) односно ревалоризована набавна вредност (за средства која се вреднују применом алтернативног поступка), по одбитку процењене преостале вредности средстава на крају процењеног века коришћења. Ако је преостала вредност средстава безначајна, сматра се да је једнака нули.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.2. Некретнине, опрема и инвестиционе некретнине (Наставак)****3.2.1. Некретнине и опрема (Наставак)****Амортизација (Наставак)**

Стопе амортизације које су биле у примени за обрачун амортизације за 2019. и 2018. годину дате су у наставку (у %):

	2019.	2018.
Грађевински објекти	1,75 - 50,00%	1,75 - 50,00%
Рачунарска опрема	20,00%	20,00%
Возила	15,50%	15,50%
Остала опрема	7,00 - 33,33%	7,00 - 33,33%

Обрачун амортизације за пореске сврхе врши се у складу са Законом о порезу на добит правних лица („Службени гласник РС“, бр. 25/2001, 80/2002, 43/2003, 84/2004, 18/2010, 101/2011, 119/2012, 47/2013, 108/2013, 68/2014, 142/2014, 91/2015, 112/2015, 113/2017, 95/2018 и 86/2019), Правилником о начину разврставања сталних средстава по групама и начину утврђивања амортизације за пореске сврхе („Службени гласник РС“, бр. 116/2004, 99/2010, 104/2018 и 8/2019) и Правилником о амортизацији сталних средстава која се признаје за пореске сврхе („Службени гласник РС“, бр. 93/2019), што резултира у одложеним порезима (Напомена 27).

3.2.2. Инвестиционе некретнине

Инвестиционе некретнине су непокретности (земљишта или зграде – или делови зграда – или и једно и друго), које Група (као власник или корисник финансијског лизинга) држи ради остваривања зараде од издавања некретнине или ради увећања вредности капитала или ради и једног и другог, а не ради употребе за обављање властите делатности или продаје у оквиру редовног пословања.

Почетно одмеравање инвестиционих некретнина врши се по набавној вредности која укључује трошкове трансакције. Након почетног признавања, накнадно одмеравање инвестиционе некретнине врши се према методу поштене (фер) вредности, у складу са МРС 40 „Инвестиционе некретнине“. Повећање фер тржишне вредности исказује у оквиру прихода, а смањење у оквиру расхода периода. У складу са тим, не обрачунава се амортизација инвестиционих некретнина.

Накнадни издаци који се односе на већ признату инвестициону некретнину приписују се исказаном износу те инвестиционе некретнине ако је вероватно да ће прилив будућих економских користи да буде већи од првобитно процењене стопе приноса те инвестиционе некретнине. Сви остали накнадно настали издаци признају се као расход у периоду у којем су настали.

Инвестиционе некретнине су процењене на дан 31. децембра 2019. године од стране независног проценитеља по тржишној вредности.

3.3. Умањење вредности

На сваки датум биланса стања Група преиспитује књиговодствене износе своје материјалне имовине да би утврдило постоје ли наговештаји да је дошло до губитака услед умањења вредности наведене имовине. Ако постоје такве назнаке, процењује се надокнадиви износ средства да би се могао утврдити евентуални губитак настао умањењем. Ако није могуће проценити надокнадиви износ појединог средства, Група процењује надокнадиви износ јединице која генерише новац, а којој то средство припада.

Надокнадива вредност је нето продајна цена или вредност у употреби, зависно од тога која је виша. За потребе процене вредности у употреби, процењени будући новчани токови дисконтују се до садашње вредности применом дисконтне стопе пре опорезивања, која одражава садашњу тржишну процену временске вредности новца и ризике специфичне за то средство.

Ако је процењен надокнадиви износ средства (или јединице која генерише новац) мањи од књиговодственог износа, онда се књиговодствени износ тога средства (или јединице која генерише новац) умањује до надокнадивог износа.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.3. Умањење вредности (Наставак)**

Губици од умањења вредности признају се одмах као расход, осим ако средство није земљиште или зграда која се не користи као инвестициона некретнина која је исказана по ревалоризованом износу, у којем случају се губитак од умањења исказује као смањење вредности настало ревалоризацијом средства.

Код накнадног поништења губитка од умањења вредности, књиговодствени износ средства (јединице која генерише новац) повећава се до ревидираног процењеног надокнадивог износа тога средства, при чему већа књиговодствена вредност не премашује књиговодствену вредност која би била утврђена да у претходним годинама није било признатих губитака на том средству (јединице која генерише новац) услед умањења вредности.

Поништење губитка од умањења вредности одмах се признаје као приход, осим ако се предметно средство не исказује по процењеној вредности, у којем случају се поништење губитка од умањења вредности исказује као повећање услед ревалоризације.

На дан 31. децембра 2019. године, руководство Групе сматра да нема додатних умањења вредности имовине осим оних већ признатих и евидентираних у консолидованим финансијским извештајима.

3.4. Остали дугорочни финансијски пласмани

Учешћа у капиталу осталих правних лица, за које не постоји активно тржиште и тржишне вредности, вреднују се по набавној вредности умањеној за исправку вредности.

Дугорочни кредити и дугорочне хартије од вредности које се држе до доспећа се исказују у износима који одговарају амортизованом трошку на дан билансирања, по коме се ова финансијска средства одмеравају приликом почетног признавања умањена за исплате главнице, уз додавање или одузимање акумулиране амортизације применом метода ефективне камате за све разлике између почетног износа и износа при доспећу, и уз одузимање исправке вредности по основу обезвређења или ненаплативости.

Група врши прекњижавање дугорочних хартија од вредности које се држе до доспећа, које доспевају за плаћање у року до годину дана од дана биланса стања, на позицију Финансијских пласмана.

3.5. Финансијска средства

Група признаје финансијско средство онда када постане једна од уговорених страна у финансијском инструменту.

Редовна куповина и продаја финансијских средстава се признаје на датум трговања - датум када се Група обавезала да ће купити или продати финансијско средство.

У зависности од намере са којом су стечена, Група финансијска средства распоређује у једну од следећих категорија:

- Финансијска средства која се држе до доспећа;
- Финансијска средства намењена трговању;
- Финансијска средства расположива за продају; и
- Зајмови (кредити) и потраживања.

Финансијска средства се иницијално признају по фер вредности увећаној за трансакционе трошкове за сва финансијска средства која се не исказују по фер вредности, чији се ефекти промена у фер вредности исказују у билансу успеха.

Фер вредност је цена која би се наплатила за продају средства, или платила за пренос обавезе у редовној трансакцији између учесника на тржишту, на датум одмеравања.

Трансакциони трошкови су трошкови који се могу директно приписати стицању, емитовању, или отуђењу неког финансијског средства или финансијске обавезе.

Финансијска средства престају да се признају када Група изгуби контролу над уговорним правима над тим инструментима, што се дешава када су права коришћења инструмената реализована, истекла, напуштена или уступљена.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.5. Финансијска средства (Наставак)****3.5.1. Финансијска средства која се држе до доспећа**

У категорију финансијских средстава која се држе до доспећа, Група класификује недериватна финансијска средства која испуњавају следеће услове: (1) имају фиксне или одредиве исплате; (2) имају фиксно доспеће и (3) постоји намера и могућност да се држе до доспећа.

Улагања у хартије од вредности које се држе до доспећа се вреднују по амортизованој вредности, коришћењем метода ефективне каматне стопе.

Амортизована вредност је набавна вредност умањена за отплате главнице, коригована за сваку разлику између набавне вредности и износа доспећа и умањена за отплате главнице, и умањена за било који отпис услед обезвређивања или ненаплативости. Ефективна каматна стопа је стопа по којој се дисконтује очекивани ток будућих готовинских плаћања до доспећа.

Приходи настали у периоду држања хартија од вредности у портфолију Групе се приказују као приходи од камата. Све куповине и продаје хартија од вредности се рачуноводствено евидентирају у моменту трансакције.

3.5.2. Финансијска средства намењена трговању

Финансијска средства намењена трговању представљају део портфолија финансијских средстава којима Група управља и за који постоји доказ да су:

- стечена са циљем продаје и/или поновне куповине у блиској будућности;
- финансијска средства за краткорочно остваривање добити; или
- деривати финансијских средстава и деривати финансијских обавеза (осим ако представљају део ефективног хеџинг инструмента).

Финансијска средства намењена трговању се иницијално вреднују по фер вредности. Фер вредност код овог типа финансијских средстава не укључује трансакционе трошкове који се могу директно приписати куповини/стицању/издавању финансијског средства. Ови трошкови се у целости евидентирају на терет биланса успеха у тренутку куповине/стицања/издавања.

Фер вредност финансијског инструмента приликом иницијалног признавања је уобичајена трансакциона цена. Накнадно мерење финансијских средстава намењених трговању се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства. Промена фер вредности финансијских средстава намењених трговању обухвата се у корист/терет биланса успеха периода у коме су настале.

3.5.3. Финансијска средства расположива за продају

Почетно мерење финансијских средстава која су расположива за продају врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховој куповини односно стицању.

Накнадно мерење финансијских средстава која су расположива за продају се врши по фер вредности. Фер вредност се одређује на активном тржишту (берзи) и представља понуђену цену берзе на дан вредновања финансијског средства или у случају одсуства активног тржишта, на основу најбоље процене Групе о износу фер вредности наведених улагања коришћењем метода дисконтовања новчаних токова или ослањањем на мишљење независног експерта.

Добици и губици од усклађивања вредности признају се у корист, односно на терет ревалоризационих резерви у оквиру капитала. Смањење вредности услед постојања објективног доказа умањења вредности, признаје се као добитак или губитак периода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.5. Финансијска средства (Наставак)****3.5.4. Краткорочна потраживања и пласмани**

Краткорочна потраживања и пласмани су недериватна финансијска средства са фиксним или одређивим исплатама која нису котирана на активном тржишту.

Почетно мерење пласмана и потраживања врши се по набавној вредности увећаној за трансакционе трошкове који се директно могу приписати њиховом издавању (МРС 39.43).

Накнадно вредновање кредита и пласмана врши се по амортизованој набавној вредности применом ефективне каматне стопе (МРС 39.47). Ефективна каматна стопа је каматна стопа која дисконтује процењене будуће новчане токове (приливе и одливе) на иницијалну књиговодствену вредност кредита или пласмана (садашњу вредност), за очекивани век трајања кредита или пласмана. Добици и губици услед амортизације се признају у нето износу у корист и/или на терет биланса успеха. Приходи по основу камата и накнада обрачунавају се применом ефективне каматне стопе на амортизовану вредност.

Ако постоји објективни доказ да је настао губитак због умањења вредности зајмова (кредита) и потраживања, износ губитка се одмерава као разлика између књиговодствене вредности средства и садашње вредности процењених будућих токова готовине дисконтованих по првобитној ефективној каматној стопи финансијског средства (тј. ефективној каматној стопи израчунатој приликом почетног признавања).

Признавање импаритетних губитака се врши на терет консолидованог биланса успеха. Износи за које је вредност ових средстава умањена по основу импаритетних губитака воде се преко рачуна исправке вредности. Уколико се износ импаритетног губитка смањује услед догађаја насталих након његовог иницијалног признавања, укидање импаритета се врши у корист консолидованог биланса успеха, али укидање импаритета не може да буде у износу већем од амортизоване вредности која би била на дан укидања да импаритет није био признат.

3.6. Потраживања по основу премије осигурања и остала краткорочна потраживања

Потраживања за премију осигурања представљају потраживања од уговорача осигурања, односно осигураних лица за полисирану премију осигурања у складу са уговореним условима у закљученој полиси осигурања. Висина премије осигурања утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усваја Извршни одбор Матичног друштва.

Уколико је потраживања исказано у страном валути приликом почетног признавања, Група потраживање изражава у динарима, тако што се на износ у страном валути примењује званични средњи курс те стране валуте, на датум трансакције у складу са МРС 21 „Ефекти промена девизних курсева“. Промене девизног курса од датума трансакције до датума наплате потраживања исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода.

Потраживања исказана у страном валути на дан биланса прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

3.7. Исправка вредности потраживања

Уколико постоји вероватноћа да Група неће бити у стању да наплати све доспеле износе према уговореним условима, руководство процењује износ исправке вредности којом се потраживања свODE на реалну вредност.

Група процењује вредност и наплативост потраживања по уговорима о осигурању и обезвређеност осталих краткорочних потраживања, односно одговарајућу исправку вредности тих потраживања, сагласно посебном Правилнику. Сходно Правилнику, Група врши појединачну и општу исправку вредности потраживања.

Појединачна исправка вредности у висини целокупног износа потраживања врши се за:

- потраживања која нису наплаћена у року од три месеца од дана доспелости;
- потраживања са сумњивим или спорним правним основом;
- потраживања за камате; и
- потраживања од контролисаних правних лица.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.7. Исправка вредности потраживања (Наставак)**

Поред тога, потраживања чији износ прелази 1% гарантне резерве Матичног друштва, исправљају се у оном износу у ком се процени ризик њиховог враћања у будућем периоду за сваког комитента посебно.

Група општу исправку вредности врши тако што прво све осигуранике – правна лица за премију осигурања класификује у једну од три категорије:

Категорија I – Потраживања од дужника чија је финансијска способност задовољавајућа по свим критеријумима; потраживања од дужника који своје обавезе измирује благовремено, а изузетно са доцњом до три месеца, при чему се наведена потраживања не исправљају.

Категорија II – потраживања од дужника чија финансијска способност није задовољавајућа, али се не очекује њено погоршање, осим потраживања од несолвентног и неликвидног дужника, као и потраживања од дужника који своје обавезе измирује с доцњом до 9 месеци, при чему се за исправку вредности потраживања примењује проценат израчунат односом укупно ненаплаћене и укупно фактурисане премије осигурања у последње три године које претходе години у којој се формира исправка.

Категорија III – потраживања од дужника који своје обавезе измирује са доцњом од преко 9 месеци, при чему се исправка вредности формира до 100% потраживања.

Признавање импаритетних губитака се врши на терет консолидованог биланса успеха. Износи за које је потраживање умањено по основу импаритетних губитака евидентирају се преко рачуна исправке вредности.

3.8. Готовина и готовински еквиваленти

Под готовином се подразумевају новчана средства у динарима и страниј валути и средства на динарским и девизним рачунима код пословних банака.

Готовински еквиваленти су краткорочне, високо ликвидне инвестиције које се могу брзо претворити у познате износе готовине, и које нису под утицајем значајног ризика промене вредности. Хартије од вредности као готовински еквиваленти, депозити по виђењу и готовина процењују се на следећи начин:

- ако су у домаћој валути процењују се по номиналној вредности;
- ако су у страниј валути процењују се по номиналној вредности применом средњег курса Народне банке Србије за односну валуту на дан биланса стања.

Сва накнадна вредновања позиција готовине и готовинских еквивалената на дан биланса стања признају се као приходи или расходи у консолидованог билансу успеха.

3.9. Разграничени трошкови прибаве

Група врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа резерве за преносне премије у укупној премији, у складу са чланом 141. Закона о осигурању.

Разграничени трошкови прибаве, као активна временска разграничења, користе се због равномерног терећења укупних трошкова посматраног пословног периода, и што реалнијег приказа коначног пословног резултата.

3.10. Капитал и резерве

Капитал Групе чини основни (акцијски) и остали капитал, резерве, ревалоризационе резерве по основу ревалоризације некретнина и опреме (уметнине), нереализовани добици и губици, учешћа без праве контроле, нераспоређена добит, односно губитак ранијих година и добитак, односно губитак текуће године.

Основни и остали капитал исказује се у номиналној вредности, а вредност акцијског капитала представља производ броја емитованих акција и њихове номиналне вредности.

Група је дужна да у свом пословању одржава основни капитал најмање у висини која је прописана чланом 27. Закона о осигурању.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.10. Капитал и резерве (Наставк)**

Резерве Групе обухватају емисиону премију, законске, статутарне и друге резерве.

Ради обезбеђивања трајног измирења обавеза и подношења ризика у пословању, осигуравајуће друштво формира гарантну резерву у складу са Законом о осигурању и Одлуком о адекватности капитала друштва за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 51/2015). Гарантну резерву чине примарни капитал и допунски капитал, умањени за специфициране одбитне ставке.

3.11. Дугорочна резервисања**3.11.1. Математичка резерва**

Обрачун математичке резерве врши се у складу са Техничким основама животних осигурања, и Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве, који је Група донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017). Резерва се обрачунава применом начела актуарске математике животних осигурања по нето проспективној методи. Обрачун се за сваки производ осигурања врши на основу верификованих актуарско - техничких основа за обрачун математичке резерве, откупних и капиталисаних вредности и учешћа у добити, коришћењем претпоставки конзистентних са претпоставкама тарифног система коришћеним при закључењу уговора. Обрачуни се врше посебно за сваку валуту.

Математичка резерва укључује и обавезе које се односе на полисе осигурања живота са дискреционим правом учешћа у добити, формирањем резерви за учешће у добити. Резерве за учешће у добити образују по полисама по којима је приписана добит осигураницима применом нето проспективне методе. Поред наведеног, саставни део математичке резерве је и преносна премија осигурања живота обрачуната методом *pro rata temporis*, и резерва будућих трошкова обрачуната нето проспективном методом.

Тест провере довољности обрачунате математичке резерве (*Liability Adequacy Test* - ЛАТ тест) утврђује се на крају пословне године. Тест се састоји од поређења резервације и утврђене садашње вредности најбоље процене токова готовине (новчаних токова) који се очекују у будућности. Обрачун се врши за сваки уговор посебно, одвојено за осигурања уговорена у девизама и динарима.

Такође, код динарских осигурања одвојено се утврђује тест довољности за: уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 7,5% (до 1. октобра 2010. године); уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 6% (од 1. октобра 2010. до 1. маја 2016. године); уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 4,5% (од 1. маја 2016. године до 1. априла 2018. године) и уговоре код којих се примењује рачунска каматна стопа од 3,5% (након 1. априла 2018. године).

Код девизних осигурања одвојено се врши тест довољности за уговоре настале пре 1. маја 2016., уговоре закључене између 1. маја 2016. и 1. септембра 2017. године, уговоре закључене између 1. септембра 2017. и 1. маја 2018. године, односно уговоре настале након 1. маја 2018. године, где се респективно примењују рачунске каматне стопе: 3%, 2,5%, 2,25% и 1,8%. Очекивани токови готовине обухватају будуће приходе по основу очекиване премије умањене за очекиване исплате по основу штета и очекиваних будућих трошкова.

3.11.2. Резерве за изравнање ризика

Обрачун резерви за изравнање ризика извршен је у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за изравнање ризика, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017).

Група образује резерве за изравнање ризика на врсти осигурања 14 - Осигурање кредита, на годишњем нивоу. Резерве за изравнање ризика увећавају се при годишњем обрачуну ако је остварен нето пословни резултат у овој врсти осигурања, за 75% позитивног нето пословног резултата, а највише до 12% премије у самопридржају, док резерве за изравнање ризика не достигну горњу границу.

Резерве за изравнање ризика умањују се при годишњем обрачуну ако је остварен негативан нето пословни резултат у овој врсти осигурања. Резерве за изравнање ризика умањују се за укупан износ негативног нето пословног резултата у овој врсти осигурања, при чему умањење не може бити веће од износа резерви за изравнање ризика претходне године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.11. Дугорочна резервисања (Наставак)****3.11.3. Резерве за бонусе и попусте**

Обрачун резерви за бонусе и попусте врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за бонусе и попусте, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017).

Резерве за бонусе и попусте се утврђују у износу очекиваних поврата премије из оприходоване премије до дана обрачуна.

3.11.4. Резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених

Група врши резервисања за накнаде и друге бенифиције запослених и обелодањивање у складу са МРС 19 „Примања запослених“. Група врши резервисања трошкова за исплату отпремнина и трошкова за исплату јубиларних награда. Приликом обрачуна резервисања користи се актуарски PUC метод (метод кредитирања пројектоване јединице).

3.12. Финансијске обавезе

Под финансијским обавезама сматрају се дугорочне обавезе (обавезе према повезаним правним лицима и правним лицима са узајамним учешћем, дугорочни кредити, обавезе по дугорочним хартијама од вредности и остале дугорочне обавезе), краткорочне обавезе из пословања (добављачи и остале обавезе из пословања) и остале краткорочне обавезе.

Краткорочним обавезама сматрају се обавезе које доспевају у року од годину дана од дана чинидбе, односно од дана годишњег биланса.

Финансијска обавеза је свака обавеза која представља уговорну обавезу:

- предаје готовине или другог финансијског средства другом правном лицу, или
- размене финансијских инструмената са другим правним лицима под потенцијално неповољним условима.

Приликом почетног признавања обавеза Група мери финансијску обавезу по њеној набавној вредности која представља поштenu вредност надокнаде која је примљена за њу. Трансакциони трошкови представљају расходе периода у коме су плаћени.

Након почетног признавања Група мери све финансијске обавезе по амортизованој вредности, осим обавеза које држи ради трговања и деривата који представљају обавезе које мери по поштеној вредности.

Финансијска обавеза престаје да се признаје када Група испуни обавезу или када је обавеза плаћања предвиђена уговором укинута или истекла.

3.13. Обавезе по основу штета и друге обавезе из пословања

Обавезе за штете по основу осигурања се евидентирају у висини накнаде за ликвидиране штете које треба исплатити осигураницима, корисницима осигурања или трећим оштећеним лицима. За износе пријављених, а неликвидираних обавеза по основу штета, као и за износе насталих, а непријављених обавеза по основу штета, Група формира резервисања.

Уколико је обавеза исказана у иностраној валути или је уговорена валутна клаузула приликом почетног признавања, Група обавезу изражава у динарима тако што се на износ у иностраној валути примењује званични средњи курс те стране валуте на датум трансакције, у складу са МРС 21 „Ефекти промена девизних курсева“. Промене девизног курса од датума трансакције до датума исплате обавезе исказују се као курсне разлике у корист прихода, или на терет расхода.

Обавезе исказане у иностраној валути на дан биланса стања прерачунавају се према званичном средњем курсу, а курсне разлике признају се као приход или расход периода.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.14. Резерве за преносне премије**

Обрачун преносних премија врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за преносне премије, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017). Преносне премије су обрачунате на укупну премију по „*pro-rata-temporis*“ методу. Тест адекватности преносне премије, као и дорезервација тамо где се показао дефицит, се врши кроз обрачун резерви за неистекле ризике.

Поређење са искуством (*run-off* тест) се ради за укупну преносну премију (збир преносне премије и резерви за неистекле ризике). Поређење са искуством укупних резерви за преносне премије 31. децембра 2018. и на дан 31. децембра 2019. није показало дефицит. За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва преносна премија је њен саставни део.

3.15. Резервисане штете

Обрачун резервисаних штета врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа резервисаних штета, који је донет у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017).

Група врши резервисања за: настале пријављене, а нерешене штете, настале непријављене штете и трошкове у вези са решавањем и исплатом штета. Група врши резервисање за пријављене, а неликвидиране штете на основу појединачне процене износа штете. Резерве за рентне штете утврђују се у капиталисаним износима, као садашња вредност будућих рентних исплата, узимајући у обзир и очекивано повећање тих исплата.

Резервисан износ на име насталих непријављених штета се обрачунава на нивоу врсте осигурања, у зависности од карактеристика појединих врста осигурања и расположивости потребних података на дан 31. децембра текуће године следећим методама:

- Паушалном методом (врсте осигурања: осигурање шинских возила, осигурање ваздухоплова, осигурање пловних објеката, осигурање робе у превозу, осигурање од одговорности због употребе ваздухоплова, осигурање од одговорности због употребе пловних објеката, осигурање кредита, осигурање јемства, осигурање финансијских губитака, осигурање трошкова правне заштите, основно животна осигурање и допунско осигурање уз осигурање живота); и
- Маск-овим моделом оцене резерве за настале непријављене штете, где се најбоља оцена добија Chain ladder методом, а маргина ризика на основу претпоставке да R_i и R имају логнормалну расподелу у интервалу поверења не мањем од 40% за R . Примењује се за врсте осигурања: осигурања за последице незгоде, добровољно здравствено осигурање, осигурање моторних возила, осигурање имовине од пожара, остала осигурања имовине, осигурања од одговорности од употребе моторних возила, осигурање од опште одговорности и осигурање помоћи на путу. Полазни интервали поверења су интервали поверења са којима је завршена претходна година. Током обрачуна врши се поређење са искуством, и у зависности од резултата се коригују почетни интервали поверења. После обрачуна врши се тест адекватности резервисаних штета за врсте осигурања где се у случају дефицита на појединој врсти, коригује интервал поверења на ниво који ће задовољити ЛАТ тест.

За животна осигурања за која се обрачунава математичка резерва не врши се резервација за настале непријављене штете.

3.16. Резервисања за неистекле ризике

Обрачун резерви за неистекле ризике врши се у складу са Правилником о начину утврђивања износа техничких резерви за неистекле ризике који је Група донела у складу са Одлуком о техничким резервама Народне банке Србије („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017).

Правилником је предвиђено да Група образује резерве за неистекле ризике ако утврди да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа обрачунате преносне премије на нивоу врсте осигурања. Примењена је формула где се резерва за неистекле ризике рачуна као производ преносне премије са делом очекиваног комбинованог ризиција који прелази 100%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.17. Допринос за превентиву**

Средства превентиве представљају средства Групе намењена улагањима у превентивну заштиту, којима се предупредује остварење осигураног случаја на осигураној имовини и лицима и смањују последице штетних догађаја, а која се на основу критеријума утврђених Правилником о превентиви наменски усмеравају одређеним осигураницима.

3.18. Приходи

Приходи обухватају приходе од уобичајених активности Групе (пословне и финансијске приходе) и добитке. Уобичајене односно редовне активности Групе су све активности које Група предузима у делокругу свог рада као и активности које су са њима повезане и које подржавају тај рад, и од њега произилазе или имају пропратни карактер.

Приходе Групе чине пословни (функционални) приходи, приходи од инвестиционе активности, финансијски приходи, приходи по основу усклађивања вредности имовине и остали приходи.

3.18.1. Пословни (функционални) приходи

У оквиру пословних прихода Група евидентира приходе из делатности осигурања, односно приходе по основу премије осигурања и саосигурања, приходе по основу учешћа саосигурања и реосигурања у накнади штета, приходе од укидања и смањења резервисања неживотних осигурања, приходе од повраћаја пореских и других дажбина и приходе од премија, субвенција, дотација, донација, приходе по основу провизија реосигурања, приходе по основу регреса неживотних осигурања и друге функционалне приходе.

(а) Приходи од премије осигурања и саосигурања

Приходе од премије осигурања и саосигурања представљају износи фактурисане премије (доспеле премије код осигурања живота) коју осигураник/уговарач осигурања плаћа осигуравачу на основу уговора о осигурању, односно саосигурању, умањене за износ премије који припада наредном обрачунском периоду (преносна премија).

Висина премије утврђена је тарифом премије према врсти осигурања. Тарифну политику усвојио је Извршни одбор. Премија се састоји од функционалне премије и режијског додатка. Функционалну премију чине техничка премија (за сва осигурања) и допринос за превентиву. Режијски додатак користи се за покриће трошкова спровођења осигурања. Начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања утврђује се интерним актом који доноси Извршни одбор.

(б) Приходи по основу провизија реосигурања

Приходи по основу провизија реосигурања представљају провизије које Група остварује по уговорима од реосигуравача код којег реосигурава свој портфељ.

3.18.2. Приходи од инвестирања средстава осигурања

У приходе од инвестирања средстава осигурања спадају: приходи од придружених правних лица и од заједничких подухвата, приходи од улагања у непокретности, приходи од камата и позитивних курсних разлика по основу инвестирања, приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, добици од продаје хартија од вредности, и остали приходи од инвестиционе активности.

3.18.3. Финансијски приходи

Финансијске приходе чине приходи од камата, курсних разлика, приходи по основу ефеката валутне клаузуле, и остали финансијски приходи, осим финансијских прихода од инвестирања средстава осигурања. Ови приходи вреднују се према МРС 18, МРС 21 и другим релевантним МРС.

3.18.4. Приходи по основу усклађивања вредности имовине

Приходи по основу усклађивања вредности имовине обухватају позитивне ефекте промене поштене (фер) вредности нематеријалних улагања, некретнина, опреме и залиха – до висине претходно исказаних расхода за та средства по основу вредносног усклађивања, као и других укидања исправки вредности по основу вредносног усклађивања у складу са релевантним МРС и интерном регулативом Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.18. Приходи (Наставак)****3.18.5. Остали приходи**

У оквиру осталих прихода, исказују се добици по основу продаје некретнина, опреме (основних средстава) и нематеријалних улагања, добици од продаје остатака осигураних оштећених ствари, наплаћена отписана потраживања, вишкови, приходи по основу ефеката уговорене заштите од ризика, приходи од смањења обавеза, приходи од укидања дугорочних резервисања и остали непоменути приходи.

3.19. Расходи

Расходи обухватају трошкове који проистичу из уобичајених активности Групе и губитке.

На рачунима расхода обухватају се пословни расходи, расходи по основу инвестирања средстава осигурања, финансијски расходи и остали расходи, који обухватају и расходе по основу обезвређења средстава.

3.19.1. Пословни расходи

У оквиру пословних расхода Група евидентира расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе, накнаде штета, уговорених износа и премија саосигурања и реосигурања животних осигурања, накнаде штета и остале накнаде неживотних осигурања, трошкове спровођења осигурања и друге функционалне расходе.

(а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе

Расходе за дугорочна резервисања и функционалне доприносе чине математичка резерва, допринос за превентиву, допринос за одбрану од града, допринос гарантном фонду, накнада Републичком фонду за здравствено осигурање, резервисања за изравнање ризика, и остала резервисања и функционалне доприносе.

Математичка резерва

Математичка резерва је техничка резерва друштва за осигурање намењена измиривању будућих обавеза по основу животног осигурања. Обрачунава се појединачно за сваки уговор о животном осигурању, по проспективној методи за сва осигурања живота, као разлика садашње вредности будућих обавеза осигуравача утврђених уговором и садашње вредности будућих обавеза уговарача осигурања.

Саставни део математичке резерве су:

- резерве за све гарантоване накнаде (осигуране суме) уговарачима, осигураницима и корисницима осигурања, укључујући и гарантовану откупну вредност;
- резерве за учешће у добити за сва осигурања којима је приписана добит на основу Одлуке Скупштине Матичног друштва;
- резерве будућих трошкова за сва осигурања код којих је престала обавеза плаћања премије; и
- преносна премија.

Математичка резерва се исказује посебно за сваку валуту. Обрачун математичке резерве дефинисан је у Техничким основама животних осигурања Групе, где је предвиђена примена проспективних метода: бруто - Ziellmer методе и нето проспективне. Техничким основама предвиђено је да се код редуктованих (капитализираних) осигурања, осигурања уговорених са једнократним плаћањем премије и ризико осигурања искључиво примењује нето проспективна метода. Такође, резерва добити и резерва будућих трошкова се обрачунава нето проспективном методом. Група врши резервацију будућих трошкова за уговоре код којих је престала даља обавеза плаћања премије (осигурања са уговореном једнократном премијом, капитализирана осигурања).

За обрачун смањења математичке резерве (код активних уговора за осигурање за случај смрти и доживљења) за неамортизоване стварне трошкове провизије закључења уговора користи се бруто - Ziellmer метода, при чему стопа цилмеризације не може бити већа од 3,5% уговорене осигуране суме. Рачунско - статистичке основе обрачуна математичке резерве (каматна стопа и таблице вероватноћа) једнаке су каматној стопи и таблицама вероватноћа из Тарифног система Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.19. Расходи (Наставак)****3.19.1. Пословни расходи (Наставак)****(а) Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе (Наставак)***Математичка резерва (Наставак)*

Обрачун математичке резерве укључује и могућност неповољних одступања релевантних фактора који се користе при утврђивању резерве. Неповољна одступања утврђују се применом одговарајућих тестова (ЛАТ) за проверу адекватности обрачунате математичке резерве и у том случају врши се додатна резервација уз образложење овлашћеног актуара.

Математичка резерва се обрачунава и исказује посебно за индивидуална и групна осигурања. Математичка резерва за групна осигурања мора бити покривена изворима средстава и средствима математичке резерве само тог групног осигурања, укључујући сва гарантована права уговарача, осигураника и корисника осигурања. Средства математичке резерве формирају се на начин који у сваком моменту обезбеђује испуњавање свих обавеза из уговора о осигурању и веће су од откупних вредности.

Допринос за превентиву

Допринос за превентиву се обрачунава у проценту и за врсте осигурања у складу са интерним актом који доноси Извршни одбор Матичног друштва и зависног правног друштва „Дунав осигурање“ Бања Лука, а којим се утврђује начин расподеле премије осигурања по врстама животних и неживотних осигурања.

Допринос за одбрану од града

Група обрачунава и Министарству пољопривреде и заштите животне средине плаћа допринос за одбрану од града на основу члана 15. Закона о одбрани од града („Службени гласник РС“, бр. 54/2015).

Допринос Гарантном фонду

Допринос Гарантном фонду се издваја на основу Одлуке Удружења осигуравајућих организација Србије о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава Гарантног фонда. Поменутом одлуком је дефинисан износ доприноса по моторном возилу одређене категорије, а допринос се издваја сразмерно броју осигураних возила.

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање

Накнада Републичком фонду за здравствено осигурање се плаћа у износу од 5% на износ бруто премије осигурања од аутоодговорности на име штета осигуравајућих друштава према овом фонду, тако да фонд не може да истиче додатне регресне захтеве према друштву за осигурање.

Расходи за дугорочна резервисања за изравнање ризика

Резерве за изравнање ризика се издвајају у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике. Група образује резерве за изравнање ризика образује за врсту осигурања кредита.

(б) Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања

Расходи накнаде штета и уговорених износа осигурања представљају расходе за исплату накнада штета и осигураних сума и других уговорених износа који се исплаћују осигураницима, односно корисницима осигурања.

(в) Расходи по основу премија реосигурања

Расходи по основу премија реосигурања представљају расходе реосигурања ризика обрачунати у складу са уговорима о саосигурању, реосигурању, односно ретроцесији, у корист рачуна обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.19. Расходи (Наставак)****3.19.1. Пословни расходи (Наставак)****(г) Трошкови спровођења осигурања**

Трошкови спровођења осигурања обухватају расходе за обављање послова осигурања чије покриће се врши из режијског додатка. Трошкови спровођења осигурања обухватају трошкове амортизације нематеријалних улагања, трошкове амортизације некретнина и опреме, трошкове резервисања за судске спорове и резервисања за исплату накнада и других бенефиција запосленима, трошкове материјала, горива и енергије, производних услуга, рекламе и пропаганде, репрезентације, порезе и доприносе независне од резултата, трошкове непроизводних услуга, нематеријалне трошкове као и трошкове зарада, накнада зарада и друге трошкове обављање послова осигурања.

Трошкови спровођења осигурања у консолидованим финансијским извештајима обухватају трошкове прибаве, трошкове управе, остале трошкове спровођења осигурања, умањено за провизије од реосигурања. Опредељивање трошкова спровођења осигурања је у непосредној вези са распоредом трошкова на функционалне аналитике дефинисане Одлуком о Контном оквиру и садржини рачуна у Контном оквиру за друштва за осигурање, односно на трошкове управе, трошкове прибаве осигурања, затим трошкове извиђаја, процене, ликвидације и исплате штета, као и на трошкове по основу инвестиционе активности.

Трошкови прибаве укључују трошкове настале у вези са закључивањем нових уговора о осигурању и обнови постојећих уговора. Група врши разграничење трошкова прибаве осигурања у сразмери учешћа преносне премије, без примљених саосигурања, у укупној бруто премији осигурања, без примљених саосигурања, појединачно по свим врстама осигурања из члана 8. и 9. Закона о осигурању, које Група обавља у складу са добијеном дозволом Народне банке Србије.

3.19.2. Расходи по основу инвестирања средстава

У расходе по основу инвестирања средстава осигурања спадају: расходи из односа са придруженим правним лицима, расходи по основу улагања у непокретности, расходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности, губици при продаји хартија од вредности и остали расходи по основу инвестиционе активности.

3.19.3. Финансијски расходи

Финансијске расходе чине расходи по основу камата, курсних разлика, негативни ефекти по основу валутне клаузуле и остали финансијски расходи, осим финансијских расхода по основу инвестирања средстава осигурања.

3.19.4. Расходи по основу обезвређења имовине

У оквиру расхода по основу обезвређења имовине, исказују се негативни ефекти вредносних усклађивања нематеријалних улагања, некретнина и опреме, дугорочних и краткорочних финансијских пласмана (депоновања и улагања), залиха, хартија од вредности и потраживања, у складу са МРС 36 „Умањење вредности имовине“ и другим релевантним МРС, према називима рачуна ове групе.

На рачунима ове групе исказује се и негативан ефекат промене поштене (фер) вредности средстава, у складу с МРС 16 „Некретнине, постројења и опрема“, МРС 38 „Нематеријална имовина“ и осталим релевантним МРС.

3.19.5. Остали расходи

Остале расходе чине губици по основу расходовања и продаје опреме и нематеријалних улагања, губици по основу продаје некретнина, губици од продаје материјала, мањкови, судски трошкови и остали непоменути расходи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.20. Прерачунавање страних средстава плаћања и курсне разлике**

Средства и обавезе исказане оригинално у страној валути на дан биланса стања, прерачунати су у функционалну валуту по званичном средњем курсу Народне банке Србије који је важио на тај дан (Напомена 62). Средства и обавезе са уговореном валутном клаузулом прерачунате су на дан састављања биланса према уговореном курсу.

Пословне промене настале у страној валути, су прерачунате у функционалну валуту по званичном средњем курсу који је важио на дан пословне промене.

Курсне разлике, настале као резултат прерачунавања, књижене су у корист финансијских прихода или на терет финансијских расхода.

3.21. Бенефиције за запослене**(а) Доприноси за обавезно социјално осигурање**

У складу са прописима који се примењују у Републици Србији и Републици Српској, Група је у обавези да плаћа доприносе државним фондовима којима се обезбеђује социјална сигурност запослених. Ове обавезе укључују доприносе за запослене на терет послодавца, у износима обрачунатим по стопама прописаним релевантним законским прописима.

Група је, такође, обавезна да од бруто плата запослених обустави доприносе и да их, у име запослених, уплати тим фондовима.

Доприноси на терет послодавца и доприноси на терет запосленог се књиже на терет расхода периода на који се односе.

(б) Обавезе по основу отпремнина приликом одласка у пензију и јубиларних награда

У складу са Појединачним колективним уговором, Група је у обавези да исплати отпремнине при одласку у пензију у висини три просечне зараде у Републици Србији према последњем објављеном податку републичког органа надлежног за послове статистике, или три месечне зараде коју је запослени остварио за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, односно у висини три просечне зараде исплаћене за месец који претходи месецу у ком се исплаћује отпремнина, ако је то за запосленог повољније.

Поред тога, Група је у обавези да исплати и јубиларне награде за 10, 20 и 30 година непрекидног рада у Групи. Јубиларна награда се утврђује на основу износа просечне месечне зараде Групе, остварене у месецу који претходи месецу исплате, и то у распону од једне до три зараде, зависно од трајања непрекидног рада код послодавца.

Група је самостално обрачунала и исказала дугорочне обавезе по основу отпремнина и јубиларних награда применом сопственог актуарског обрачуна у складу са захтевима МРС 19 „Примања запослених“ (Напомена 43.4).

Отпремнине по основу споразумног раскида радног односа евидентирани су на терет консолидованог биланса успеха текуће године.

3.22. Порези и доприноси**3.22.1. Порески расход периода**

Порез на добитак се обрачунава и плаћа у складу са одредбама Закона о порезу на добит правних лица (у даљем тексту „Закон“) и релевантним подзаконским актима.

Текући порез на добитак представља износ који се обрачунава применом прописане пореске стопе од 15% (31. децембар 2018. године: 15%) на пореску основу исказану у пореском билансу, која се може умањити за претходно реализоване пореске губитке, док се на крају утврђена пореска обавеза може умањити за утврђене пореске кредите. Основицу за опорезивање чини опорезиви добитак, који се утврђује усклађивањем резултата (добитка или губитка) из појединачног биланса успеха, а на начин утврђен овим Законом.

Порез на добитак у Републици Српској се обрачунава по стопи од 10%.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

3. ПРЕГЛЕД ЗНАЧАЈНИХ РАЧУНОВОДСТВЕНИХ ПОЛИТИКА (Наставак)**3.22. Порези и доприноси (Наставак)****3.22.1.Порези расход периода (Наставак)**

Закон о порезу на добитак Републике Србије не предвиђа да се порески губици из текућег периода могу користити као основа за повраћај пореза плаћеног у претходним периодима. Међутим, губици из текућег периода исказани у пореском билансу могу се користити за умањење пореске основице будућих обрачунских периода, али не дуже од пет година. Порески губици настали пре 1. јануара 2010. године могу се преносити на рачун будућих добитака у периоду не дуже од десет година.

Порески биланс се предаје најкасније у року од 180 дана од дана истека периода за који се утврђује пореска обавеза.

Чланице Групе током године порез на добитак плаћају у виду месечних аконтација, чију висину утврђују на основу пореске пријаве за претходну годину.

3.22.2. Одложени порез на добитак

Одложени порез на добитак се обрачунава коришћењем методе утврђивања обавеза према билансу стања, за привремене разлике произашле из разлике између пореске основе потраживања и обавеза и њихове књиговодствене вредности. Одложена пореска средства и обавезе се обрачунавају по пореској стопи чија се примена очекује у периоду када ће се средство реализовати, односно обавеза измирити.

Одложене пореске обавезе се признају за све опорезиве привремене разлике. Одложена пореска средства се признају за све одбитне привремене разлике и пореске губитке и кредите, који се могу преносити у наредне фискалне периоде, до степена до којег ће вероватно постојати опорезиви добитак од којег се одложена пореска средства могу искористити.

Одложени порез се књижи на терет или у корист биланса успеха (као одложени порески расход или приход периода), осим када се односи на ставке које се књиже директно у корист или на терет капитала, и у том случају одложени порез такође се распоређује у оквиру капитала.

3.22.3. Порези и доприноси који не зависе од резултата

Порези и доприноси који не зависе од резултата укључују порез на имовину, доприносе на терет послодавца по основу примања запослених, као и друге порезе и доприносе у складу са републичким и општинским прописима.

4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА

Група је у току 2019. године променила рачуноводствену политику у делу расподеле неалоцираних трошкова спровођења осигурања према врстама осигурања, тако да је у складу са МРС 8 „Рачуноводствене политике, промене рачуноводствених процена и грешке“, извршила корекцију консолидованих финансијских извештаја на дан и за годину завршену на дан 31. децембра 2018. године, коригујући позиције консолидованог биланса стања на наведени дан и консолидованог биланса успеха за наведену годину за ефекте промена који се односе на наведену годину, а ефекти промена који се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године преко позиција капитала (нераспоређеног добитка) на дан 1. јануара 2018. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (Наставак)

Ефекти корекција који се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године:

	У хиљадама Динара
1. Стање нераспоређеног добитка ранијих година (пре корекције):	
1.1. на дан 1. јануара 2018. године	758.310
1.2. на дан 31. децембра 2018. године	1.213.194
2. Ефекти корекција које се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године	
2.1. Смањење разграничених трошкова прибаве (повећање ТСО)	(66.910)
2.2. Повећање резерви за неистекле ризике	(116.773)
	(183.683)
3. Стање нераспоређеног добитка ранијих година (након корекције):	
3.1. на дан 1. јануара 2018. године (1.1.+2.)	574.627
3.2. на дан 31. децембра 2018. године (1.2.+2.)	1.029.511

Корекције нераспоређеног добитка које се односе на периоде пре 1. јануара 2018. године у укупном износу од 183.683 хиљаде динара, а које су довеле до смањења нераспоређеног добитка ранијих година у наведеном износу, односе се на:

- смањење разграничених трошкова прибаве, што је условило смањење нераспоређеног добитка ранијих година у износу 66.910 хиљада динара; и
- повећање резерви за неистекле ризике што је условило смањење нераспоређеног добитка ранијих година у износу 116.773 хиљаде динара.

Ефекти корекција који се односе на 2018. годину:

	У хиљадама динара
1. Нето резултат за 2018. годину (пре корекције):	1.574.317
1.1. Нето добитак који припада мањинским улагачима	13.428
1.2. Нето добитак који припада већинском власнику (пре корекције)	1.560.889
2. Ефекти корекција које се односе на 2018. годину	
2.1. Повећање разграничених трошкова прибаве (смањење ТСО)	10.926
2.2. Повећање резерви за неистекле ризике	(13.244)
	(2.318)
3. Нето резултат – добитак за 2018. годину (након корекције 1.+2.):	
3.1. Нето добитак који припада мањинским улагачима	13.428
3.2. Нето добитак који припада већинском власнику (након корекције 1.2.+2.)	1.558.571
	1.571.999

Корекције резултата које се односе на пословну 2018. годину у укупном износу од 2.318 хиљада динара, односе се на:

- повећање разграничених трошкова прибаве што је условило смањење трошкова прибаве односно трошкова спровођења осигурања у износу 10.926 хиљада динара; и
- повећање резерви за неистекле ризике што је условило повећање трошкова односно смањење добити 2018. године у износу 13.244 хиљаде динара.

Поред горе наведених корекција, на позицијама биланса стања на дан 31. децембра 2018. године извршена је рекласификација износа од 29.762 хиљаде динара (1. јануар 2018. године: 20.043 хиљаде динара) са АОП позиције 0456 – Резервисане штете, удели у штетама реосигурања и ретроцесија на АОП позицију 0455 – Резервисане штете, неживотних осигурања и саосигурања имајући у виду да се односе на резервисања за уделе у штетама по основу примљених саосигурања.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (Наставак)

Преглед коригованог консолидованог биланса стања на дан 31. децембра, односно 1. јануара 2018. године, дат је у наставку:

	Кориговани биланс стања на дан 31. децембра 2018. године			У хиљадама динара Кориговани биланс стања на дан 1. јануара 2018. године		
	Претходно исказано	Корекције	Кориговано	Претходно исказано	Корекције	Кориговано
АКТИВА						
СТАЛНА ИМОВИНА	11.591.914	-	11.591.914	11.142.554	-	11.142.554
Нематеријална улагања (имовина)	86.170	-	86.170	116.168	-	116.168
Софтвер и остала права	37.883	-	37.883	56.848	-	56.848
Некретнине, постројења и опрема	10.126.127	-	10.126.127	10.085.171	-	10.085.171
Дугорочни финансијски пласмани	1.289.405	-	1.289.405	823.692	-	823.692
Остала дугорочна средства	52.329	-	52.329	60.675	-	60.675
ОБРТНА ИМОВИНА	38.108.024	10.926	38.118.950	33.468.550	(66.910)	33.401.640
Залихе	74.848	-	74.848	70.232	-	70.232
Потраживања, пласмани и готовина	31.980.908	-	31.980.908	27.921.885	-	27.921.885
Порез на додату вредност	463	-	463	497	-	497
Активна временска разграничења	3.361.736	10.926	3.372.662	2.997.696	(66.910)	2.930.786
Техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	2.690.069	-	2.690.069	2.478.240	-	2.478.240
УКУПНА АКТИВА	49.699.938	10.926	49.710.864	44.611.104	(66.910)	44.544.194
ПАСИВА						
КАПИТАЛ	12.711.843	(2.318)	12.709.525	12.085.221	(183.683)	11.901.538
Основни и остали капитал	5.853.775	-	5.853.775	5.853.775	-	5.853.775
Резерве	204.944	-	204.944	204.882	-	204.882
Ревалоризационе резерве по основу ревалоризације нематеријалне имовине, некретнина, постројења и опреме	3.007.575	-	3.007.575	3.082.264	-	3.082.264
Нереализовани добици	1.087.301	-	1.087.301	669.198	-	669.198
Нереализовани губици	(276.634)	-	(276.634)	(234.985)	-	(234.985)
Нераспоређена добит	2.590.400	(2.318)	2.588.082	2.265.052	(183.683)	2.081.369
1. Нераспоређени добитак ранијих година	1.029.511	-	1.029.511	758.310	(183.683)	574.627
2. Нераспоређени добитак текуће године	1.560.889	(2.318)	1.558.571	1.506.742	-	1.506.742
Учешћа без права контроле	244.482	-	244.482	245.035	-	245.035
РЕЗЕРВИСАЊА И ОБАВЕЗЕ	36.988.095	13.244	37.001.339	32.525.883	116.773	32.642.656
Дугорочна резервисања	5.731.753	-	5.731.753	5.277.715	-	5.277.715
Дугорочне обавезе	49.114	-	49.114	50.919	-	50.919
Одложене пореске обавезе	373.989	-	373.989	349.319	-	349.319
Краткорочне обавезе	3.946.262	-	3.946.262	2.880.367	-	2.880.367
Пасивна временска разграничења	14.277.231	13.244	14.290.475	11.894.479	116.773	12.011.252
Резервисане штете	12.609.746	-	12.609.746	12.073.084	-	12.073.084
УКУПНА ПАСИВА	49.699.938	10.926	49.710.864	44.611.104	(66.910)	44.544.194

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

4. КОРЕКЦИЈА ПОЧЕТНОГ СТАЊА (Наставак)

Преглед коригованог консолидованог биланса успеха за годину која се завршава на дан 31. децембра 2018. године дат је у наставку:

	У хиљадама динара 2018. година		
	Претходно исказано	Корекције	Кориговано
ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ И РАСХОДИ			
Пословни (функционални) приходи	26.665.468	(13.244)	26.652.224
Пословни (функционални) расходи	(16.347.253)	-	(16.347.253)
ДОБИТ - БРУТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	10.318.215	(13.244)	10.304.971
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ			
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.088.177	-	1.088.177
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(73.145)	-	(73.145)
ДОБИТАК ИЗ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ	1.015.032	-	1.015.032
ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА	(9.244.594)	10.926	(9.233.668)
1. Трошкови прибаве	(7.561.238)	10.926	(7.550.312)
2. Трошкови управе	(1.964.987)	-	(1.964.987)
3. Остали трошкови спровођења осигурања	(67.526)	-	(67.526)
4. Провизија од реосигурања и ретроцесија	349.157	-	349.157
ПОСЛОВНИ ДОБИТАК / (ГУБИТАК) - НЕТО ПОСЛОВНИ РЕЗУЛТАТ	2.088.653	(2.318)	2.086.335
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	535.881	-	535.881
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(68.232)	-	(68.232)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	821.390	-	821.390
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.712.349)	-	(1.712.349)
Остали приходи	184.938	-	184.938
Остали расходи	(66.074)	-	(66.074)
ДОБИТАК ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.784.207	(2.318)	1.781.889
Нето губитак пословања које се обуставља, негативни ефекти промене рачуноводствених политика и исправки грешака из ранијих периода	(11.508)	-	(11.508)
ДОБИТАК ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.772.699	(2.318)	1.770.381
ПОРЕЗ НА ДОБИТАК			
Порез на добитак	(191.684)	-	(191.684)
Добитак по основу креирања одложених пореских средстава и смањења одложених пореских обавеза	7.649	-	7.649
Губитак по основу смањења одложених пореских средстава и креирања одложених пореских обавеза	(14.347)	-	(14.347)
НЕТО ДОБИТАК	1.574.317	(2.318)	1.571.999
- Нето добитак који припада већинском власнику	1.560.889	(2.318)	1.558.571
- Нето добитак који припада мањинским улагачима	13.428	-	13.428

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
5. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА ОСИГУРАЊА И САОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018. <i>Кориговано</i>
Обрачуната премија:		
Обрачуната премија животних осигурања	2.652.753	2.254.378
Обрачуната премија саосигурања - живот	25.636	-
Обрачуната премија неживотних осигурања	26.666.342	26.445.319
Обрачуната премија неживотних саосигурања	510.950	277.707
	29.855.681	28.977.404
Премија пренета у саосигурање и реосигурање:		
Премија пренета у саосигурање	(1.080.196)	(1.043.978)
Премија пренета у реосигурање	(1.712.616)	(1.441.407)
Премија пренета у саосигурање / реосигурање	(2.792.812)	(2.485.385)
Резерве за преносне премије и неистекле ризике:		
Преносна премија осигурања и саосигурања - повећање	(1.033.265)	(2.138.747)
Резерве за неистекле ризике (повећање) / смањење	(83.352)	33.877
	(1.116.617)	(2.104.870)
Укупно	25.946.252	24.387.149

Током 2019. године дошло је до пораста бруто премије осигурања и саосигурања за 3,03% у односу на претходну годину, при чему је бруто премија неживотних осигурања и саосигурања повећана за 1,70%, највећим делом услед повећања бруто премије по основу осигурања одговорности и осигурања моторних возила, а бруто премија животних осигурања за 18,81% услед повећања бруто премије по основу ризико осигурања живота.

6. ПРИХОДИ ОД ПРЕМИЈА РЕОСИГУРАЊА И РЕТРОЦЕСИЈА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Премија реосигурања и ретроцесија	3.101.133	1.696.322
Премија пренета ретроцесијом	(1.677.587)	(898.443)
Повећање резерви за преносне премије и резерви за неистекле ризике реосигурања	(448.751)	(34.098)
Укупно	974.795	763.781

7. ПРИХОДИ ОД ПОСЛОВА НЕПОСРЕДНО ПОВЕЗАНИХ СА ПОСЛОВИМА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од продате зелене карте	361.454	341.623
Приходи од услужне обраде и процене штета	6.517	4.053
Остали пословни приходи	7.973	9.001
Укупно	375.944	354.677

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

8. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од продаје робе	73.271	70.256
Приходи од продаје производа и услуга	531.007	405.434
Приходи од управљања фондовима	237.686	217.749
Приходи од накнада и провизија за брокерска друштва	8.125	7.683
Остали пословни приходи	288.988	445.495
Укупно	1.139.077	1.146.617

Остали пословни приходи у 2019. години у износу од 288.988 хиљада динара обухватају део прихода који се односи на приходе Матичног друштва од добијених судских спорова у износу од 79.041 хиљаду динара и приходе од бонуса из послова саосигурања у износу од 195.984 хиљаде динара (2018. година: 329.814 хиљада динара), док се остатак од 13.963 хиљаде динара односи на остале приходе.

9. РАСХОДИ ЗА ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА И ФУНКЦИОНАЛНЕ ДОПРИНОСЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Математичка резерва животних осигурања	334.423	445.043
Допринос за превентиву	311.539	339.786
Доприноси прописани посебним законима	76.722	65.382
Допринос Гарантном фонду	250.494	300.839
Резервисања за изравнање ризика	12.997	13.200
Резервисања за бонусе и попусте	27.158	29.373
Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	613.165	599.719
Укупно	1.626.498	1.793.342

Промене на рачунима математичке резерве, резервисања за изравнање ризика и резервисања за бонусе и попусте приказане су у Напомени 43.

Доприноси прописани посебним законима у износу 76.722 хиљаде динара у 2019. години највећим делом обухватају допринос за одбрану од града који Матично друштво обрачунава и плаћа Министарству пољопривреде и заштите животне средине на основу члана 15. Закона о одбрани од града („Службени гласник РС“, бр. 54/2015). Наведени допринос за 2019. годину је износио 76.718 хиљада динара, а обрачунат је у висини од 10% од износа уплаћене премије осигурања усева и плодова.

Допринос Гарантном фонду у 2019. години је нижи за 16,73%, што је последица доношења Одлуке о изменама и допунама Одлуке о утврђивању висине доприноса организација за осигурање за образовање средстава и коришћењу средстава Гарантног фонда од стране Удружења осигуравача Србије од 15. маја 2018. године.

Остали расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе од 613.165 хиљада динара у 2019. години (2018. година: 599.719 хиљада динара) односе се на издвајање 5% од бруто премије осигурања од аутоодговорности за Републички фонд за здравствено осигурање, у складу са чланом 35. Закона о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 - одлука УС).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
10. РАСХОДИ НАКНАДА ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Ликвидиране штете и уговорени износи животних осигурања	1.567.843	1.227.886
Ликвидиране штете неживотних осигурања	9.722.557	9.873.006
Ликвидиране штете - удели у штетама саосигурања	135.660	52.403
Ликвидиране штете - удели у штетама реосигурања и ретроцесија	747.297	501.868
Расходи извиђаја, процене, ликвидације и исплате накнада штета и уговорених износа	725.482	675.983
Укупно:	12.898.839	12.331.146
Приходи од учешћа саосигурача у накнади штета	(231.641)	(306.811)
Приходи од учешћа реосигурања и ретроцесија у накнади штета	(470.791)	(383.307)
Укупно:	(702.432)	(690.118)
Укупно	12.196.407	11.641.028

11. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ - ПОВЕЋАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Резервисане штете животних осигурања	88.833	9.664
Резервисане штете неживотних осигурања	1.691.387	638.096
Резервисане штете саосигурања и реосигурања	(101.547)	218.519
Укупно	1.678.673	866.279

12. ПРИХОДИ ПО ОСНОВУ РЕГРЕСА И ПРОДАЈЕ ОСИГУРАНИХ ОШТЕЋЕНИХ СТВАРИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи по основу регреса у земљи	505.956	531.100
Приходи од регреса у иностранству	21.876	17.786
Продаја осигураних оштећених ствари	1.352	276
Укупно	529.184	549.162

13. СМАЊЕЊЕ ОСТАЛИХ ТЕХНИЧКИХ РЕЗЕРВИ - НЕТО

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Смањење математичке резерве	27.280	10.495
Приходи од смањења осталих резервисања	29.501	82.617
Укупно	56.781	93.112

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

14. РАСХОДИ ЗА БОНУСЕ И ПОПУСТЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Расходи по основу бонуса	509.555	807.036
Расходи по основу попушта	1.228.445	1.076.887
Укупно	1.738.000	1.883.923

15. ОСТАЛИ ПОСЛОВНИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Трошкови зарада и остали лични расходи	505.492	442.092
Набавна вредност продате робе	64.561	57.544
Трошкови материјала	67.629	67.991
Трошкови амортизације и резервисања	127.493	58.659
Трошкови производних услуга	111.349	85.078
Нематеријални и остали трошкови	128.562	92.638
Укупно	1.005.086	804.002

16. ПРИХОДИ ОД ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од закупнина инвестиционих некретнина	49.341	46.625
Приходи од усклађивања вредности инвестиционих некретнина (Напомена 32)	52.099	-
Приходи од продаје непокретности (дезинвестирања)	7.399	3.632
Приходи од камата	1.001.788	916.407
Приходи од усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	32.919	7.633
Добици од продаје хартија од вредности	53.357	72.830
Позитивне курсне разлике из активности инвестирања	14.682	21.800
Остали приходи по основу инвестиционе активности	61.873	19.250
Укупно	1.273.458	1.088.177

Приходи од камата на депозите и државне хартије од вредности бележе повећање у 2019. години у односу на исти период претходне године, што је углавном последица повећања пласираних средстава у наведена финансијска средства.

Група је у 2019. години остварила добитке од продаје хартија од вредности у износу од 53.357 хиљада динара, при чему се остварени добитци односе на продају:

- акција (Галеника-Фитофармација а.д. Београд и Дуга а.д. Београд) у износу од 25.218 хиљада динара;
- дужничких хартија од вредности Републике Србије у износу од 11.672 хиљаде динара;
- дужничких хартија од вредности Републике Српске у износу од 14.770 хиљада динара; и
- инвестиционих јединица у износу од 1.697 хиљада динара.

Остали приходи по основу инвестиционе активности у износу 61.873 хиљаде динара у 2019. години односе се на приходе по основу дивиденде.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

17. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИРАЊА СРЕДСТАВА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Расходи по основу обезвређења инвестиционих некретнина (Напомена 32)	18.676	-
Губици при продаји непокретности (деинвестирању)	-	5
Расходи по основу усклађивања вредности финансијских средстава која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха	31.953	43.620
Губици при продаји хартија од вредности	37	132
Негативне курсне разлике из активности инвестирања	35.352	26.782
Остали расходи по основу инвестиционе активности	2.962	2.606
Укупно	88.980	73.145

18. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
		<i>Кориговано</i>
Трошкови прибаве (Напомене 18.1)	7.389.873	7.550.312
Трошкови управе (Напомена 19)	2.044.052	1.964.987
Остали трошкови спровођења осигурања (Напомена 20)	68.564	67.526
Укупно:	9.502.489	9.582.825
Провизија од реосигурања и ретроцесија	(428.906)	(349.157)
Укупно	9.073.583	9.233.668

18.1. ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
		<i>Кориговано</i>
Провизија и друге накнаде за услуге посредовања и заступања	1.235.288	1.050.399
Трошкови материјала, горива и енергије	257.527	256.490
Нето зараде	1.866.086	1.620.869
Порез и доприноси на зараде	1.161.509	1.029.549
Отпремнине и јубиларне награде	39.803	124.690
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	266.178	234.319
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	70.375	67.724
Одржавање	53.481	34.294
Закуп	263.948	667.366
Трошкови рекламе и пропаганде	667.204	1.922.746
Спонзорство и донаторство	337.850	211.887
Репрезентација	95.920	270.388
Трошкови премија осигурања	52.728	56.742
Платни промет	118.112	151.254
Остали трошкови прибаве	323.204	290.411
Промена разграничених трошкова прибаве - повећање/(смањење)	580.660	(438.816)
Укупно	7.389.873	7.550.312

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

18. ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА (Наставак)

18.1. ТРОШКОВИ ПРИБАВЕ (Наставак)

Трошкови прибаве су у 2019. години смањени за 160.439 хиљада динара, односно 2,12%, што је највећим делом последица смањења трошкова рекламе и пропаганде, трошкова репрезентације и трошкова закупа.

Смањење трошкова прибаве током 2019. године је још значајније када се у обзир узму укупни трошкови пре ефеката разграничења којом приликом би исти били смањени за 1.179.915 хиљада динара, односно 14,77%. Највећи део смањења трошкова прибаве се односи на трошкове прибаве осигурања од аутоодговорности насталог као резултат предузетих мера Матичног друштва.

19. ТРОШКОВИ УПРАВЕ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Трошкови материјала, енергије, услуга и нематеријални трошкови	455.122	443.496
Амортизација	226.273	310.420
Нето зараде	561.796	506.917
Порез и доприноси на зараде	332.229	303.306
Отпремнине и јубиларне награде	13.121	35.910
Остали трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	112.720	106.418
Трошкови транспорта и ПТТ трошкови	32.753	30.993
Одржавање	32.372	23.454
Закуп	30.670	16.751
Трошкови рекламе	445	343
Репрезентација	10.493	8.008
Трошкови премија осигурања	15.533	15.511
Платни промет	9.885	15.331
Трошкови резервисања за судске спорове	151	3.845
Трошкови резервисања за отпремнине и других бенефиција запосленима	174.910	105.226
Остали трошкови	35.579	39.058
Укупно	2.044.052	1.964.987

20. ОСТАЛИ ТРОШКОВИ СПРОВОЂЕЊА ОСИГУРАЊА

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Трошкови материјала, енергије и производних услуга	240	367
Трошкови пореза и доприноса	27.945	31.004
Трошкови непроизводних услуга и нематеријални трошкови	28.902	25.980
Трошкови зарада, накнада зарада и остали лични расходи	11.346	10.079
Остали трошкови	131	96
Укупно	68.564	67.526

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

21. ФИНАНСИЈСКИ ПРИХОДИ – осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од камата	209.428	500.505
Позитивне курсне разлике	28.870	25.213
Приходи од дивиденди	11.316	-
Ефекти валутне клаузуле	12.572	7.387
Остали финансијски приходи	9.125	2.776
Укупно	271.311	535.881

Приходи од камата из основа осигурања у 2019. години бележе смањење у односу на претходну годину. Група је у току 2018. године интензивирала рад на наплати спорних потраживања по основу премије осигурања и регреса тако што су ова потраживања постала предмет извршних поступака пред судовима односно преко јавних извршитеља.

Као последица наведеног, у пословним књигама Групе су током 2018. године евидентирана додатна потраживања / приходи по основу затезне камате на потраживања која су са затезном каматом постала предмет принудне наплате. Сва ова додатна ненаплаћена потраживања по основу камате су исправљена у висини целокупног износа потраживања у складу са рачуноводственом политиком Компаније (Напомена 3.7).

22. ФИНАНСИЈСКИ РАСХОДИ – осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Расходи камата	11.446	17.158
Негативне курсне разлике	33.655	47.848
Ефекти валутне клаузуле	12.134	3.069
Остали финансијски расходи	62	157
Укупно	57.297	68.232

23. ПРИХОДИ ОД УСКЛАЂИВАЊА ВРЕДНОСТИ ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи од усклађивања вредности финансијских пласмана	168.552	10.818
Приходи од усклађивања вредности непокретности (Напомена 31)	10.204	-
Приходи од усклађивања вредности потраживања (Напомена 38)	1.470.891	810.572
Укупно	1.649.647	821.390

Приходи од усклађивања вредности потраживања у 2019. години су виши у односу на претходну годину за 81,46%, што је највећим делом последица укидања исправке вредности потраживања од Републике Србије у укупном износу од 1.042.889 хиљада динара (Напомена 36).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

24. РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ОБЕЗВРЕЂЕЊА ПОТРАЖИВАЊА И ДРУГЕ ИМОВИНЕ КОЈА СЛУЖИ ЗА ОБАВЉАЊЕ ДЕЛАТНОСТИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Исправка вредности потраживања (Напомена 38)	1.410.942	1.699.241
Исправка вредности учешћа у капиталу (Напомена 38)	781	4.162
Расходи по основу обезвређења финансијских пласмана	125.444	8.946
Расходи од усклађивања вредности непокретности (Напомена 31)	7.057	-
Укупно	1.544.224	1.712.349

25. ОСТАЛИ ПРИХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Добици од продаје	54.240	21.629
Вишкови	203	315
Наплаћена отписана потраживања	80.038	71.405
Приходи од смањења обавеза	37.134	3.575
Приходи од укидања дугорочних резервисања	86.073	54.786
Остали непоменути приходи	33.352	33.228
Укупно	291.040	184.938

26. ОСТАЛИ РАСХОДИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Губици по основу расхоровања и продаје нематеријалних улагања, некретнина и опреме	5.719	887
Мањкови	686	246
Расходи по основу директних отписа потраживања	1.144	3.173
Расходи по основу расхоровања залиха	610	31
Остали непоменути расходи	63.762	61.737
Укупно	71.921	66.074

27. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК**27.1. Компоненте пореза на добитак**

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Текући порез – порески расход периода	(450.943)	(191.684)
Одложени порески расход периода	(2.181)	(6.698)
Укупно порески расход	(453.124)	(198.382)

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

27. ПОРЕЗ НА ДОБИТАК (Наставак)

27.2. Усаглашавање пореза на добитак и производа резултата пословања пре опорезивања и прописане пореске стопе

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
		<i>Некориговано</i>
Добитак пре опорезивања	3.412.839	1.772.699
Порез на добитак обрачунат по стопи од 15%	(511.926)	(265.905)
Нето порески ефекти прихода и расхода који се не признају у пореском билансу	56.898	63.749
Искоришћени порески кредит претходних година	-	4.651
Остало	1.904	(877)
Укупно порески расход	(453.124)	(198.382)

27.3. Нето одложене пореске обавезе

На дан 31. децембра 2019. године одложене нето пореске обавезе исказане су износу од 460.209 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 373.989 хиљада динара).

Структура и основ признавања нето одложених пореских обавеза дата је у следећој табели:

	У хиљадама динара 31. децембар	
	2019.	2018.
Одложена пореска средства:		
- по основу резервисања за отпремнине запослених	(43.223)	(37.291)
- остало	(2.786)	(6.840)
	(46.009)	(44.131)
Одложене пореске обавезе:		
- по основу привремене разлике између основице по којој се некретнине, опрема и инвестиционе некретнине признају у пореском билансу и износа по којима су та средства исказана у финансијским извештајима	414.164	374.810
- по основу нереализованих добитака по основу вредновања хартија од вредности расположивих за продају	92.054	43.310
	506.218	418.120
Нето одложене пореске обавезе	460.209	373.989

28. ЗАРАДА ПО АКЦИЈИ

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
		<i>Кориговано</i>
Нето добитак (у хиљадама динара)	2.959.715	1.571.999
Просечан пондерисани број акција:		
– Акцијски капитал	4.226.121	4.226.121
– Друштвени капитал	4.552.270	4.552.270
Укупан просечан пондерисан број акција	8.778.391	8.778.391
Основна зарада по акцији (у динарима)	337	179

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

29. ПРИХОДИ И РАСХОДИ У ОБАВЉАЊУ ПОСЛОВА ОБАВЕЗНОГ ОСИГУРАЊА МОТОРНИХ ВОЗИЛА ОД АУТООДГОВОРНОСТИ (АО) И ЗА ШТЕТЕ ПРИЧИЊЕНЕ ТРЕЋИМ ЛИЦИМА

Законом о обавезном осигурању у саобраћају („Службени гласник РС“, бр. 51/2009, 78/2011, 101/2011, 93/2012 и 7/2013 – одлука УС), члан 45, прописана је максимална висина трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности у односу на режијски додатак, као и мере које могу бити предузете у случају одступања од наведеног ограничења.

Трошкови спровођења осигурања од аутоодговорности су у 2019. години Групе превазилазили су режијски додатак за 1.201.321 хиљаду динара, што је значајно смањење у односу на претходну годину када су наведени трошкови пре корекције били већи од режијског додатка за 3.110.045 хиљада динара, односно 2.416.713 хиљада динара после корекције.

Ово драстично смањење трошкова спровођења осигурања у 2019. години је првенствено резултат низа мера донетих од стране руководства Матичног друштва усмерених ка регулисању висине трошкова екстерних канала продаје.

У том циљу Матично друштво је спровело следеће најзначајније мере и активности: појачана је контрола документације, смањен је интензитет маркетиншких активности, односно раскинут је део уговора о закупу и подзакупу простора за истицање рекламе и пружању услуга у другим областима маркетинга, измењена је Одлука о критеријумима и мерилима за утврђивање радног учинка и обрачуна дела зараде по основу радног учинка агената осигурања за продају неживотних осигурања којом долази до смањења нето стопе агентима осигурања за продају неживотних осигурања по основу аутоодговорности са 8,03% на 5%, извршено је ревидирање одредби других уговора у погледу смањивања накнада које је Матично друштво плаћало и др.

Ефекти предузетих активности и мера на снижењу трошкова спровођења осигурања у 2019. години се могу видети и на позицији нето прилива готовине из пословних активности из консолидованог Извештаја о токовима готовине где је нето прилив готовине у 2019. години већи за 2.864.197 хиљада динара у односу на 2018. годину.

Руководство Групе сматра да ће даљом пуном применом ових мера (ограничења) у наредном периоду, доћи до потпуног годишњег усаглашавања трошкова спровођења осигурања од аутоодговорности (АО) са важећим законским прописима.

У 2019. години, провизија за продају АО полиса износила је 364.444 хиљаде динара, односно 2,68% укупне фактурисане премије, што је у складу са чланом 45. Закона о обавезном осигурању у саобраћају, који предвиђа да ови трошкови не прелазе 5%.

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018. <i>Кориговано</i>
Приходи:		
<i>Фактурисана премија</i>		
Бруто фактурисана техничка премија	10.820.935	10.688.315
Бруто фактурисан режијски додатак	2.522.483	2.499.697
Бруто фактурисана превентива	246.298	240.993
	13.589.716	13.429.005
Преносна премија и неистекли ризици	(547.774)	(830.187)
Остали приходи	2.925.946	2.953.601
Укупни приходи	15.967.888	15.552.419
Расходи:		
<i>Трошкови спровођења осигурања:</i>		
Провизија	(364.444)	(368.149)
Остали трошкови спровођења осигурања	(3.359.360)	(4.548.261)
	(3.723.804)	(4.916.410)
Разграничени трошкови прибаве – (смањење)/повећање	(718.972)	54.263
Остали расходи	(8.272.601)	(8.643.265)
Укупни расходи	(12.715.377)	(13.505.412)
Укупни добитак	3.252.511	2.047.007

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

30. НЕМАТЕРИЈАЛНА УЛАГАЊА

Табела промена на рачунима нематеријалних улагања током 2018. и 2019. године дата је у наставку:

	Лиценце и слична права	Остала нематери- јална улагања	Софтвер	У хиљадама динара Нематери- ријална улагања у припреми	УКУПНО
НАБАВНА ВРЕДНОСТ					
Стање - 1. јануар 2018. године	601.371	49.666	994.933	183.674	1.829.644
Повећања током године	-	4.517	-	17.140	21.657
Отуђења и расхоровање	(37)	-	-	-	(37)
Активирања	115	-	11.284	(11.399)	-
Остало	2	(47)	(218)	-	(263)
Стање - 31. децембар 2018. године	601.451	54.136	1.005.999	189.415	1.851.001
Повећања током године	1.188	2.508	2.378	6.072	12.146
Отуђења и расхоровање	(9)	(8.297)	-	-	(8.306)
Активирања	-	-	16.661	(16.661)	-
Остало	-	(111)	(473)	-	(584)
Стање - 31. децембар 2019. године	602.630	48.236	1.024.565	178.826	1.854.257
АКУМУЛИРАНА ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ					
Стање - 1. јануар 2018.	502.690	37.027	938.085	178.826	1.656.628
Амортизација	35.808	4.565	30.186	-	70.559
Отуђења и расхоровање	(37)	-	-	-	(37)
Остало	-	(47)	(155)	-	(202)
Стање - 31. децембар 2018. године	538.461	41.545	968.116	178.826	1.726.948
Амортизација	35.425	5.280	23.214	-	63.919
Отуђења и расхоровање	(9)	(8.297)	-	-	(8.306)
Остало	-	(102)	(384)	-	(486)
Стање 31. децембар 2019. године	573.877	38.426	990.946	178.826	1.782.075
НЕОТПИСАНА (САДАШЊА) ВРЕДНОСТ НА ДАН:					
- 31. децембра 2018. године	62.990	12.591	37.883	10.589	124.053
- 31. децембра 2019. године	28.753	9.810	33.619	-	72.182

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

31. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА

Табела промена на рачунима некретнина и опреме током 2018. и 2019. године дата је у наставку:

У хиљадама динара							
	Земљиште	Грађевин- ски објекти	Опрема	Остала опрема	НПО у припреми и улагања на туђим НПО	Аванси за некретнине и опрему	УКУПНО
НАБАВНА/РЕВАЛОРИЗОВАНА ВРЕДНОСТ							
Стање - 1. јануар 2018. године	518.708	8.179.752	2.392.056	178.156	7.696	6.241	11.282.609
Повећања током године	557	11.166	176.882	-	161.193	27.929	377.727
Активирање	-	74.825	83.676	-	(158.501)	-	-
Отуђења и расходовање	-	(3.394)	(137.925)	-	-	-	(141.319)
Пренос са инвестиционих некретнина (Напомена 32)	9.032	25.448	-	-	-	-	34.480
Остало	(82)	(1.171)	(580)	-	-	(26.526)	(28.359)
Стање - 31. децембар 2018. године	528.215	8.286.626	2.514.109	178.156	10.388	7.644	11.525.138
Повећања током године	-	115	302.664	-	89.316	20.251	412.346
Активирање	-	40.624	39.523	19	(80.166)	-	-
Отуђења и расходовање	-	(15.688)	(205.493)	-	-	-	(221.181)
Повећања по процени	68.222	320.483	-	-	-	-	388.705
Смањења по процени	(4.670)	(460.969)	-	-	-	-	(465.639)
Пренос са инвестиционих некретнина (Напомена 32)	18.361	14.890	-	-	-	-	33.251
Остало	(192)	(1.932)	(1.235)	-	-	(2.792)	(6.151)
Стање - 31. децембар 2019. године	609.936	8.184.149	2.649.568	178.175	19.538	25.103	11.666.469
АКУМУЛИРАНА ИСПРАВКА ВРЕДНОСТИ							
Стање - 1. јануар 2018. године	-	191.001	1.976.274	-	383	4.971	2.172.629
Амортизација	-	101.981	137.880	-	-	-	239.861
Отуђења и расходовање	-	(80)	(132.169)	-	-	-	(132.249)
Остало	-	51.592	31	-	-	-	51.623
Стање 31. децембар 2018. године	-	344.494	1.982.016	-	383	4.971	2.331.864
Амортизација	-	79.074	83.280	-	-	-	162.354
Отуђења и расходовање	-	(799)	(195.271)	-	-	-	(196.070)
Смањење по процени	-	(417.754)	-	-	-	-	(417.754)
Остало	-	(1.138)	92.782	-	-	-	91.644
Стање - 31. децембар 2019. године	-	3.877	1.962.807	-	383	4.971	1.972.038
НЕОТПИСАНА (САДАШЊА) ВРЕДНОСТ НА ДАН:							
- 31. децембра 2018. године	528.215	7.942.132	532.093	178.156	10.005	2.673	9.193.274
- 31. децембра 2019. године	609.936	8.180.272	686.761	178.175	19.155	20.132	9.694.431

Фер вредност некретнина у власништву Групе

На дан 31. децембра 2019. године, земљиште и грађевински објекти Групе исказани су по процењеној фер вредности. За потребе Групе урађена је процена тржишне вредности непокретности, на дан 31. децембра 2019. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво „Vision Consulting“ д.о.о. из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности на основу склопљеног уговора од 8. октобра 2019. године.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

31. НЕКРЕТНИНЕ, ПОСТРОЈЕЊА И ОПРЕМА (Наставак)

Фер вредност некретнина у власништву Групе (Наставак)

Процењена фер вредност непокретности извршена је применом тржишног и приносног приступа.

1. Приносни приступ – метод капитализације, као основни метод у процени објеката и метод дисконтованих новчаних токова за хотелске капацитете.
2. Тржишни приступ – метод упоредивих цена, као основни метод у процени земљишта и допунски метод у процени објеката. Изузетак представљају некретнине које су ван употребе или за којима не постоји потражња за закупом, где је тржишни приступ примењен као основна техника у процени.
3. Трошковни приступ – Метод амортизованих трошкова замене, примењен као помоћни метод, у циљу добијања неопходних података који обухватају економски век, преостали век употребе и преосталу (резидуалну) вредност некретнине.

Приликом одређивања тржишне вредности пословних зграда, пословног простора и локала коришћен је метод директне капитализације као најмеродавнији за овај тип непокретности. Усвојена стопа капитализације за објекте износи од 6,0% до 12,0% у складу са тржишним параметрима на основу доступних података о трансакцији више пословних простора - у Београду и другим градовима Србије и Републике Српске, као и просечне ренте за сличне пословне просторе.

За грађевинске објекте анализа осетљивости је показала да процентуална промена цене закупа мења фер вредност на исти начин. Промена стопе капитализације за ± 1 процентни поен утиче на фер резултат са -10,2% (код повећања), односно са +12,8% (код смањења).

Хијерархија фер вредности земљишта и грађевинских објеката у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, дата је у наставку.

Укупни ефекти процене фер вредности за непокретности су:

Земљиште које служи за обављање делатности - повећање 63.552 хиљаде динара:

- 68.222 хиљаде динара - књижено у корист ревалоризационих резерви; и
- 4.670 хиљада динара - књижено на терет ревалоризационих резерви.

Грађевински објекти - повећање 277.268 хиљада динара:

- 318.589 хиљада динара - књижено у корист ревалоризационих резерви;
- 44.468 хиљада динара - књижено на терет ревалоризационих резерви;
- 10.204 хиљаде динара - књижено у корист прихода (Напомена 23); и
- 7.057 хиљада динара - књижено на терет расхода (Напомена 24).

Хијерархија фер вредности земљишта и грађевинских објеката у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, дата је у наставку:

	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	У хиљадама динара Фер вредност 31. децембар 2019.
Земљиште	-	609.936	-	609.936
Грађевински објекти	-	719.994	7.460.278	8.180.272

Књиговодствена (неотписана) вредност земљишта и некретнина на дан 31. децембра 2019. и 2018. године би била призната као што следи да Група није изабрала модел ревалоризације у складу са МРС 16, већ модел набавне вредности:

	У хиљадама динара 31. децембар 2019.	У хиљадама динара 31. децембар 2018.
Земљиште	356.253	356.468
Грађевински објекти	8.715.673	8.865.469

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

32. ИНВЕСТИЦИОНЕ НЕКРЕТНИНЕ

	У хиљадама динара	
	2019.	2018.
Почетно стање - 1. јануар	932.853	975.191
Повећања	18.740	-
Отуђења и расходовање	(32.772)	(6.637)
Пренос на некретнине које користи власник (Напомена 31)	(33.251)	(34.480)
Позитивни ефекти процене (Напомена 16)	52.099	-
Негативни ефекти процене (Напомена 17)	(18.676)	-
Остало	(920)	(1.221)
Крајње стање - 31. децембар	918.073	932.853

Фер вредност инвестиционих некретнина

На дан 31. децембра 2019. године, инвестиционе некретнине Групе исказане су по процењеној фер вредности. За потребе Групе урађена је процена тржишне вредности инвестиционих некретнина на дан 31. децембра 2019. године, евидентираних у пословним књигама. Привредно друштво „Vision Consulting“ д.о.о. из Београда, као независни проценитељ који поседује адекватне квалификације и референце, извршио је процену вредности.

Приликом одређивања тржишне вредности пословних зграда, пословног простора и локала коришћен је метод директне капитализације као најмеродавнији за овај тип непокретности. Усвојена стопа капитализације за објекте износи од 6,0% до 12,0% у складу са тржишним параметрима на основу доступних података о трансакцији више пословних простора - у Београду и другим градовима Србије и Републике Српске, као и просечне ренте за сличне пословне просторе.

За грађевинске објекте – инвестиционе некретнине анализа осетљивости је показала да процентуална промена цене закупа мења фер вредност на исти начин. Промена стопе капитализације за ± 1 процентни поен утиче на фер резултат са -10,4% (код повећања), односно са +13,1% (код смањења).

Укупни **ефекти процене фер вредности** за инвестиционе некретнине су:

Инвестиционе некретнине - повећање 17.487 хиљада динара:

- 33.704 хиљаде динара - књижено у корист прихода; и
- 16.217 хиљада динара - књижено на терет расхода.

Инвестиционо земљиште - повећање 15.936 хиљада динара:

- 18.395 хиљада динара - књижено у корист прихода; и
- 2.459 хиљада динара - књижено на терет расхода.

Хијерархија фер вредности инвестиционих некретнина (без инвестиционих некретнина у припреми у износу од 7.442 хиљаде динара) у зависности од инпута коришћених за одмеравање фер вредности, дата је у наставку:

	У хиљадама динара			
	Фер вредност			
	31. децембар			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	2019.
Инвестиционе некретнине	-	350.159	560.472	910.631

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

33. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности		Бруто	Исправка вредности	
			Нето			Нето
Учешћа у капиталу осталих правних лица	1.359.938	(1.043.815)	316.123	1.369.932	(1.053.028)	316.904
Инвестиције које се држе до доспећа - дужничке ХоВ	112.279	(148)	112.131	234.746	(333)	234.413
Депозити код банака	812.282	-	812.282	699.197	-	699.197
Остали дугорочни пласмани:						
Дати депозити и кауције	89.135	(68.065)	21.070	86.415	(68.231)	18.184
Остали дугорочни пласмани	35.109	(14.785)	20.324	36.131	(15.424)	20.707
	124.244	(82.850)	41.394	122.546	(83.655)	38.891
Стање на дан	2.408.743	(1.126.813)	1.281.930	2.426.421	(1.137.016)	1.289.405

33.1. Учешћа у капиталу осталих правних лица

У наредној табели је приказано учешће у капиталу осталих правних лица, по емитентима:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности		Бруто	Исправка вредности	
			Нето			Нето
Yuhor - Export а.д. Јагодина	101	(52)	49	101	(52)	49
Удружење осигураваача Србије	127	-	127	127	-	127
Гумопластика д.о.о. Бујановац	954	(954)	-	954	(173)	781
Београдска берза а.д. Београд	1.224	-	1.224	1.224	-	1.224
ХК Слободна зона а.д. Београд	8.381	-	8.381	8.381	-	8.381
РТЦ „Шабац“ а.д. Шабац	53.857	(10.624)	43.233	53.857	(10.624)	43.233
ХИП Азотара Панчево д.о.о.	165.643	(165.643)	-	165.643	(165.643)	-
МТС банка а.д. Београд	580.627	(317.527)	263.100	580.627	(317.527)	263.100
Телеком Србија а.д. Београд	4	-	4	4	-	4
Акционарски фонд а.д. Београд	5	-	5	5	-	5
Остали	549.015	(549.015)	-	559.009	(559.009)	-
Стање на дан	1.359.938	(1.043.815)	316.123	1.369.932	(1.053.028)	316.904

Учешће у капиталу осталих правних лица на дан 31. децембра 2019. године износи 316.123 хиљаде динара и ниже је за 781 хиљаду динара у односу на крај 2018. године. На основу Решења Привредног суда у Лесковцу Посл. Бр. 7 Ст. 26/2018 од 14. марта 2019. године отворен је стечајни поступак над стечајним дужником Гумопластика д.о.о. Бујановац, те је Група извршила обезвређење удела наведеног емитента у износу од 781 хиљаду динара (Напомена 38).

33.2. Инвестиције које се држе до доспећа

Инвестиције које се држе до доспећа су на дан 31. децембра 2019. године мање за 122.282 хиљаде динара односно за 52,17% у односу на дан 31. децембра 2018. године, што је највећим делом последица продаје дугорочних државних дужничких хартија од вредности током 2019. године од стране зависног правног лица „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом.

Инвестиције које се држе до доспећа у укупном износу 112.131 хиљада динара обухватају:

- дужничке хартије од вредности са фиксним приносом чији је издавалац Република Србија у износу 110.843 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 231.907 хиљада динара); и
- дужничке хартије од вредности чији издавалац је општина Лопаре у Републици Српској у износу од 1.288 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 2.506 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

33. ДУГОРОЧНИ ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

33.2. Инвестиције које се држе до доспећа (Наставак)

Преглед дужничких хартија од вредности чији је издавалац Република Србија дат је у наставку:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2019.		У хиљадама динара 31. децембар 2018.	
		Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута
16.02.2026.	5,85%	500	EUR	500	EUR
11.09.2021.	10,00%	-	-	26.320	РСД
05.02.2022.	10,00%	-	-	16.300	РСД
25.01.2023.	4,50%	50.000	РСД	50.000	РСД
21.07.2023.	5,75%	-	-	50.000	РСД
23.10.2024.	10,00%	-	-	3.000	РСД
08.02.2028.	5,88%	-	-	25.000	РСД
		500	EUR	500	EUR
		50.000	РСД	170.620	РСД
					231.907

33.3. Депозити код банака

Депозити код банака исказани у оквиру дугорочних финансијских пласмана на дан 31. децембра 2019. године износе 812.282 хиљаде динара и односе се на:

- Девизне депозите укупне вредности од EUR 2.500 хиљада, односно 295.214 хиљада динара код Halkbank а.д. Београд, при чему се износ од EUR 1.000 хиљада са доспећем 5. фебруара 2022. године односи на девизни депозит Матичног друштва, а износ од EUR 1.500 хиљада са доспећем 25. августа 2021. године односи на девизни депозит зависног правног лица „Дунав-Ре“.
- Дугорочне депозите зависног правног лица „Дунав осигурање“ Бања Лука у укупном износу BAM 8.500 хиљада, односно 517.068 хиљада динара. Депозити су орочени до 2021. односно 2022. године уз каматну стопу у распону од 1% до 2,20% годишње.

Преглед депозита по банкама дат је у следећој табели:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Halkbank а.д. Београд	295.214	-
Коменцијална банка а.д. Бања Лука	171.354	261.066
UniCredit bank а.д. Бања Лука	-	18.130
Sberbank а.д. Бања Лука	183.379	151.080
MF banka а.д. Бања Лука	111.230	160.145
Raiffeisen bank а.д. Сарајево	30.062	30.216
Нова банка а.д. Бања Лука	21.043	78.560
Стање на дан	812.282	699.197

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

34. ОСТАЛА ДУГОРОЧНА СРЕДСТВА

Група је део потраживања са доспећем дужим од годину дана у односу на дан биланса стања у износу од 362.974 хиљаде динара на дан 31. децембра 2019. године (31. децембар 2018. године: 52.329 хиљаде динара) класификовала на позицији Остала дугорочна средства, при чему се наведени износ односи на:

- Потраживање Матичног друштва од Републике Србије у износу од 297.968 хиљада динара по Уговору о регулisaњу међусобних односа бр. 68409 од 21. марта 2019. године, по којем трећа рата у наведеном износу доспева 30. јуна 2021. године. Друга рата у истом износу доспева 30. јуна 2020. године и евидентирана је у оквиру Осталих потраживања (Напомена 36);
- Потраживање Матичног друштва по основу регреса у износу од 63.430 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 49.752 хиљаде динара); и
- Потраживање зависног правног лица „Дунав ауто“ по Уговору бр. 1551 од 11. августа 2016. године у износу 1.576 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 2.577 хиљада динара) од предузећа „Аутомаркет центар“ д.о.о. Београд за продату опрему које се наплаћује у 65 месечних рата.

35. ЗАЛИХЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Роба и резервни делови	10.037	11.908
Материјал и ситан инвентар	11.653	11.391
Дати аванси	1.838	1.124
Обрасци строге евиденције	49.642	50.425
Стање на дан	73.170	74.848

36. ПОТРАЖИВАЊА

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Потраживања по основу:						
- премије животних осигурања	467.542	(147.448)	320.094	311.104	(154.455)	156.649
- премије неживотних осигурања	7.889.726	(4.376.300)	3.513.426	7.634.568	(4.138.415)	3.496.153
- премије саосигурања	307.000	(14.635)	292.365	142.852	(9.655)	133.197
- премије реосигурања	506.897	(17.350)	489.547	416.901	(16.193)	400.708
- учешћа у накнади штета	272.897	(90.294)	182.603	263.976	(93.026)	170.950
- права на регрес	1.713.045	(1.615.834)	97.211	1.664.894	(1.527.528)	137.366
- услужно исплаћених штета	27.518	(15.584)	11.934	32.154	(19.851)	12.303
- датих аванса за штете из осигурања и осталих аванса	382.065	(293.286)	88.779	391.703	(306.939)	84.764
- провизије из послова реосигурања	16.895	(1.157)	15.738	17.394	(298)	17.096
- камате на доспеле премије и остале камате	823.926	(802.327)	21.599	730.128	(717.518)	12.610
Потраживања од запослених	68.723	(18.628)	50.095	103.676	(18.884)	84.792
Остала потраживања	3.067.461	(2.620.873)	446.588	3.784.428	(3.673.489)	110.939
Стање на дан	15.543.695	(10.013.716)	5.529.979	15.493.778	(10.676.251)	4.817.527

Потраживања по основу премије неживотних осигурања исказана након исправке вредности на дан 31. децембра 2019. године у износу од 3.513.426 хиљада динара представљају 63,53% укупних потраживања на тај дан (31. децембар 2018. године: 3.496.153 хиљаде динара или 72,57%).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

36. ПОТРАЖИВАЊА (Наставак)

Остала потраживања, нето су повећана су у односу на претходну годину за 335.649 хиљада динара, што је највећим делом последица закључења Уговора о регулисању међусобних односа бр. 68409 од 21. марта 2019. године између Матичног друштва и Републике Србије.

Наиме, Матично друштво је на дан 31. децембра 2018. године имало евидентирана потраживања од Републике Србије у укупном износу од 1.340.857 хиљада динара, која су била у целости исправљена. Наведеним Уговором је предвиђено да ће Република Србија две трећине наведеног дуга исплатити у три једнаке рате у износу 297.968 хиљада динара са доспећем 30. јуна 2019, 2020. и 2021. године. Прва рата је измирена, док су друга, односно трећа рата у нето износу од 297.968 хиљада динара евидентирани на позицији Остала потраживања, односно на позицији Остала дугорочна средства (Напомена 34).

Матично друштво се обавезало да ће отпуст остатка дуга у укупном износу 446.952 хиљаде динара извршити након уплате сваке годишње рате од стране Републике Србије. У својим пословним књигама Група је у 2019. години извршила укидање исправке вредности потраживања од Републике Србије у укупном износу од 1.042.889 хиљада динара (Напомена 23).

37. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Финансијска средства						
расположива за продају:						
Дужничке хартије од вредности	18.596.614	(69.906)	18.526.708	17.503.820	(100.342)	17.403.478
Власничке хартије од вредности	1.673.390	(568.662)	1.104.728	1.338.015	(568.663)	769.352
	20.270.004	(638.568)	19.631.436	18.841.835	(669.005)	18.172.830
Финансијска средства која се						
искажују по фер вредности						
кроз биланс успеха:						
Дужничке хартије од вредности	1.490.989	(22.745)	1.468.244	2.602.606	(2.290)	2.600.316
Власничке хартије од вредности	553.344	(248.083)	305.261	792.720	(390.373)	402.347
Остале хартије од вредности и						
финансијска средства	498.793	(5.288)	493.505	314.586	(5.312)	309.274
	2.543.126	(276.116)	2.267.010	3.709.912	(397.975)	3.311.937
Краткорочни депозити код						
банака	8.702.130	(160.141)	8.541.989	3.216.493	(160.962)	3.055.531
Остали краткорочни						
финансијски пласмани						
Депозити код МТС банке а.д.						
Београд	-	-	-	5.900	-	5.900
Корпоративне обвезнице	1.069.134	(1.022.272)	46.862	1.221.357	(1.182.203)	39.154
Остало	203.063	(18.848)	184.215	202.432	(17.363)	185.069
	1.272.197	(1.041.120)	231.077	1.429.689	(1.199.566)	230.123
Стање на дан	32.787.457	(2.115.945)	30.671.512	27.197.929	(2.427.508)	24.770.421

Финансијски пласмани на дан 31. децембра 2019. године бележе повећање за 5.901.091 хиљаду динара, односно 23,82% у односу на дан 31. децембра 2018. године, што је највећим делом последица улагања у депозите и државне хартије од вредности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

37. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

37.1. Финансијска средства расположива за продају

У наредној табели приказан је преглед државних хартија од вредности (ХоВ) класификованих као Финансијска средства расположива за продају - **дужничке хартије од вредности** на дан 31. децембра 2019. и 2018. године:

31. децембар 2019.					У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
Датум доспећа	Купонска стопа	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност	Валута	Књиговодствена вредност
Дужничке ХоВ чији је издавалац Република Србија							
14.07.2019.	1,00%	-	-	-	1.400	EUR	166.206
23.06.2020.	2,00%	447	EUR	53.447	447	EUR	54.422
12.09.2021.	2,50%	660	EUR	80.678	660	EUR	81.395
02.06.2022.	2,50%	843	EUR	98.669	843	EUR	105.563
24.07.2022.	2,25%	436	EUR	52.927	436	EUR	52.000
13.06.2025.	2,50%	1.000	EUR	125.622	1.000	EUR	119.799
27.05.2026.	3,50%	6.026	EUR	778.620	6.026	EUR	789.608
17.03.2027.	3,50%	1.550	EUR	208.588	1.550	EUR	201.687
28.03.2028.	3,50%	838	EUR	109.435	838	EUR	109.119
21.10.2031.	3,75%	2.313	EUR	273.886	2.313	EUR	282.537
08.10.2032.	3,75%	3.327	EUR	471.979	3.327	EUR	437.647
12.01.2019.	3,50%	-	-	-	350.150	РСД	362.079
22.02.2019.	6,00%	-	-	-	4.753.190	РСД	5.017.723
05.04.2020.	4,50%	1.660.660	РСД	1.727.734	2.777.900	РСД	2.919.137
17.01.2022.	3,75%	5.541.920	РСД	5.928.865	-	-	-
25.01.2023.	4,50%	3.438.040	РСД	3.827.775	3.438.040	РСД	3.700.785
21.07.2023.	5,75%	1.876.750	РСД	2.142.348	1.876.750	РСД	2.096.767
11.01.2026.	4,50%	1.448.190	РСД	1.650.243	-	-	-
08.02.2028.	5,88%	458.970	РСД	582.435	458.970	РСД	519.690
				18.113.251	17.016.164		
Дужничке ХоВ чији је издавалац Република Српска				366.124	340.026		
Корпоративне обвезнице – „Градитељ-Београд“ а.д.				47.333	47.288		
Стање на дан				18.526.708	17.403.478		

У наредној табели приказан је преглед државних хартија од вредности класификованих као Финансијска средства расположива за продају - **власничке хартије од вредности** на дан 31. децембра 2019. и 2018. године:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Комерцијална банка а.д. Београд	1.387.894	(351.843)	1.036.051	1.027.584	(351.844)	675.740
МТС банка а.д. Београд	254.523	(216.819)	37.704	256.529	(216.819)	39.710
Аеродром „Никола Тесла“ а.д. Београд	28.174	-	28.174	50.928	-	50.928
„Ловћен осигурање“ а.д. Подгорица	396	-	396	397	-	397
„Босна Ре“ а.д.о. Сарајево	2.228	-	2.228	2.239	-	2.239
„Swiss осигурање“ а.д. Подгорица	175	-	175	338	-	338
Стање на дан	1.673.390	(568.662)	1.104.728	1.338.015	(568.663)	769.352

Вредност акција Комерцијалне банке а.д. Београд у износу 1.036.051 хиљаду динара је повећана у односу на крај претходне године за 360.311 хиљада динара, односно за 53,32%. Наведено повећање је последица повећања вредности акција Комерцијалне банке а.д. Београд које Група поседује у портфолију због пораста њихове цене на берзи. Цена акција Комерцијалне банке а.д. Београд на Београдској берзи је на дан 31. децембра 2018. године износила 2.198 динара по акцији, док је 31. децембра 2019. године износила 3.370 динара по акцији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

37. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

37.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха

У наредној табели приказан је преглед хартија од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - **дужничке хартије од вредности** на дан 31. децембра 2019. и 2018. године:

Датум доспећа	Купонска стопа	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
		Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност	Номинална вредност (у хиљадама)	Валута	Књиговодствена вредност
20.06.2019.	2,00%	-	-	-	2.000	EUR	240.779
24.06.2019.	2,00%	-	-	-	2.011	EUR	241.864
24.03.2020.	2,00%	1.971	EUR	236.305	1.971	EUR	240.651
29.10.2020.	3,00%	1.900	EUR	226.811	1.900	EUR	229.714
18.05.2019.	3,50%	-	-	-	300	РСД	307
26.06.2019.	Реф. стопа НБС +0,25%	-	-	-	600.000	РСД	609.966
21.08.2019.	10,00%	-	-	-	300	РСД	323
05.04.2020.	4,50%	220	РСД	228	220	РСД	234
22.10.2020.	8,00%	941.400	РСД	1.001.353	941.400	РСД	1.034.603
05.06.2021.	10,00%	200	РСД	231	600	РСД	726
11.09.2021.	10,00%	50	РСД	62	50	РСД	55
17.01.2022.	3,75%	200	РСД	214	-	-	-
05.02.2022.	10,00%	1.380	РСД	1.738	850	РСД	1.094
25.01.2023.	4,50%	550	РСД	612	-	-	-
21.07.2023.	5,75%	600	РСД	690	-	-	-
		3.871	EUR		7.882	EUR	
		944.600	РСД	1.468.244	1.543.720	РСД	2.600.316

У наредној табели приказан је преглед хартија од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха - **власничке хартије од вредности** на дан 31. децембра 2019. и 2018. године, по емитентима:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Енергопроект холдинг а.д. Београд	10.934	(5.822)	5.112	10.919	(5.822)	5.097
Галеника-Фитофармација а.д. Београд	-	-	-	329.001	(134.531)	194.470
НИС а.д. Нови Сад	309.260	(9.575)	299.685	201.323	(10.377)	190.946
Комерцијална банка а.д. Београд	91	71	162	91	15	106
Металац а.д. Горњи Милановац	301	-	301	-	-	-
Аеродром „Никола Тесла“ а.д. Београд	1	-	1	12.352	(624)	11.728
Остали	232.757	(232.757)	-	239.034	(239.034)	-
Стање на дан	553.344	(248.083)	305.261	792.720	(390.373)	402.347

Пад вредности власничких хартија од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха за 97.086 хиљада динара, односно за 24,13% је, највећим делом, последица продаје свих 72.026 акција емитента Галеника-Фитофармација а.д. Београд, као и продаје 871 акције емитента Дуга Холдинг а.д. Београд.

Група је током 2019. године купила укупно 89.147 акција емитента НИС а.д. Нови Сад и 152 акције емитента Металац а.д. Горњи Милановац.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

37. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

37.2. Финансијска средства која се исказују по фер вредности кроз биланс успеха (Наставак)

Остале хартије од вредности које се исказују по фер вредности кроз биланс успеха обухватају средства пласирана код инвестиционих фондова у Републици Србији у износу 490.991 хиљаду динара, као и средства пласирана у Републици Српској у износу 2.514 хиљаде динара, што је приказано у следећој табели:

Инвестициони фонд	Број инвестиционих јединица	Вредност инвестиционих јединица	У хиљадама динара	
			31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Raiffeisen invest RSD	171	2.038	348	321
Raiffeisen invest EUR	147.110	1.154	169.693	169.562
Kombank invest RSD	227.296	1.394	316.936	123.418
Kombank invest EUR	3.897	1.030	4.014	3.983
Illirika investments a.d.	-	-	-	10.022
Остало - Република Српска			2.514	1.968
Стање на дан			493.505	309.274

37.3. Краткорочни депозити код банака

Краткорочни депозити код банака, нето који на дан 31. децембра 2019. године износе 8.541.989 хиљада динара, бележе повећање у износу од 5.486.458 хиљада динара, односно 179,56% у односу на крај 2018. године, што је последица додатног пласирања средстава код банака.

Каматне стопе по којима су орочени депозити на дан 31. децембра 2019. године у Републици Србији крећу се у распону од 2,75% до 3,55% годишње за динарске депозите, зависно од износа депозита и рока доспећа, док се стопе за девизне депозите крећу у распону од 1% до 1,60% годишње. Каматне стопе по којима су орочени депозити у Републици Српској крећу се у распону од 0,90% до 2,20% годишње.

37.4. Остали краткорочни финансијски пласмани

Корпоративне обвезнице по емитентима на дан 31. децембра 2019. и 2018. године приказане су у следећој табели:

	31. децембар 2019.			У хиљадама динара 31. децембар 2018.		
	Бруто	Исправка вредности	Нето	Бруто	Исправка вредности	Нето
Инстел-инжењеринг д.о.о.						
Нови Сад	35.962	-	35.962	26.154	-	26.154
„AB Solution“ д.о.о. Београд	-	-	-	10.000	-	10.000
„Sobim energy“ д.о.о. Београд	-	-	-	3.000	-	3.000
„Selby“ д.о.о. Београд	10.900	-	10.900	-	-	-
Остали	1.022.272	(1.022.272)	-	1.182.203	(1.182.203)	-
Стање на дан	1.069.134	(1.022.272)	46.862	1.221.357	(1.182.203)	39.154

Вредност корпоративних обвезница, нето на дан 31. децембра 2019. године износи 46.862 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 39.154 хиљаде динара). Група има потраживања по основу корпоративних обвезница (Пупин Телеком а.д. Београд; Интеркомерц а.д. Београд; Котекс д.о.о. Сурчин; Концерн Фармаком д.о.о. Шабац; WEG Tehnologu д.о.о. Београд; MBM Моторс д.о.о. Београд), чија бруто књиговодствена вредност на дан 31. децембра 2019. године износи 1.022.272 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 1.182.203 хиљаде динара), а које су у пословним књигама у потпуности исправљена. Поједини емитенти су у стечају (Концерн Фармаком д.о.о. Шабац; WEG Tehnologu д.о.о. Београд) и Компанија је потраживања пријавила у стечајну масу и она су у целости призната, док је код неких емитената покренут поступак реорганизације путем Унапред припремљеног плана реорганизације - УППР (Котекс д.о.о. Сурчин) или је УППР усвојен и правоснажан (Пупин Телеком а.д. Београд; Интеркомерц а.д. Београд.).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

37. ФИНАНСИЈСКИ ПЛАСМАНИ (Наставак)

37.4. Остали краткорочни финансијски пласмани (Наставак)

Компанија је 2015. године предала на наплату судским путем меницу јемца за W.E.G. Tehnology д.о.о. Београд, са предлогом за извршење ради наплате потраживања у укупном износу од 112.043 хиљаде динара са законском затезном каматом почев од дана подношења предлога за извршење па до коначне исплате, као и за трошкове извршног поступка. По овом основу је у току 2019. године наплаћено је укупно 345 хиљада динара. Дана 9. јула 2019. године, Компанији је, као разлучном повериоцу, уплаћен износ од 5.596 хиљада динара, а по основу продаје локала у Нишу од стране стечајног управника W.E.G. Tehnology д.о.о. Београд.

Компанија је дана 8. фебруара 2019. године, сходно Закључку Извршног одбора Компаније (И бр. 35/19 од 23. јануара 2019. године) и Одлуци Надзорног одбора (Н бр. 17/19 од 29. јануара 2019. године), закључила са друштвом Еурополис Плус д.о.о. Београд Уговор о уступању потраживања на основу кога је Компанија продала потраживање од Еурополис 011 д.о.о. Београд (сада Eisen д.о.о. Месарци) за корпоративне обвезнице у укупном износу од 149.817 хиљада динара за накнаду у износу од EUR 320 хиљада, у динарској противвредности по средњем курсу на дан плаћања, уз плаћање у две једнаке месечне рате, при чему се потраживања, укључујући и сва средства обезбеђења, преносе на пријемника Еурополис д.о.о. Београд након исплате целокупне накнаде.

Компанија је, у складу са наведеним Уговором, искњижила потраживање за корпоративне обвезнице у износу од 149.817 хиљада динара и прокњижила потраживање од Еурополис плус на укупан износ накнаде по Уговору од 37.874 хиљаде динара (320 хиљада EUR обрачунато по курсу на дан закључења Уговора), а што представља приход у пословним књигама, с обзиром да је потраживање за корпоративне обвезнице било у потпуности обезвређено. У периоду од 4. марта до 3. јуна 2019. године, Компанија је у потпуности наплатила потраживања од Еурополис Плус д.о.о. Београд по Уговору о уступању потраживања.

Привредни суд у Ваљеву је, у поступку стечаја над рудником „Леце“ (јемац за корпоративне обвезнице Фармакома д.о.о. Шабац), донео Решење о делимичној деоби, Ст.бр. 07/17 од 08. априла 2019. године, по коме се Компанија налази у III исплатном реду са припадајућим износом од 0,97% од укупно утврђених и признатих потраживања Компаније која за корпоративне обвезнице износе 463.688 хиљада динара. На основу наведеног Решења суда, рудник „Леце“ у стечају је дана 10. септембра 2019. године уплатио Компанији по основу дуга за корпоративне обвезнице Фармакома д.о.о. Шабац износ од 4.490 хиљада динара.

38. СТРУКТУРА ИСПРАВКЕ ВРЕДНОСТИ ДУГОРОЧНИХ И КРАТКОРОЧНИХ ФИНАНСИЈСКИХ ПЛАСМАНА И ПОТРАЖИВАЊА

У наредном прегледу дата је табела кретања на рачунима исправке вредности дугорочних и краткорочних финансијских пласмана и потраживања током 2018. и 2019. године:

Исправка вредности	У хиљадама динара		
	Учешћа у капиталу осталих правних лица (Напомена 33.1)	Потраживања (Напомена 36)	Финансијски пласмани (Напомена 37)
Стање - 1. јануар 2018. године	1.111.985	10.439.990	2.434.381
Додатна исправка	4.162	1.699.241	52.566
Наплаћена исправљена потраживања и укидање исправке по обрачуну	(56.461)	(810.572)	(18.451)
Искњижавање	(6.658)	(652.408)	(40.988)
Стање - 31. децембар 2018. године	1.053.028	10.676.251	2.427.508
Додатна исправка	781	1.410.942	157.398
Наплаћена исправљена потраживања и укидање исправке по обрачуну	(9.994)	(1.470.891)	(201.471)
Искњижавање	-	(602.586)	(267.490)
Стање - 31. децембар 2019. године	1.043.815	10.013.716	2.115.945

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

39. ГОТОВИНСКИ ЕКВИВАЛЕНТИ И ГОТОВИНА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Текући рачуни	1.851.517	1.581.468
Девизни рачуни	698.496	666.460
Благајна	908	1.409
Чекови	42.974	38.550
Депозити	4.704	4.728
Остала новчана средства	6.450	7.763
Стање на дан	2.605.049	2.300.378

40. АКТИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
		<i>Кориговано</i>
Разграничени трошкови прибаве осигурања	2.680.155	3.260.814
Друга временска разграничења	118.086	111.848
Стање на дан	2.798.241	3.372.662

Група врши разграничење трошкова прибаве у сразмери учешћа преносне премије осигурања у укупној бруто премији осигурања, појединачно по свим законским врстама осигурања.

На дан 31. децембра 2019. године извршено је разграничење трошкова прибаве у укупном износу од 2.680.155 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 3.260.814 хиљаде динара).

Кретање на рачуну **разграничених трошкова прибаве осигурања** у току године приказано је како следи:

	У хиљадама динара	
	2019.	2018.
		<i>Кориговано</i>
Стање разграничених трошкова прибаве на дан 1. јануара	3.260.814	2.821.998
Трошкови прибаве пре разграничења	6.809.214	7.989.128
Трошкови прибаве после разграничења (Напомена 18.1)	(7.389.873)	(7.550.312)
Стање на дан 31. децембра	2.680.155	3.260.814

41. ТЕХНИЧКЕ РЕЗЕРВЕ КОЈЕ ПАДАЈУ НА ТЕРЕТ САОСИГУРАВАЧА, РЕОСИГУРАВАЧА И РЕТРОЦЕСИОНАРА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Резерве за преносне премије које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	2.238.316	1.536.191
Резервисане штете које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	1.277.045	1.136.215
Остале техничке резерве које падају на терет саосигуравача, реосигуравача и ретроцесионара	18.811	17.663
Стање на дан	3.534.172	2.690.069

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

42. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
		<i>Кориговано</i>
Основни и остали капитал	5.853.775	5.853.775
Резерве	133.580	204.944
Ревалоризационе резерве	3.239.715	3.007.575
Нереализовани добици	1.980.451	1.087.301
Нереализовани губици	(465.052)	(276.634)
Нераспоређена добит	4.130.572	2.588.082
- Нераспоређена добит ранијих година	1.189.872	1.029.511
- Нераспоређена добит текуће године	2.940.700	1.558.571
Учешћа без права контроле	249.138	244.482
Стање на дан	15.122.179	12.709.525

Према консолидованим финансијским извештајима за 2019. годину исказан је добитак Групе у укупном износу од 2.959.715 хиљада динара (2018. година: кориговани добитак у износу од 1.571.999 хиљада динара), од чега нето добитак који припада мањинским акционарима износи 19.015 хиљада динара (2018. година: 13.428 хиљада динара), док нето добитак који припада већинском власнику износи 2.940.700 хиљада динара (2018. година: кориговани добитак у износу од 1.558.571 хиљаду динара).

Матично друштво је на основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2018. годину и исплати дивиденде, С бр. 7/19 од 25. априла 2019. године извршило расподелу добитка неживотних осигурања из 2018. године у износу 1.481.439 хиљада динара (пре корекције) на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима Компаније у укупном бруто износу од 1.481.353 хиљаде динара, односно у бруто износу од 168,75 динара по акцији; и
- преостали део добитка у износу од 85 хиљада динара задржан је као нераспоређена добит.

Добитак Матичног друштва по основу животног осигурања у износу од 92.079 хиљада динара за 2018. годину распоређен је на следећи начин:

- 85% добитка по основу животног осигурања, односно 78.267 хиљада динара, приписано је осигураницима у складу са Правилником о критеријумима и начину обрачунавања математичке резерве животних осигурања („Службени лист Компаније“, бр. 18/16); и
- 15%, односно 13.812 хиљада динара задржано је као нераспоређена добит.

На основу Одлуке Скупштине акционара о расподели добити за 2018. годину и исплати дивиденде, С бр. 6/100 од 25. априла 2019. године извршена је расподела добитка зависног правног лица „Дунав-Ре“ а.д.о. Београд у износу 215.260 хиљада динара на следећи начин:

- за исплату дивиденде акционарима „Дунав-Ре“ у укупном бруто износу од 118.770 хиљада динара, односно у бруто износу од 1.397,66 динара по акцији; и
- преостали део добитка у износу од 96.490 хиљада динара задржан је као нераспоређена добит.

Од укупног износа исплаћене дивиденде „Дунав-Ре“ од 118.770 хиљада динара, Матичном друштву исплаћено је 105.001 хиљада динара, а осталим акционарима (мањинским акционарима) исплаћено је 13.769 хиљада динара.

Дивиденда Групе у укупном износу 1.495.122 хиљаде динара је акционарима исплаћена на следећи начин:

- Републици Србији дивиденда је исплаћена директном уплатом на рачун буџета, у складу са инструкцијама Управе за трезор; и
- свим осталим акционарима Компаније дивиденда је уплаћена преко Централног регистра хартија од вредности, односно на новчане рачуне преко чланова Централног регистра хартија од вредности код којих акционари имају отворене власничке рачуне хартија од вредности.

Дивиденда која припада друштвеном капиталу води се као обавеза у пословним књигама (Напомена 46), док се не утврди коначан статус друштвеног капитала.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
42. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)

Промене на капиталу у току 2018. и 2019. године дате су у наставку:

	У хиљадама динара											
	Основни и остали капитал	Резерве	Ревалоризационе резерве	Нереализовани добити	Нереализовани губици	Нераспоређена добит	Капитал који припада већинским акционарима	Мањински интерес	Укупно			
Стање на дан												
1. јануара 2018. године, кориговано	5.853.775	-	204.882	-	669.198	-	(234.985)	-	2.081.369	11.656.503	245.035	11.901.538
Расподела добити - одобрене дивиденде	-	-	-	-	-	-	(1.126.618)	(1.126.618)	-	-	(13.765)	(1.140.383)
Нереализовани добити/(губици) по основу хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	431.888	(41.649)	-	390.239	(49)	-	390.190	-	390.190
Актуарски добити по основу отпремнина	-	-	-	253	-	-	253	-	-	253	-	253
Губици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	(1.659)	-	-	(1.659)	(186)	-	(1.845)	-	(1.845)
Одложени порески ефекти	-	-	-	(12.379)	-	-	(12.379)	-	-	(12.379)	-	(12.379)
Пренос са једног на други облик капитала	-	62	(74.689)	-	-	74.627	-	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	133	133	19	-	152	-	152
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	1.558.571	1.558.571	13.428	-	1.571.999	-	1.571.999
Стање на дан												
31. децембар 2018. године, кориговано	5.853.775	204.944	3.007.575	1.087.301	(276.634)	2.588.082	12.465.043	244.482	-	12.709.525	-	12.709.525
Расподела добити - одобрене дивиденде	-	-	-	-	-	(1.481.353)	(1.481.353)	(13.769)	-	(1.495.122)	-	(1.495.122)
Повећање математичке резерве (Напомена 43)	-	-	-	-	-	(78.267)	(78.267)	-	-	(78.267)	-	(78.267)
Ефекти процене вредности некретнина - повећање (Напомена 31)	-	-	385.975	-	-	-	385.975	836	-	386.811	-	386.811
Ефекти процене вредности некретнина - смањење (Напомена 31)	-	-	(49.138)	-	-	-	(49.138)	-	-	(49.138)	-	(49.138)
Нереализовани добити/(губици) по основу хартија од вредности расположивих за продају	-	-	-	959.010	(80.673)	-	878.337	(991)	-	877.346	-	877.346
Актуарски губици по основу отпремнина	-	-	-	-	(107.745)	-	(107.745)	-	-	(107.745)	-	(107.745)
Губици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	-	-	-	(14.839)	-	-	(14.839)	(1.660)	-	(16.499)	-	(16.499)
Одложени порески ефекти	-	-	(26.318)	(51.021)	-	-	(77.339)	(84)	-	(77.423)	-	(77.423)
Пренос са једног облика капитала на други	-	(71.364)	(78.379)	-	-	149.743	-	-	-	-	-	-
Остало	-	-	-	-	-	11.667	11.667	1.309	-	12.976	-	12.976
Добитак текуће године	-	-	-	-	-	2.940.700	2.940.700	19.015	-	2.959.715	-	2.959.715
Стање на дан												
31. децембра 2019. године	5.853.775	133.580	3.239.715	1.980.451	(465.052)	4.130.572	14.873.041	249.138	-	15.122.179	-	15.122.179

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

42. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)

42.1. Основни и остали капитал

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Акцијски капитал	2.754.874	2.754.874
Друштвени капитал	2.967.480	2.967.480
Укупно основни капитал	5.722.354	5.722.354
Остали капитал	131.421	131.421
Стање на дан	5.853.775	5.853.775

У пословној 2004. години, Матично друштво је извршила хомогенизацију номиналне вредности акцијског капитала, односно претварање дела ревалоризационих резерви у основни капитал. Комисија за хартије од вредности је својим Решењима бр. 4/0-29-1487/6-04 односно бр. 4/0-23-1615/3-04 од 14. децембра 2004. године дала одобрење за издавање хартија од вредности ради замене постојећих акција због промене њихове номиналне вредности, односно одобрење за издавање акција ради претварања резерви у основни капитал.

Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2004. године састојао се од 259.179 обичних акција појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији.

У пословној 2014. години, Скупштина акционара Компаније је на Ванредној седници одржаној 12. децембра 2014. године донела Одлуку о издавању обичних акција II РС емисије ради повећања основног капитала без објављивања проспекта. Сходно одлуци, Компанија је издала 3.966.942 комада обичних акција II РС емисије појединачне номиналне вредности од 1.210,00 динара, односно у укупном обиму од 4.799.999.820 динара.

Намена средстава прикупљених издавањем ове емисије акција је повећање основног капитала Компаније ради реализације развојних планова и јачања конкурентске позиције на тржишту. Акције II РС емисије понуђене су једном купцу, квалификованом инвеститору, Републици Србији, без објављивања проспекта.

Докапитализација Матичног друштва (уплата средстава од стране Републике Србије) извршена је 26. децембра 2014. године на основу Закључка Владе Републике Србије 05 бр. 401-16168/2014 од 25. децембра 2014. године, а акције II емисије су уписане у Централном регистру хартија од вредности дана 26. децембра 2014. године, након чега је стање акцијског капитала Републике Србије у акцијском капиталу Компаније на дан 31. децембар 2014. године следеће:

	Укупан број акција	Номинална вредност једне акције 31. децембра 2014.	У динарима Укупна номинална вредност 31. децембра 2014.
Емисија обичних акција			
Прва емисија	9.513	1.210,00	11.510.730
Друга емисија	3.966.942	1.210,00	4.799.999.820
Укупно	3.976.455	1.210,00	4.811.510.550

Након спроведених промена, акцијски капитал Компаније на дан 31. децембра 2014. године је износио 5.113.606 хиљада динара и састојао се од 4.226.121 обичне акције појединачне номиналне вредности од 1.210 динара, док је друштвени капитал износио 5.508.247 хиљада динара исказан кроз 4.552.270 обрачунских акција номиналне вредности 1.210 динара по акцији.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

42. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)

42.1. Основни и остали капитал (Наставак)

Скупштина Компаније је на редовној седници одржаној 29. априла 2015. године донела Одлуку о покрићу губитка и смањењу основног капитала ради покрића губитка смањењем номиналне вредности акција, С број 8/15. Смањење основног капитала извршено је, у складу са чланом 321. Закона о привредним друштвима, смањењем номиналне вредности обичних акција са 1.210,00 динара по акцији на вредност од 651,89 динара по акцији, чиме је вредност акцијског капитала смањена за 2.358.733 хиљаде динара, а вредност друштвеног капитала је смањена за 2.540.767 хиљада динара. Акционари исте класе у спровођењу поступка смањења основног капитала Компаније имају исти третман, који се обезбеђује сразмерним смањењем вредности њихових акција.

Након извршеног смањења капитала у априлу 2015. године, основни капитал Групе износи 5.722.354 хиљаде динара од чега акцијски капитал износи 2.754.874 хиљаде динара, а друштвени капитал износи 2.967.480 хиљада динара. У конкретном случају, смањење основног капитала Компаније нема за последицу промену нето имовине Компаније, па се на ово смањење капитала не примењују одредбе из члана 319. Закона о привредним друштвима у погледу заштите поверилаца.

Компанија је извршила регистрацију наведене Одлуке о смањењу капитала у Агенцији за привредне регистре о чему је добила Решење АПР бр. БД 57930/2015 од 03. јула 2015. године, а у Централном регистру хартија од вредности је смањење акцијског капитала извршено 12. августа 2015. године.

На дан 31. децембра 2019. године акцијски капитал Матичног друштва (књиговодствена вредност) у износу од 2.754.874 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 2.754.874 хиљаде динара) налазио се у поседу укупно 3.384 акционара, од којих су 3.226 физичка лица, 141 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 17 су кастоди лица (31. децембар 2018. године: укупно 3.416 акционара, од којих су 3.251 физичка лица, 148 правна лица, укључујући и Републику Србију, а 17 су кастоди лица).

Структура акцијског капитала на дан 31. децембра 2019. и 2018. године била је следећа:

Акционар	31. децембар 2019.			31. децембар 2018.		
	% учешћа	Број акција	у хиљадама динара	% учешћа	Број акција	у хиљадама динара
Република Србија	94,09%	3.976.455	2.592.124	94,09%	3.976.455	2.592.124
Комерцијална банка а.д. Београд	0,62%	26.207	17.084	0,62%	26.207	17.084
Utma Commers д.о.о. Београд	0,41%	17.493	11.403	0,41%	17.493	11.403
АМС осигурање а.д.о. Београд	0,35%	14.600	9.517	0,35%	14.600	9.517
Prudence Capital а.д. Београд	0,21%	8.720	5.684	0,23%	9.569	6.238
Рударско топионичарски басен Бор	0,18%	7.709	5.025	0,18%	7.709	5.025
Радовић Славиша	0,16%	6.714	4.377	0,17%	7.293	4.754
Саобраћајни факултет Београд	0,13%	5.547	3.616	0,13%	5.547	3.616
Коврија Драган	0,13%	5.400	3.520	-	-	-
Металац а.д. Горњи Милановац	0,13%	5.391	3.514	0,13%	5.391	3.514
ТЦК Косјерић д.о.о.	0,12%	5.242	3.417	0,12%	5.242	3.417
Клинички центар Београд	0,12%	5.174	3.373	0,12%	5.174	3.373
Остала правна лица	1,28%	54.176	35.316	1,34%	56.816	37.037
Остала физичка лица	1,21%	51.324	33.456	1,20%	50.754	33.085
Кастоди и збирни рачун	0,86%	35.969	23.448	0,91%	37.871	24.687
Укупно	100,00%	4.226.121	2.754.874	100,00%	4.226.121	2.754.874

На дан 31. децембра 2019. године, берзанска цена акција Компаније износила је 3.316,00 динара (31. децембар 2018. године: 1.250,00 динара).

У складу са чланом 27. Закона о осигурању („Службени гласник РС“ бр. 139/2014), основни капитал акционарског друштва за осигурање не може бити мањи од динарске противвредности следећих износа и то за:

- животна осигурања EUR 3.200.000; и
- све врсте неживотних осигурања EUR 3.200.000.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

42. КАПИТАЛ И РЕЗЕРВЕ (Наставак)

42.1. Основни и остали капитал (Наставак)

Структура **основног капитала** Матичног друштва (акцијски и друштвени) на дан 31. децембра 2019. и 31. децембра 2018. године приказана је у следећој табели:

	31. децембар 2019.		31. децембар 2018.	
	РСД	EUR	РСД	EUR
Основни капитал				
Животна осигурања	1.125.103	9.568	1.125.103	9.519
Неживотна осигурања	4.597.251	39.095	4.597.251	38.896
Стање на дан	5.722.354	48.663	5.722.354	48.415

Остали капитал у износу од 131.421 хиљаду динара формиран је у складу са захтевима из МСФИ 1 „Прва примена Међународних стандарда за финансијско извештавање“ и прелазних одредби Правилника о обрасцима и садржини позиција у обрасцима финансијских извештаја за друштва за осигурање, на основу кога је Матично друштво извршило рекласификацију извора ванпословних средстава у корист рачуна осталог капитала.

42.2. Резерве

На дан 31. децембра 2019. године средства резерви износила су 133.580 хиљада динара. Почетно стање резерви, односно стање на дан 31. децембра 2018. године, износило је 204.944 хиљаде динара. До смањења резерви дошло је због преноса у оквиру капитала у корист нераспоређене добити Групе, а условљено је покрићем губитка из ранијих година зависног предузећа „Дунав осигурање“ Бања Лука.

42.3. Нереализовани добици

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Добици по основу прерачуна финансијских извештаја страног пословања	148.894	163.734
Нереализовани добици по основу хартија од вредности расположивих за продају	1.830.170	922.180
Актуарски добици	1.387	1.387
Стање на дан	1.980.451	1.087.301

42.4. Нереализовани губици

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Нереализовани губици по основу хартија од вредности расположивих за продају	241.657	160.984
Актуарски губици	223.395	115.650
Стање на дан	465.052	276.634

Повећање актуарских губитака по основу планова дефинисаних примања у износу 107.745 хиљада динара у 2019. години је последица исказивања актуарског губитка при обрачуна дугорочних резервисања за отпремнине (Напомена 43.4).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

43. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Математичка резерва животног осигурања	5.041.710	4.656.632
Резервисања за изравнање ризика	95.480	82.483
Резерве за бонусе и попусте	156.586	158.930
Резервисања за отпремнине и јубиларне награде	973.287	737.030
Друга дугорочна резервисања	89.943	96.678
Стање на дан	6.357.006	5.731.753

Друга дугорочна резервисања обухватају резервисања за судске спорове и остала резервисања.

Промене на рачунима дугорочних резервисања у 2018. и 2019. години биле су следеће:

	У хиљадама динара						
	Математичка резерва*	Резерве за изравнање ризика	Резерве за бонусе и попусте	Резервисања за отпремнине и јубиларне награде**	Резервисања за судске спорове	Остала резервисања	Укупно
Стање - 1. јануар 2018. године	4.223.469	69.285	209.082	682.548	78.518	14.813	5.277.715
Додатна резервисања	445.043	13.200	29.373	110.778	3.844	1.384	603.622
Смањења по обрачуна	(10.495)	-	(79.526)	-	-	-	(90.021)
Искоришћена резервисања	-	-	-	(56.283)	(1.881)	-	(58.164)
Остало	(1.385)	(2)	1	(13)	-	-	(1.399)
Стање - 31. децембар 2018. године	4.656.632	82.483	158.930	737.030	80.481	16.197	5.731.753
Додатна резервисања	334.423	12.997	27.158	300.670	17.257	1.813	694.318
Смањења по обрачуна	(27.280)	-	(29.501)	(1.135)	(25.101)	-	(83.017)
Искоришћена резервисања	-	-	-	(63.250)	(701)	-	(63.951)
Расподела добитка (Напомена 42)	78.267	-	-	-	-	-	78.267
Остало	(332)	-	(1)	(28)	(3)	-	(364)
Стање - 31. децембар 2019. године	5.041.710	95.480	156.586	973.287	71.933	18.010	6.357.006

* Математичка резерва се обрачунава по нето проспективној методи.

** Обелодањивање дугорочних резервисања за бенефиције запослених се врши у складу са МРС 19 (Напомена 43.4)

43.1. Математичка резерва

Обрачун математичке резерве извршен је по нето проспективној методи, у складу са актима Групе и релевантном Одлуком Народне банке Србије о техничким резервама и Правилником о техничким резервама Агенције за осигурање Републике Српске. Математичка резерва на дан 31. децембра 2019. године износи 5.041.710 хиљада динара. Повећање математичке резерве, у односу на стање на дан 31. децембра 2018. године износи 385.078 хиљада динара.

43.2. Резерва за изравнање ризика (РЗИР)

Обрачунате РЗИР на дан 31. децембра 2019. године износе 95.480 хиљада динара, што је повећање у односу на претходну годину за 12.997 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 82.483 хиљаде динара).

43.3. Резерве за бонусе и попусте

Резерве за бонусе и попусте на дан 31. децембра 2019. године износе 156.586 хиљада динара и у односу на крај претходне године, када су износиле 158.930 хиљада динара, смањене су за 2.344 хиљаде динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

43. ДУГОРОЧНА РЕЗЕРВИСАЊА (Наставак)

43.4. Резервисања у складу са МРС 19 „Примања запослених“

Укупни износ за дугорочно резервисање у складу са МРС 19 је 973.287 хиљада динара. Приликом обрачуна је коришћен Метод пројектоване кредитне јединице.

Обрачун дугорочних резервисања у складу са МРС 19, за јубиларне награде и отпремнине приликом одласка у пензију, израђен је на основу следећег:

- података о запосленим, њиховим годинама старости, радном стажу и висини примања, интерним актима и пословним политикама Матичног друштва и чланица Групе;
- пословног плана Матичног друштва и чланица Групе;
- података Републичког завода за статистику о зарадама у Републици Србији, Републици Српској, Закона о раду и Закона о порезу на доходак грађана;
- прогноза економских кретања датих од стране Владе Републике Србије и Народне банке Србије, као и надлежних државних органа Републике Српске; и
- актуарских претпоставки.

Актуарске претпоставке коришћене у обрачуну су следеће:

- таблице морталитета РЗС Србије 2010-2012, посебно за мушки и женски пол;
- стопа инвалидитета (вероватноћа настанка потпуне радне неспособности) која износи 0,1%;
- пројектована стопа раста зарада од 5%;
- дисконтна стопа од 3%; и
- стопа флукуације 2%.

Актуарске претпоставке коришћене у Републици Српској су следеће:

- дисконтна стопа од 5% годишње;
- пројектована стопа раста зарада од 1.15978% (на основу просечног раста у последњих 10 година);
- просечна флукуација запослених у последњих 10 година - 5.946548%;
- таблице морталитета СФРЈ 1980-1982, укупно за мушки и женски пол;
- као и остали услови неопходни за остваривање права на отпремнину.

44. ДУГОРОЧНЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе по основу кредита	4.721	17.234
Обавезе по основу финансијског лизинга	77.162	31.880
Стање на дан	81.883	49.114

Од укупно исказаних дугорочних обавеза у износу од 81.883 хиљаде динара на дан 31. децембра 2019. године, део у износу од 43.112 хиљада динара има доспеће од једне до две године, док преостале дугорочне обавезе у износу од 38.771 хиљаду динара имају доспеће од две до пет година.

Обавезе на основу кредита у износу од 4.721 хиљаду динара односе се на обавезе зависног правног лица „Дунав ауто“ Београд по основу дугорочних кредита одобрених од стране Комерцијалне банке а.д. Београд на период од три године уз каматну стопу од 3,50% за прве две године коришћења, а након тога каматна стопа ће се обрачунавати као 6 M EURIBOR +3,50%.

Дугорочне обавезе по основу финансијског лизинга исказане на дан 31. децембра 2019. године у износу од 77.162 хиљаде динара се односе на обавезе зависног правног лица „Дунав ауто“ Београд по основу финансијског лизинга за возила која су узета од S-Leasing д.о.о. Београд. Период на који су закључени уговори о финансијском лизингу креће се од једне до пет године, а каматне стопе у распону од 3,90% до 7,50% годишње.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

45. ОБАВЕЗЕ ПО ОСНОВУ ШТЕТА И УГОВОРЕНИХ ИЗНОСА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе по основу штета и уговорених износа у:		
- земљи	188.703	271.062
- иностранству	79.317	56.398
Стање на дан	268.020	327.460

46. ОБАВЕЗЕ ЗА ПРЕМИЈУ, ЗАРАДЕ И ДРУГЕ ОБАВЕЗЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Обавезе за премију реосигурања	574.780	430.987
Обавезе за премију саосигурања	863.072	776.071
Обавезе по основу зарада и накнада зарада	262.640	226.147
Обавезе према добављачима и примљени аванси	495.431	333.054
Обавезе за порез на послове осигурања	74.009	72.564
Обавезе за дивиденде и учешћа у резултату	2.050.442	1.273.646
Остале краткорочне обавезе	293.753	309.592
Стање на дан	4.614.127	3.422.061

У 2019. години дошло је до повећања обавеза за премију, зараду и друге обавезе, што је пре свега резултат повећања обавеза за дивиденду у односу на претходну годину. Исказана обавеза за дивиденду највећим делом се односи на неисплаћену дивиденду која припада друштвеном капиталу (Напомена 42).

47. РЕЗЕРВЕ ЗА ПРЕНОСНЕ ПРЕМИЈЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Преносне премије животних осигурања	417.945	198.064
Преносне премије неживотних осигурања	12.898.648	12.104.883
Преносне премије реосигурања и ретроцесија	1.094.588	645.837
Стање на дан	14.411.181	12.948.784

Обрачун преносне премије осигурања извршен је у складу са актима Групе, релевантном одлуком Народне банке Србије и Правилником о техничким резервама Агенције за осигурање Републике Српске, методом „*pro-rata temporis*“.

Укупна преносна премија осигурања и реосигурања на дан 31. децембра 2019. године износи 14.411.181 хиљаду динара, и у односу на крај претходне године када је износила 12.948.784 хиљаде динара, повећана је за 1.462.397 хиљада динара.

48. РЕЗЕРВЕ ЗА НЕИСТЕКЛЕ РИЗИКЕ

Група је на дан 31. децембра 2019. године образовала резерве за неистекле ризике у износу 311.138 хиљада динара (31. децембар 2018. године: 225.204 хиљаде динара), имајући у виду да је очекивани износ штета и трошкова у наредном периоду по уговорима из текућег периода виши од износа резерви за преносне премије, а у складу са Одлуком о техничким резервама („Службени гласник РС“, бр. 42/2015 и 36/2017) и релевантним актом пословне политике Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

49. ДРУГА ПАСИВНА ВРЕМЕНСКА РАЗГРАНИЧЕЊА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Допринос за превентиву	1.009.748	959.227
Остала пасивна временска разграничења	180.899	157.260
Стање на дан	1.190.647	1.116.487

50. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Резервисане штете животних осигурања и саосигурања:		
- настале непријављене штете	97.455	19.762
- настале пријављене штете	41.590	29.082
	139.045	48.844
Резервисане штете неживотних осигурања:		
- настале непријављене штете	7.309.672	6.254.158
- настале пријављене штете	5.605.668	5.002.646
	12.915.340	11.256.804
Удели у штетама саосигурања, реосигурања и ретроцесија	1.366.625	1.304.098
Стање на дан	14.421.010	12.609.746

Резервисане штете на дан 31. децембра 2019. године утврђене су у складу са интерном регулативом Групе и износе 14.421.010 хиљада динара, док су на крају претходне године износиле 12.609.746 хиљада динара. Повећање резервисаних штета у односу на претходну годину износи 1.811.264 хиљаде динара.

Износ резервисаних штета је утврђен у складу са интерним правилницима, који су у складу са законским и подзаконским актима регулатора у Републици Србији и Републици Српској.

Полазни интервали поверења (који одређују износе маргине ризика) су били коначни интервали на крају претходне године: за врсту 01 - 40%; за врсту 02 - 70%; за врсту 03 - 84,119%; за врсту 08 - 97,94875%; за врсту 09 - 40%; за врсту 10 - 99,99999904238%; за врсту 13 - 67,087% и за врсту 18 - 62%. После поређења са искуством кориговани су интервали поверења на следећим врстама осигурања : 01 - 99,93%; 02 - 96%; 03 - 93,85%; 08 - 40,00%; 10 - 99,89%, 13 - 64,2% и 18 - 99,91%. По обрачуна насталих непријављених штета извршен је обрачун по ЛАТ тесту, који је кориговао интервале поверења на врстама осигурања 08 - 85,366%; 09 - 91,219% и 10 - 99,999999620672%, тако да коначна резервација задовољава критеријуме поређења са искуством и тест адекватности обавеза.

Утврђен износ резервисаних штета је у складу са актуарском струком и прописима и обезбеђује трајно испуњење обавеза Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
50. РЕЗЕРВИСАНЕ ШТЕТЕ (Наставак)**50.1. Техничке резерве**

Структура техничких резерви Групе на дан 31. децембра 2019. и 2018. године приказана је како следи:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Математичка резерва (Напомена 43)	5.041.710	4.656.632
Резерве за изравнање ризика (Напомена 43)	95.480	82.483
Резерве за бонусе и попусте (Напомена 43)	156.586	158.930
Резерве за преносне премије (Напомена 47)	14.411.181	12.948.784
Резерве за неистекле ризике (Напомена 48)	311.138	225.204
Резервисане штете	14.421.010	12.609.746
Стање на дан	34.437.105	30.681.779

Техничке резерве у самопридржају на дан 31. децембра 2019. године износе 30.902.933 хиљаде динара (31. децембар 2018. године: 27.991.710 хиљада динара).

Група је обезбедила потпуну покривеност техничких резерви прописаним облицима улагања у складу са релевантним прописима који регулишу област осигурања у Републици Србији и Републици Српској.

51. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Примљене менице (а)	948.982	337.764
Издате менице (б)	16.490	14.182
Дата јемства (в)	34.259	71.513
Остала потраживања / обавезе (г)	226.829	97.660
Остало	53.764	53.981
Стање на дан	1.280.324	575.100

(а) Група на дан 31. децембра 2019. године поседује укупно 6.042 меница које су примљене, најчешће, као средство обезбеђења, од чега се 5.851 односе на неживотна осигурања, а 191 на животна осигурања. Од укупног броја примљених меница 6.003 су бланко, док су осталих 39 попуњене на укупан износ од 948.976 хиљада динара.

(б) Група је на дан 31. децембра 2019. године издала укупно 641 бланко меницу и 74 попуњених на износ од 16.490 хиљада динара као средство финансијског обезбеђења за потребе учешћа на тендерима, по уговорима о издавању банкарских гаранција као и по другим основама (закуп пословног простора, отварање рачуна). Износи на који се бланко менице могу попуњити дефинисани су конкретним меничним овлашћењем.

(в) У ванбилансној евиденцији су евидентирани дата јемства у износу 34.259 хиљада динара. Наиме, као последица узимања рефинансирајућег кредита код Комерцијалне банке а.д. Београд који је одобрен зависном правном лицу „Дунав ауто“, у циљу обезбеђења потраживања успостављена је залога на путничким возилима, односно на 35 аутомобила на максималан износ од 34.259 хиљада динара.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

51. ВАНБИЛАНСНА АКТИВА И ПАСИВА (Наставак)

- (г) У ванбилансној евиденцији Групе евидентирано је потраживања/обавеза у износу од 226.829 хиљада динара. Наведени износ се односи на:
- потраживање/обавезу у износу од USD 862.019 односно 90.442 хиљаде динара по Решењу о извршењу Привредног суда у Београду 4 И-1747/12 од 24. априла 2012. године;
 - потраживање у износу од 101.412 хиљада динара које се односи на обрачунату неисплаћену дивиденду Комерцијалне банке а.д. Београд по основу одлука Скупштине банке о расподели добитка из 2014, 2017. и 2018. године и нераспоређеног добитка ранијих година;
 - неисплаћена новчана средства клијената по основу принудних откупа хартија од вредности и дивиденде, која се држе на наменском новчаном рачуну изузетом од блокаде / обавеза за неисплаћену дивиденду зависног правног лица „Dunav Stokbroker“ у укупном износу 34.921 хиљаду динара; и
 - потраживање / обавеза за фонд по основу становања зависног правног лица „Дунав ауто“ у износу од 54 хиљаде динара.

Матично друштво је дана 14. јула 2017. године закључило са МТС банком а.д. Београд Уговор бр. 360052400280103892 о регулисању односа којим је Компанији до 30. јуна 2018. године одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама тако да укупно једновремено ванбилансно задужење Компаније код банке по овом уговору не може прећи износ од 200.000 хиљада динара. Рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 30. јуна 2022. године, а средства обезбеђења су менице Компаније. Дана 29. јуна 2018. године, Компанија је са МТС банком а.д. Београд закључила Анекс 1 Уговора о регулисању односа, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 30. јуна 2019. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора не може бити дужи од 30. јуна 2023. године.

Дана 24. јуна 2019. године, Компанија је са МТС банком а.д. Београд закључила Анекс 2 наведеног уговора, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 30. јуна 2020. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 30. јуна 2024. године. По основу гаранција прибављених од МТС банке а.д. Београд, до 14. јула 2017. године, средство обезбеђења је био наменски депозит Компаније који се sukcesивно ослобађа по доспећу сваке гаранције која је издата до тог датума, а рок важења последње гаранције по том основу је 1. октобар 2019. године. Компанија на дан 31. децембра 2019. године нема наменски депозит за гаранције код МТС банке а.д. Београд.

Компанија је дана 17. јула 2017. године закључила са Комерцијалном банком а.д. Београд Уговор о оквирном износу за ангажовање банке бр. 00-418-0001445.8 којим је Компанији до 11. јула 2018. године одобрен обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама тако да укупно једновремено ванбилансно задужење Компаније код банке по овом уговору не може прећи износ од EUR 5.500 хиљада у динарској противвредности. Рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 11. јула 2020. године, а средства обезбеђења су менице Компаније.

Дана 30. јула 2018. године, Компанија је са Комерцијалном банком а.д. Београд закључила Анекс 1 Уговора о оквирном износу за ангажовање, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 11. јула 2019. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 11. јула 2023. године. Дана 5. септембра 2018. године, Компанија је са Комерцијалном банком а.д. Београд закључила Анекс 2 Уговора о оквирном износу за ангажовање банке којим је повећан обнављајући оквир за издавање гаранција и писама о намерама на износ од EUR 8.700 хиљада у динарској противвредности. Дана 18. јула 2019. године Компанија је са Комерцијалном банком а.д. Београд закључила Анекс 3 Уговора о оквирном износу за ангажовање банке, чиме је продужен одобрени обнављајући оквир за издавање, од стране банке, свих врста гаранција и писама о намерама до 11. јула 2020. године, а рок важности сваке појединачне гаранције која се издаје на основу овог уговора, не може бити дужи од 11. јула 2024. године

На дан 31. децембра 2019. године стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од МТС банке а.д. Београд укупно износи 81.568 хиљада динара, EUR 8.928,00 и USD 10.049,30 (31. децембар 2018. године: гаранције у износу од 81.828 хиљада динара и EUR 8.928,00 и USD 10.049,30).

Стање банкарских гаранција и писама о намерама које су прибављене од Комерцијалне банке а.д. Београд на дан 31. децембра 2019. године укупно износи 571.947 хиљада динара (31. децембар 2018. године: гаранције у износу од 571.669 хиљада динара).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
52. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА

У хиљадама динара

	Укупно за 2019. годину	Осигурање живота	Животна осигурања, осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо- плови	Имовина	Одговор- ност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+.+12)
ПОСЛОВНИ													
(ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	25.946.252	2.264.719	186.442	2.451.161	1.295.576	2.306.086	297.098	7.635	4.964.761	12.651.872	145.090	1.826.973	23.495.091
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	974.795			-								974.795	974.795
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	375.944	-	-	-	647	1.326	161	32	1.888	356.337	93	15.460	375.944
Остали пословни приходи	1.139.077	-	-	-	999	8.915	492	53	217.953	41.440	14.977	854.248	1.139.077
	28.436.068	2.264.719	186.442	2.451.161	1.297.222	2.316.327	297.751	7.720	5.184.602	13.049.649	160.160	3.671.476	25.984.907
ПОСЛОВНИ													
(ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(1.626.498)	(326.821)	(17.940)	(344.761)	(6.975)	(13.440)	(8.044)	(13)	(119.980)	(1.083.939)	(13.803)	(35.543)	(1.281.737)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(12.196.407)	(1.513.596)	(80.781)	(1.594.377)	(740.843)	(1.552.095)	(154.183)	(2.644)	(2.436.526)	(4.309.562)	(111.571)	(1.294.606)	(10.602.030)
Резервисане штете	(1.678.673)	(86.268)	(3.967)	(90.235)	(189.112)	(50.446)	17.423	661	122.082	(1.335.751)	(3.314)	(149.981)	(1.588.438)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	529.184	-	-	-	75	110.444	1.703	1	9.977	255.180	98.598	53.206	529.184
Повећање осталих техничких резерви - нето	(2.581)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(2.581)	(2.581)
Смањење осталих техничких резерви - нето	56.781	27.280	-	27.280	-	-	129	-	-	-	29.372	-	29.501
Расходи за бонусе и попусте	(1.738.000)	(80.722)	-	(80.722)	(147.222)	(350.612)	(33.298)	(852)	(1.053.156)	(29.769)	(619)	(41.750)	(1.657.278)
Остали пословни расходи	(1.005.086)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(1.005.086)	(1.005.086)
	(17.661.280)	(1.980.127)	(102.688)	(2.082.815)	(1.084.077)	(1.856.149)	(176.270)	(2.847)	(3.477.603)	(6.503.841)	(1.337)	(2.476.341)	(15.578.465)
Добитак – бруто пословни резултат	10.774.788	284.592	83.754	368.346	213.145	460.178	121.481	4.873	1.706.999	6.545.808	158.823	1.195.135	10.406.442
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.273.458	239.196	22.138	261.334	95.349	90.453	92.498	29.180	201.977	416.656	61.169	24.842	1.012.124
Расходи по основу инвестирања средстава осигурања	(88.980)	(6.934)	(595)	(7.529)	(5.373)	(5.481)	(4.672)	(1.450)	(14.248)	(27.503)	(3.044)	(19.680)	(81.451)
Добитак из инвестиционе активности	1.184.478	232.262	21.543	253.805	89.976	84.972	87.826	27.730	187.729	389.153	58.125	5.162	930.673

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
52. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (Наставак)

— У хиљадама динара

	Укупно за 2019. годину	Осигурање живота	Животна осигурања, осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо- плови	Имовина	Одговор- ност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+..+12)
Трошкови спровођења осигурања													
Трошкови прибаве	(7.389.873)	(427.582)	(25.431)	(453.013)	(320.524)	(680.031)	(64.162)	(7.777)	(1.257.361)	(3.372.611)	(26.232)	(1.208.162)	(6.936.860)
Трошкови управе	(2.044.052)	(158.467)	(20.241)	(178.708)	(137.857)	(239.292)	(72.675)	(20.003)	(396.308)	(795.975)	(45.942)	(157.292)	(1.865.344)
Остали трошкови спровођења осигурања	(68.564)	(4.238)	(484)	(4.722)	(3.189)	(2.658)	(3.444)	(1.118)	(5.323)	(11.465)	(2.318)	(34.327)	(63.842)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	428.906	2.181	3	2.184	5	183	2.247	914	79.485	7.068	10.417	326.403	426.722
	(9.073.583)	(588.106)	(46.153)	(634.259)	(461.565)	(921.798)	(138.034)	(27.984)	(1.579.507)	(4.172.983)	(64.075)	(1.073.378)	(8.439.324)
Пословни добитак/(губитак) – нето пословни резултат	2.885.683	(71.252)	59.144	(12.108)	(158.444)	(376.648)	71.273	4.619	315.221	2.761.978	152.873	126.919	2.897.791
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	271.311	5.297	308	5.605	1.663	16.594	1.223	525	37.413	137.349	11.108	59.831	265.706
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(57.297)	(4.176)	(269)	(4.445)	(961)	(1.455)	(1.115)	(539)	(17.305)	(4.864)	(278)	(26.335)	(52.852)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	1.649.647	63.580	1.806	65.386	155.119	139.260	204.304	67.105	286.239	430.960	136.413	164.861	1.584.261
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.544.224)	(93.736)	(3.854)	(97.590)	(122.072)	(160.705)	(74.959)	(17.342)	(397.250)	(417.001)	(102.122)	(155.183)	(1.446.634)
Остали приходи	291.040	8.906	1.379	10.285	15.062	12.792	18.782	6.243	41.531	54.628	12.471	119.246	280.755
Остали расходи	(71.921)	(1.784)	(55)	(1.839)	(3.203)	(5.372)	(608)	(131)	(29.370)	(20.889)	(323)	(10.186)	(70.082)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	3.424.239	(93.165)	58.459	(34.706)	(112.836)	(375.534)	218.900	60.480	236.479	2.942.161	210.142	279.153	3.458.945
НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	(11.400)	-	-	-	(242)	(1.341)	(1)	1	(1.797)	(3.064)	(294)	(4.662)	(11.400)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	3.412.839	(93.165)	58.459	(34.706)	(113.078)	(376.875)	218.899	60.481	234.682	2.939.097	209.848	274.491	3.447.545

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
52. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (Наставак)

У хиљадама динара													
	Укупно за 2018. годину Кориговано	Осигурање живота	Животна осигурања, осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо- плови	Имовина	Одговор- ност	Кредити и јемства	Остало	Неживотна осигурања збирно
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+.+12)
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) ПРИХОДИ													
Приходи од премија осигурања и саосигурања	24.387.149	1.960.495	189.236	2.149.731	1.059.003	2.048.036	274.781	5.225	4.755.406	12.224.569	120.524	1.749.874	22.237.418
Приходи од премија реосигурања и ретроцесија	763.781			-	-	-	-	-	-	-	-	763.781	763.781
Приходи од послова непосредно повезаних са пословима осигурања	354.677	-	-	-	543	1.405	94	5	2.582	336.802	102	13.144	354.677
Остали пословни приходи	1.146.617	-	-	-	983	12.867	207	5	367.930	53.188	6.410	705.027	1.146.617
	26.652.224	1.960.495	189.236	2.149.731	1.060.529	2.062.308	275.082	5.235	5.125.918	12.614.559	127.036	3.231.826	24.502.493
ПОСЛОВНИ (ФУНКЦИОНАЛНИ) РАСХОДИ													
Расходи за дугорочна резервисања и функционалне доприносе	(1.793.342)	(429.392)	(15.636)	(445.028)	(11.011)	(25.227)	(3.135)	(37)	(111.054)	(1.113.577)	(42.743)	(41.530)	(1.348.314)
Расходи накнада штета и уговорених износа	(11.641.028)	(1.153.649)	(77.392)	(1.231.041)	(621.292)	(1.417.242)	(88.913)	(2.438)	(2.426.835)	(4.666.199)	(109.705)	(1.077.363)	(10.409.987)
Резервисане штете	(866.279)	(4.034)	(6.202)	(10.236)	136.540	(20.065)	(75.099)	(1.598)	(31.157)	(657.396)	(55.947)	(151.321)	(856.043)
Приходи по основу регреса и продаје осигураних оштећених ствари	549.162	-	-	-	23	114.217	9.383	1	14.234	270.482	103.537	37.285	549.162
Повећање осталих техничких резерви - нето	(953)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(953)	(953)
Смањење осталих техничких резерви – нето	93.112	10.495	-	10.495	-	2.422	5.026	-	72.077	-	-	3.092	82.617
Расходи за бонусе и попусте	(1.883.923)	(38.995)	-	(38.995)	(90.257)	(320.751)	(24.679)	(1.115)	(1.319.300)	(33.717)	(23.247)	(31.862)	(1.844.928)
Остали пословни расходи	(804.002)	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	(804.002)	(804.002)
	(16.347.253)	(1.615.575)	(99.230)	(1.714.805)	(585.997)	(1.666.646)	(177.417)	(5.187)	(3.802.035)	(6.200.407)	(128.105)	(2.066.654)	(14.632.448)
Добитак/(губитак) – бруто пословни резултат	10.304.971	344.920	90.006	434.926	474.532	395.662	97.665	48	1.323.883	6.414.152	(1.069)	1.165.172	9.870.045
ПРИХОДИ И РАСХОДИ ПО ОСНОВУ ИНВЕСТИЦИОНЕ АКТИВНОСТИ													
Приходи од инвестирања средстава осигурања	1.088.177	202.257	24.808	227.065	42.369	83.117	9.041	1.615	210.545	435.663	5.071	73.691	861.112
Расходи по основу инвестирања средсрава осигурања	(73.145)	(14.600)	(978)	(15.578)	(1.605)	(2.748)	(352)	(95)	(8.291)	(13.482)	(178)	(30.816)	(57.567)
Добитак из инвестиционе активности	1.015.032	187.657	23.830	211.487	40.764	80.369	8.689	1.520	202.254	422.181	4.893	42.875	803.545

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
52. ИЗВЕШТАВАЊЕ ПО СЕГМЕНТИМА (Наставак)

У хиљадама динара													
	Укупно за 2018. годину	Осигурање живота	Животна осигурања, осим осигурања живота	Животна осигурања збирно	Незгода и ДЗО.	Возила	Пловни објекти и транспорт	Ваздухо- плови	Имовина	Одговор- ност	Кредити и јемства	Неживотна осигурања збирно	
	Кориговано												
	1 (4+13)	2	3	4 (3+2)	5	6	7	8	9	10	11	12	13 (Σ5+..+12)
Трошкови спровођења осигурања													
Трошкови прибаве	(7.550.312)	(399.751)	(26.127)	(425.878)	(272.350)	(575.106)	(44.722)	(7.598)	(1.177.680)	(3.968.825)	(20.800)	(1.057.353)	(7.124.434)
Трошкови управе	(1.964.987)	(127.266)	(28.234)	(155.500)	(160.934)	(176.510)	(144.776)	(44.955)	(295.632)	(600.046)	(95.918)	(290.716)	(1.809.487)
Остали трошкови спровођења осигурања	(67.526)	(3.143)	(472)	(3.615)	(1.465)	(2.935)	(324)	(66)	(7.722)	(15.211)	(180)	(36.008)	(63.911)
Провизија од реосигурања и ретроцесија	349.157	147	4	151	7	1.547	1.749	1.345	75.472	6.341	20.585	241.960	349.006
	(9.233.668)	(530.013)	(54.829)	(584.842)	(434.742)	(753.004)	(188.073)	(51.274)	(1.405.562)	(4.577.741)	(96.313)	(1.142.117)	(8.648.826)
Пословни добитак/(губитак) – нето пословни резултат	2.086.335	2.564	59.007	61.571	80.554	(276.973)	(81.719)	(49.706)	120.575	2.258.592	(92.489)	65.930	2.024.764
ФИНАНСИЈСКИ И ОСТАЛИ ПРИХОДИ/(РАСХОДИ)													
Финансијски приходи осим финансијских прихода по основу инвестиционе активности	535.881	5.641	378	6.019	5.658	41.657	52	159	60.741	353.590	27.172	40.833	529.862
Финансијски расходи осим финансијских расхода по основу инвестиционе активности	(68.232)	(4.021)	(264)	(4.285)	(688)	(1.685)	(703)	(3.866)	(8.320)	(17.352)	(152)	(31.181)	(63.947)
Приходи од усклађивања вредности потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	821.390	108.414	4.644	113.058	16.041	177.304	11.468	189	316.894	91.900	1.167	93.369	708.332
Расходи по основу обезвређења потраживања и друге имовине која служи за обављање делатности	(1.712.349)	(159.494)	(10.302)	(169.796)	(55.362)	(244.596)	(20.274)	(1.121)	(401.514)	(686.373)	(88.724)	(44.589)	(1.542.553)
Остали приходи	184.938	4.625	494	5.119	4.260	8.464	1.024	217	21.084	51.439	820	92.511	179.819
Остали расходи	(66.074)	(917)	(5)	(922)	(2.349)	(3.187)	(358)	(67)	(24.523)	(16.804)	(178)	(17.686)	(65.152)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ИЗ РЕДОВНОГ ПОСЛОВАЊА ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА НЕТО ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПОСЛОВАЊА КОЈЕ СЕ ОБУСТАВЉА	1.781.889	(43.188)	53.952	10.764	48.114	(299.016)	(90.510)	(54.195)	84.937	2.034.992	(152.384)	199.187	1.771.125
	(11.508)	61	(8)	53	(567)	(609)	-	-	(1.418)	(2.117)	(133)	(6.717)	(11.561)
ДОБИТАК/(ГУБИТАК) ПРЕ ОПОРЕЗИВАЊА	1.770.381	(43.127)	53.944	10.817	- 47.547	(299.625)	(90.510)	(54.195)	83.519	2.032.875	(152.517)	192.470	1.759.564

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

53. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ

У току 2019. године, у оквиру Групе, екстерну контролу Народне банке Србије је имало Матично друштво и зависно правно лице „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом. Контрола Пореске управе је као наставак контрола из ранијих година спроведена у Матичном друштву.

53.1. Контрола Народне банке Србије

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, на основу Решења Г.бр.10167 од 30. новембра 2018. године, у периоду од 3. децембра 2018. до 20. марта 2019. године, извршила је ванредну непосредну контролу пословања Матичног друштва.

Предмет ванредне контроле били су послови издавања полиса и усклађеност обрачуна премије осигурања са Тарифом премије за обавезно осигурање од аутоодговорности (АО) у периоду од 1. јануара 2017. до 20. марта 2019. године, о чему је сачињен Записник о контроли пословања бр. Пов. XXI-13/1/19 од 20. марта 2019. године.

У складу са налазом контроле изнетих у Записнику, Компанија је, у остављеном року за примедбе, не оспоравајући утврђено чињенично стање, доставила изјашњење, бр. 01-97626 од 23. априла 2019. године. У овом документу Компанија је обавестила Народну банку Србије о предузетим активностима у току и након завршетка непосредне контроле, за отклањање уочених слабости ИТ контрола у апликативном систему за моторна возила „Wind“ и унапређење функционалности овог система, извршеним изменама и допунама аката пословне политике (Тарифе премије за осигурање АО), извршеним изменама и допунама интерног акта - Упутства начин рада на пословима закључивања осигурања од аутоодговорности и предузетим другим мерама и радњама за отклањање контролом утврђених неправилности и незаконитости у пословању Компаније, о чему је Народна банка Србије сачинила и Компанији доставила Службену белешку бр. Пов XXI-13/6/19 од 22. маја 2019. године.

На основу увида у приложена акта и изјашњење Компаније, у Службеној белешци Народне банке Србије констатовано је:

- да је Компанија, доношењем интерних аката и уређењем апликативних решења, предузела одређене мере и радње за унапређење система интерних контрола код примене адекватних тарифа;
- да приложена документација потврђује наведене активности Компаније на отклањању констатованих неправилности и незаконитости, с тим што би се оцена уређења апликативних решења могла утврдити након провере имплементације и уређених интерних процедура; и
- да је Компанија, код обавезног осигурања АО, ускладила акта пословне политике (Тарифу АО) чиме је обезбедила унапређење система интерних контрола и минимизирање ризика неадекватно одређене премије осигурања АО.

На основу спроведене непосредне контроле пословања Решењем Народне банке Србије Г.бр. 6279 од 16. јула 2019. године:

- *Компанији је наложено да „обезбеди праћење и контролу усклађености пословања с процедурама, актима пословне политике и другим интерним актима Компаније, у делу закључивања уговора о обавезном осигурању власника моторних возила од одговорности за штету причињену трећим лицима, а посебно приликом издавања тих полиса, обрачуна премије осигурања, односно преузимања ризика у осигурање“ и да у року од 90 дана од дана пријема Решења, Народној банци Србије достави извештај о спровођењу наложене мере, са доказима и извештајем Интерне ревизије.*

Компанија је поступила по наложеној мери надзора и у остављеном року, Народној банци Србије, доставила Извештај о предузетим активностима за реализацију мере, бр. 01-245742 од 17. октобра 2019. године, са доказима о спроведеним активностима.

- *Изречена је новчана казна за Компанију и одговорно лице за послове продаје полиса АО у контролисаном периоду.*

Поступајући по изреченој мери, Компанија је извршила уплату новчане казне, о чему је обавестила Народну банку Србије, са приложеним доказима о уплати.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

53. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (Наставак)**53.1. Контрола Народне банке Србије (Наставак)**

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, на основу Решења, Г. бр. 1792 од 4. марта 2019. године, у периоду од 6. марта 2019. до 16. јула 2019. године, обавила је непосредну контролу пословања Компаније. Предмет контроле били су одређени сегменти пословања Компаније у периоду од 1. јануара 2018. до 16. јула 2019. године и то: управљање трошковима спровођења осигурања, пословни однос са повезаним правним лицима и каналима дистрибуције АО и друго, по потреби контроле.

До датума састављања ових консолидованих финансијских извештаја, Записник Народне банке Србије о предметној контроли није достављен Компанији.

Народна банка Србије – Сектор за надзор над обављањем делатности осигурања, је на основу увида у достављене извештаје, исправе и друге доказе Компаније, о спровођењу мера надзора, изречених тачка 1.1. и тачка 1.2. Решења Г. бр. 998 од 12. фебруара 2016. године (у даљем тексту: „Решење“), извршила поновну непосредну контролу пословања Компаније у делу поштовања рокова решавања одштетних захтева по основу осигурања од аутоодговорности прописаних Законом о обавезном осигурању у саобраћају и контролу потпуности, тачности и поузданости података евидентираних у електронској књизи штета по основу осигурања АО за 2018. годину, са стањем на дан 30. септембар 2018. године.

Претходна контрола је спроведена у складу са одредбама Закона о осигурању из 2004. године, који је у наведеном периоду био у примени и у складу са тим Законом донето је наведено Решење. Овом контролом поступка решавања одштетних захтева из основа АО у Компанији, обухваћен је период од 1. јануара 2014. године до дана контроле, о чему је сачињен Записник о контроли, бр. УНФИ II-317/5/15 од 24. августа 2015. године. У складу са налазом контроле, Народна банка Србије је у тачки 1.1. и 1.2. донетог Решења изрекла мере за отклањање контролом утврђених незаконитости и неправилности и утврдила рокове за њихово спровођење и за достављање извештаја и доказа о томе Народној банци Србије.

Поступајући по изреченим мерама надзора, Компанија је доставила извештај са доказима о реализацији мере надзора у тачки 1.2. Решења, бр. 01-208339 од 23. септембра 2019. године и извештај са доказима бр. 01-232755 од 21. октобра 2019. године.

С тим у вези, сачињена је Службена белешка бр. УНФИ II-106/1/17 од 23. јануара 2017. године, о спровођењу мера надзора Компаније наложених Решењем, којом је констатовано да је Компанија предузела одређене мере и радње за унапређење система интерних контрола у поступку решавања одштетних захтева, али да је у циљу коначне оцене потребно извршити непосредну контролу увидом у списе предмета штета, односно књигу штета/електронску евиденцију одштетних захтева, по ком основу је ова контрола и обављена у периоду од 26. децембра 2017. до 1. јула 2019. године (са прекидима). О извршеној контроли извршења мера надзора у Решењу из 2016. године, сачињена је Службена белешка бр. Пов/XXI-19/1/19 од 1. јула 2019. године.

У поступку контроле поступања Компаније у складу са одредбама Закона о обавезном осигурању у саобраћају, у погледу усклађености поступака и радњи, односно поштовања рокова за решавање одштетних захтева по основу АО, на одабраном узорку, утврђено је да Компанија своје обавезе (по захтевима који су решени у износу мањем од 500 EUR) није измиривала у законом прописаном року од 8 дана, већ са просечним прекорачењем тог рока од 3,8 дана (претходном контролом констатовано је прекорачење овог рока од 11,92 дана), док је прекорачење рока код штета у којима су докази за утврђивање висине и основа штете достављани накнадно, износило просечно 10,16 дана (претходном контролом ово прекорачење је износило 11,92 дана). Код одштетних захтева који су решени у износу већем од 500 EUR, на одабраном узорку прекорачење је износило 9,83 дана, док је претходном контролом констатовано ово прекорачење од 18,81 дан.

На основу наведеног констатовано је да је Компанија остварила унапређење у усклађивању поступака и радњи за решавање одштетних захтева по основу осигурања АО са начином и роковима прописаним Законом о обавезном осигурању, али да није у потпуности поступала у складу са овим Законом чиме се изложила ризику неадекватне организације пословања у овом сегменту.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

53. НАЛАЗИ ЕКСТЕРНЕ КОНТРОЛЕ (Наставак)**53.1. Контрола Народне банке Србије (Наставак)**

Контролом тачности и поузданости података у електронској књизи штета, утврђено је да електронска евиденција одштетних захтева из основа АО не садржи, у одређеном броју случајева, тачне податке (пре свега у делу датума пријема/подношења одштетних захтева, чиме се Компанија изложила оперативном ризику из тач. 10. ст.2. под 7) Одлуке о систему управљања у друштву за осигурање, односно ризику одсуства одговарајућег система интерних контрола.

На основу утврђених незаконитости и неправилности у пословању изречене су две мере надзора у Решењу Г.бр. 11109 од 30. децембра 2019. године којима је наложено Компанији да:

- Унапреди организацију рада тако да одштетне захтеве по основу осигурања АО решава у роковима прописаним Законом о обавезном осигурању у саобраћају и да Народној банци Србије до 30. јула 2020. године достави извештај о спроведеним активностима као и релевантне доказе о извршењу наведене мере, са стањем на дан 30. јуна 2020. године.
- Обезбеди адекватну контролу евидентирања података у електронској књизи одштетних захтева по основу осигурања АО, у погледу њихове тачности и да, такође до 30. јула 2020. године достави Народној банци Србије, извештај о спроведеним активностима, као и релевантне доказе о извршењу наведене мере, са стањем на дан 30. јуна 2020. године.

У складу са наведеним, Матично друштво предузима одређене активности за отклањање констатованих неправилности у пословању, односно активности за унапређење успостављеног система интерних контрола, а све у циљу елиминисања ризика у контролисаном сегменту пословања.

У 2019. години Народна банка Србије спровела је непосредну контролу пословања зависног правног лица „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом почев од 15. октобра до 3. децембра 2019. године. Зависном правном лицу је 17. децембра 2019. године достављен Записник о непосредној контроли пословања, при чему је „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом у остављеном року доставило Народној банци Србије одговор на записник. Чека се решење Народне банке Србије.

53.2. Контрола Пореске управе

Током 2014. године у Компанији је извршен поступак контроле обрачуна и плаћања пореза и доприноса по одбитку-порез на доходак грађана и осталих прихода за период од 1. јануара 2011. године до 30. септембра 2013. године у Главној филијали осигурања Крагујевац.

Министарство финансија, Пореска управа Центар за велике пореске обвезнике, на основу налога за теренску контролу бр. 47-00034/2014-ЦВПО-500 од 1. марта 2018. године, извршила је поновни поступак наведене контроле из 2014. године. Поступак је окончан Решењем бр. 47-00034/2014-ЦВПО-051 од 11. јула 2018. године којим је утврђена обавеза за порезе и доприносе и камата у укупном износу од 48.430 хиљада динара. Разлика износа обавезе по наведеном Решењу и Решењу из 2014. године плаћена у 2018. години у укупном износу од 7.876 хиљада динара.

На Решење бр. 47-00034/2014-ЦВПО-051 од 11. јула 2018. године у законском року Компанија је уложила жалбу Министарству финансија - Сектору за другостепени порески и царински поступак. Дана 17. априла 2019. године у Компанију је стигло Решење Министарства финансија Републике Србије, Одељење за другостепени порески поступак-Београд, бр. 47-04-01197/2018/39 од 8. априла 2019. године којим се поништава Решење Центра за велике пореске обвезнике бр. 47-00034/2014-ЦВПО-051, број предмета 865046748 од 11. јула 2018. године и предмет враћа првом степену на поновни поступак и одлучивање.

Министарство финансија Пореска управа Центар за велике пореске обвезнике, на основу налога за теренску контролу бр. 47-00034/2014-ЦВПО-51 од 16. априла 2019. године, извршила је други поновни поступак наведене контроле из 2014. године. Поступак је окончан Решењем бр. 47-00034/2014-ЦВПО-053 од 31. јула 2019. године којим је утврђен исти износ обавезе као у претходном решењу, у укупном износу од 48.430 хиљада динара, који је измирен. На Решење бр. 47-00034/2014-ЦВПО-053 од 31. јула 2019. године у законском року Компанија је уложила жалбу Министарству финансија - Сектору за другостепени порески и царински поступак.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

54. МИШЉЕЊЕ ОВЛАШЋЕНОГ АКТУАРА

Група нема обавезу прибављања мишљења овлашћеног актуара на консолидоване финансијске извештаје.

Мишљење овлашћених актуара је дато на основу оцене актуарских позиција у финансијским извештајима појединачних правних лица (чланица Групе) који се баве делатношћу осигурања и реосигурања.

54.1. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје Матичног друштва

Овлашћени актуари изразили су позитивно мишљење на финансијске извештаје и годишњи извештај о пословању Матичног друштва за 2019. годину.

На бази спроведених анализа и расположивих релевантних података, може се закључити да је премија осигурања Матичног друштва утврђена у складу са актуарском струком и прописима и да обезбеђује трајно испуњење обавеза друштва из уговора о осигурању.

Техничке резерве Матичног друштва су утврђене у складу са важећим прописима и актуарском струком и обезбеђују испуњење обавеза из уговора о осигурању.

54.2. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје „Дунав-Ре“ а.д.о. Београд

Овлашћени актуар зависног правног лица „Дунав-Ре“ је дао позитивно мишљење за 2019. годину. У мишљењу је наведено да су све актуарске позиције и друге величине на које овлашћени актуар даје мишљење у складу са Законом о осигурању, прописима донетим на основу Закона и другим прописима којима се уређује делатност осигурања / реосигурања. Такође, у складу су са актима „Дунав-Ре“, економским начелима, правилима актуарске струке и струке осигурања.

Премија реосигурања и утврђене техничке резерве довољне су за трајно испуњење обавеза „Дунав-Ре“ из уговора.

Техничке резерве и капитал „Дунав-Ре“ гарантују трајну стабилност и солвентност у пословању. „Дунав-Ре“ је у пословној години забележило повећање премије, повећање сопствених техничких резерви и позитиван финансијски резултат.

54.3. Мишљење овлашћеног актуара на финансијске извештаје „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука, Република Српска

У складу са чланом 20, став 6, Закона о друштвима за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, бр. 17/2005, 01/2006, 64/2006, 74/2010 и 47/2017), Одлуком о садржају мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник Републике Српске“, бр. 15/2007), као и у складу са Правилником о садржају мишљења овлашћеног актуара („Службени гласник Републике Српске“, бр. 15/2008), „Дунав осигурање“ Бања Лука је обавезно да прибави оцену и мишљење овлашћеног актуара о прописаним финансијским извештајима за 2019. годину, Годишњем извештају о пословању, актима пословне политике, помоћним књигама и другој потребној пословној документацији.

Након извршене контроле, овлашћени актуар Владимир Николић је изразио позитивно мишљење у Мишљењу овлашћеног актуара на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању за послове неживотних осигурања за пословну 2019. годину.

Такође, након извршене контроле, овлашћени актуар Мичић Саша је изразио позитивно мишљење у Мишљењу овлашћеног актуара на финансијски извештај и годишњи извештај о пословању за послове животних осигурања за пословну 2019. годину.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

55. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ

Интерну ревизију, било да је организована као функција, сектор или служба, у оквиру Групе, имају:

- Матично друштво - Компанија „Дунав осигурање“ а.д.о. Београд;
- „Дунав-Ре“ а.д.о. Београд;
- Друштво за управљање и Фонд за добровољно пензијско осигурање „Дунав“ а.д. Београд; и
- „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука, Република Српска.

55.1. Годишњи извештај интерне ревизије у Матичном друштву

У периоду јануар - децембар 2019. године завршено је укупно 27 појединачних интерних ревизија. У извештајима интерних ревизора, дата је укупно 27 препорука за будући рад, у вези кориговања утврђених неправилности, које се, углавном, односе на поштовање прописаних интерних аката Компаније и процедура, и то:

- у првом тромесечју 2019. године обављено је укупно 6 ревизија и дато 7 препорука;
- у другом тромесечју 2019. године - укупно 8 ревизија и дато 9 препорука;
- у трећем тромесечју 2019. године - укупно 5 ревизија и дата једна препорука; и
- у четвртм тромесечју 2019. године обављено је укупно 8 ревизија и дато 10 препорука.

Интерни ревизори су, и у току 2019. године, континуирано пратили спровођење датих препорука за отклањање уочених неправилности, недостатака и пропуста у раду, као и за унапређење система рада, из претходног периода.

О наведеном су сачињена четири тромесечна извештаја о раду интерне ревизије, која су прихваћена од стране Комисије за ревизију и Надзорног одбора Компаније и достављена Народној банци Србије.

Годишњи извештај о раду интерне ревизије у 2019. години, као и Извештај о мерама које су предузете поводом налаза интерне ревизије за отклањање утврђених неправилности, доставља се Скупштини Компаније ради разматрања и одлучивања.

55.2. Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу „Дунав“ друштво за управљање добровољним пензијским фондом а.д. Београд

Током 2019. године, у зависном правном лицу „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом извршено је шест појединачних интерних ревизија које су биле предвиђене годишњим планом рада. Спроведене појединачне интерне ревизије су:

- интерна ревизија контролног окружења ИТ система;
- интерна ревизија процеса отварања и вођења индивидуалних рачуна чланова Добровољног пензијског фонда „Дунав“ („Фонд“), евиденција и праћење уплата и расподеле пензијских доприноса;
- консултантски ангажман везан за подршку рачуноводственом одељењу у погледу усаглашавања процедура са изменама Закона о рачуноводству и Закона о порезу на добит;
- интерна ревизија усклађености са процедуром за спречавање прања новца и финансирања тероризма;
- интерна ревизија процеса повлачења и преноса акумулираних средстава; и
- интерна ревизија накнада које „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом наплаћује од чланова Фонда.

Циљ обављања ревизија био је да се оцени начин управљања ризицима у оквиру процеса, оцењивањем и вредновањем система интерних контрола уграђених у те процесе, односно система интерних контрола успостављених у зависном правном лицу.

О наведеним извршеним појединачним ревизијама сачињени су извештаји. Саставни део извештаја су налази ревизије и препоруке за унапређење процеса и контрола.

На основу налаза спроведених ревизија може се закључити да, у оквиру ревидираних процеса, постоји успостављен систем интерних контрола који је креиран у циљу смањења ризика или његове потпуне елиминације у појединим случајевима.

Налази се углавном односе на повећање ефикасности пословања, унапређивања постојећих контрола, а има и појединих који указују на недостатке у спровођењу одређених контрола, али степен уочених недостатака не излаже „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом значајним ризицима.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

55. ГОДИШЊИ ИЗВЕШТАЈ ИНТЕРНЕ РЕВИЗИЈЕ (Наставак)**55.3. Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о. Београд**

У складу са одредбама члана 157. и члана 158. Закона о осигурању („Службени гласник РС“, бр. 139/2014), Одлуке о извештавању друштава за осигурање/реосигурање („Службени гласник РС“, бр. 55/2015), као и одредбама члана 12 и 13. Правилника о раду интерне ревизије (Н.О. бр. 5/73 од 26. априла 2016. године), интерна ревизија је у току 2019. године извршила 8 ревизија предвиђених Годишњим планом рада.

Интерна ревизија је доставила кварталне извештаје о налазу и годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2019. годину Надзорном одбору зависног правног лица и Народној банци Србије, на начин и у роковима утврђеним наведеном Одлуком Народне банке Србије и актом „Дунав-Ре“. Извештаји су састављени у складу са Стандардом интерне ревизије бр. 2060.

Активности интерне ревизије биле су усмерене на праћење, проверу и унапређење система рада, идентификацију ризика и оцену и вредновање успостављеног система интерне контроле.

У 2019. години није било препорука датих а неизвршених из 2018. године и претходних година.

Интерни ревизор је у току 2019. године предложио и пратио извршење две препоруке у циљу унапређења процеса пословања и отклањања неправилности у „Дунав-Ре“, и то:

- у периоду од 1. јануара до 30. априла 2019. године - 1 препорука (реализована у датом року);
- и
- у периоду од 1. октобра до 31. децембра 2019. године - 1 препорука (реализована у датом року).

55.4. Годишњи извештај интерне ревизије у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука, Република Српска

У складу са одредбама члана 323. Закона о привредним друштвима Републике Српске („Службени гласник Републике Српске“, бр. 127/2008, 58/2009, 100/2011, 67/2013, 100/2017 и 82/2019), члана 70. Статута зависног правног лица (бр. D02-751-NA-01 од 28. јуна 2019. године), као и одредбама члана 14. и 15. Правилника о раду интерне ревизије (бр. D02-751-PR-25 од 29. септембра 2017. године), интерна ревизија је у току 2019. године, извршила 14 појединачних ревизија предвиђених Годишњим планом рада и 2 ванредне ревизије.

Такође, доставила је кварталне извештаје о налазима и Годишњи извештај о раду интерне ревизије за 2019. годину Одбору за ревизију, Управном одбору „Дунав осигурања“ и Агенцији за осигурање Републике Српске, на начин и у роковима утврђеним Правилником о садржају, начину и роковима за достављање извештаја, обавештења и других података друштва за осигурање („Службени гласник Републике Српске“, бр. 91/2014).

Активности интерне ревизије биле су усмерене на праћење, проверу и унапређење система рада, идентификовање ризика и оцену и вредновање успостављеног система интерне контроле.

У поступку издавања одговарајућих препорука за отклањање уочених неправилности и недостатака, Служба интерне ревизије је у току 2019. године предложила 18 препорука ради унапређења примењених поступака и система рада.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА

56.1. Носиоци система управљања ризицима

Управљање ризицима у Групи је усмерено на настојање да се потенцијални негативни утицаји на финансијско пословање Групе сведу на минимум. У поступку Управљања ризицима спроводи се анализа, квантификација и бележење ризика, као и ширење свести о њиховом постојању у оквиру пословања.

Стратегија управљања ризицима представља оквир за успостављање система управљања ризицима и њоме су дефинисани надлежности и одговорности управе и свих запослених у процесу управљања ризицима, спремност за преузимање ризика и политике управљања ризицима у Групи.

Мерење, односно процена ризика, врши се кроз квалитативну и квантитативну процену идентификованих ризика и догађаја тако што се: врши обрада сваког идентификованог ризика, анализирају постојеће контролне мере, квантификују идентификовани ризици – кад год је то могуће, предлажу додатне мере и прати спровођење свих донетих мера.

Према степену утицаја на пословање Групе, ризици се класификују у четири категорије: Низак, Средњи, Висок и Екстреман ризик.

Група, у оквиру управљања ризицима, врши сопствену процену ризика (ORSA – Own Risk and Solvency assessment) и солвентности, чији резултати се узимају у обзир при доношењу стратешких одлука, планирању пословних активности и при управљању адекватношћу капитала.

При вршењу сопствене процене ризика и солвентности Група идентификује све ризике којима је изложена или би могла бити изложена у пословању краткорочно и дугорочно.

Сва друштва која послују у оквиру Групе, за која је то законом прописано, на дан 31. децембра 2019. године испунила су услове који се односе на адекватност капитала.

56.2. Врсте ризика које су предмет праћења и управљања

У оквиру **ризика осигурања** посебно се управља појединачним ризицима као што су: ризик неадекватно одређене премије, ризик неадекватног образовања техничких резерви, ризик осигурања који произилази из катастрофалних догађаја, посебне ризике који произилазе из промене висине, тренда (тенденције) и волатилности (одступања од очекиваног) стопа смртности (ризик смртности и ризик дуговечности), промене висине, тренда и волатилности стопа истека, раскида, обнове и откупа уговора о осигурању (ризик истека осигурања), промене висине, тренда и волатилности стопа инвалидности и болести (ризик обољевања), промене момента настанка и учесталости осигураних случајева, као и висине исплате при настанку тих случајева, ризик неадекватне процене ризика који се преузима у осигурање, ризик неадекватног одређивања нивоа самопридржаја или преузимање ризика већих од износа самопридржаја, односно непреношење вишка ризика изнад самопридржаја у саосигурање, реосигурање, остале ризике осигурања (професионалне и техничке) који су у складу са природом, обимом и сложеностју пословања Групе.

У оквиру **тржишних ризика**, посебно се управља појединачним ризицима: ризик промене каматних стопа, ризик промене цена хартија од вредности, ризик промене цена непокретности, ризик приноса, девизни ризик, ризик конкуренције, ризик неадекватног прилагођавања захтевима корисника услуге осигурања, остале тржишне ризике у складу са природом, обимом и сложеностју пословања Групе.

У оквиру **ризика неиспуњења обавеза друге уговорне стране** посебно се управља појединачним ризицима: ризик немогућности наплате инвестираних средстава, ризик немогућности наплате приноса од инвестираних средстава или закупа, ризик немогућности наплате потраживања по основу осигурања, саосигурања и реосигурања, остале ризике.

Ризик ликвидности обухвата појединачне ризике: ризик неадекватног управљања имовином и обавезама (ALM-Asset Liability Management), ризик погрешне процене, евидентирања, презентовања и обелодањивања вредности имовине и извора средстава Групе као и њених прихода, расхода и резултата пословања, ризик немогућности продаје имовине Групе по књиговодственој вредности и немогућност наплате извршене продаје, ризик рочне неусклађености средстава и њихових извора, ризик немогућности измиривања обавеза по основу осигурања и другим основама, остале ризике.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.2. Врсте ризика које су предмет праћења и управљања (Наставак)

У оквиру **оперативних ризика** прате се: ризик погрешног, неодговарајућег избора чланова Извршног одбора, Надзорног одбора и лица којима је поверено руковођење појединим пословима, ризик погрешног, неодговарајућег избора, распореда и постављања запослених у Групи (квалификационо и бројно), ризик неадекватне организације пословања Групе, информатички ризик, ризик погрешног и економски штетног уговарања послова, ризик превара, злоупотреба и других незаконитих активности, ризик уговарања, организовања и обављања послова супротно правилима струке осигурања, ризик одсуства система интерних контрола, процедура и поступака, остали ризици.

У оквиру **правних ризика** прате се: ризик налагања мера, односно изрицања казне од стране Народне банке Србије или другог надлежног органа у Републици Србији и Републици Српској, ризик немогућности извршења уговора (делимично или у целини), ризик могућих губитака из спорова, ризик неустављања ефикасних процедура за спречавање прања новца и финансирања тероризма, остали ризици.

Други значајни ризици обухватају појединачне ризике: репутациони ризик, који проистиче из умањеног поверења јавности у пословање Групе, стратешки ризик, који представља могућност настанка негативних ефеката на финансијски резултат или капитал Групе услед непостојања одговарајућих политика и стратегија Групе, њиховог неадекватног спровођења, као и услед промена у окружењу, односно изостанка одговарајућег реаговања на промене, ризици који настају при увођењу нових производа осигурања, укључујући и нове активности у вези са процесима и системима у Групи, ризици по основу послова које је Група поверила трећим лицима, остали ризици који се процене као значајни.

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“

Категорије финансијских инструмената

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Финансијска средства		
Дугорочни финансијски пласмани	1.281.930	1.289.405
Потраживања	5.754.644	4.698.125
Финансијски пласмани	30.671.512	24.770.421
Готовина и готовински еквиваленти	2.605.049	2.300.378
Потраживања за нефактурисан приход	50.780	64.552
Стање на дан	40.363.915	33.122.881
Финансијске обавезе		
Остале дугорочне обавезе	81.883	49.114
Краткорочне финансијске обавезе	44.938	57.461
Обавезе по основу штета	268.020	327.460
Обавезе за премију саосигурања и реосигурања	1.437.852	1.208.189
Обавезе за провизију и регресе	69.530	82.491
Обавезе према добављачима	265.764	214.561
Обавезе за дивиденде	2.050.442	1.273.647
Унапред обрачунати трошкови	165.314	146.411
Стање на дан	4.383.743	3.359.334

Ризици који потичу од финансијских инструмената обухватају:

- кредитни ризик;
- тржишни ризик који се састоји од три врсте ризика: девизног ризика, каматног ризика и ризика промене цене финансијског инструмента; и
- ризик ликвидности.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (Наставак)

56.3.1. Кредитни ризик

Изложеност кредитном ризику посебно се обелодањује за следеће категорије финансијских средстава, односно финансијске имовине:

- дугорочни финансијски пласмани;
- финансијски пласмани; и
- потраживања.

Постоји значајна разлика у степену изложености Групе кредитном ризику у зависности од тога о којој се категорији финансијског инструмента ради. Кредитном ризику су највише изложена потраживања од осигураника по основу фактурисане премије осигурања и обрачунатих камата по основу кашњења у измиривању обавеза од стране дужника. Имајући у виду да се последњих година ликвидност у привреди повећава, и самим тим се повећава и наплата потраживања по основу премије осигурања, кредитни ризик код овог инструмента је значајно мањи него што је то био случај у ранијим периодима.

У процесу управљања кредитним ризиком, Група управља ризицима који произилазе из уложених средстава у хартије од вредности којима се тргује и ризиком бонитета осигураника, интерно категорисаних у сегмент великих клијената и осталим ризицима који стоје у вези са наплатом потраживања.

У поступку закључивања и обнављања Уговора о осигурању, поред оцене бонитета, морају да се узму у обзир и одређени квалитативни фактори као што су: квалитет управљања и руководства, област пословања осигураника, услови и перспективе у грани у којој осигураник послује (тржиште), број година у осигурању, искуства у погледу наплате премије, односно редовност измиривања обавеза, промене у власничкој структури осигураника, подаци о техничкој процени ризика (код осигураника са великим ризицима), подаци о повезаним правним лицима.

Максимална изложеност кредитном ризику је приказана у следећој табели:

Финансијска имовина	У хиљадама динара			
	31. децембар 2019.			31. децембар 2018.
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ	Нето износ
Дугорочни финансијски пласмани	2.409.501	1.127.571	1.281.930	1.289.405
Потраживања	15.450.220	9.695.576	5.754.644	4.698.125
Финансијски пласмани	32.789.677	2.118.165	30.671.512	24.770.421
Укупно	50.649.398	12.941.312	37.708.086	30.757.951

Изложеност кредитном ризику, у погледу потраживања, приказана је и на основу старосне структуре потраживања која је дата у следећој табели:

Старосна структура потраживања	У хиљадама динара		
	31. децембар 2019.		
	Бруто износ	Исправка вредности	Нето износ
Недоспело	5.580.120	406.223	5.173.897
Кашњење од 0-90 дана	597.896	384.312	213.584
Кашњење од 91-180 дана	513.965	432.558	81.407
Кашњење од 181-270 дана	373.447	336.739	36.708
Кашњење преко 271 дана	8.384.792	8.135.744	249.048
Укупно	15.450.220	9.695.576	5.754.644

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (Наставак)

56.3.2. Девизни ризик

Под девизним ризиком подразумева се вероватноћа настанка негативних ефеката на финансијски резултат и капитал Групе услед промене вредности девизних курса. Девизном ризику су изложене све позиције активе и пасиве у девизама, као и потраживања и обавезе индексирание страном валутом.

Група управља девизним ризиком у циљу ограничавања могућих губитака због промена курса страних валута и одржавања ризика на нивоу који је прихватљив из угла резултата пословања, адекватности капитала и захтева за очувањем ликвидности.

Изложеност Групе девизном ризику на дан **31. децембра 2019. године** је дата у наредној табели:

	У хиљадама динара				
	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	355.339	557.724	368.867	1.281.930
Потраживања	262.334	584.311	299.603	4.608.396	5.754.644
Финансијски пласмани	49.305	3.915.420	657.669	26.049.118	30.671.512
Готовински еквиваленти и готовина	23.511	603.688	193.317	1.784.533	2.605.049
Потраживања за нефактурисан приход	-	1.000	32.605	17.175	50.780
Укупно	335.150	5.459.758	1.740.918	32.828.089	40.363.915
Остале дугорочне обавезе	-	81.883	-	-	81.883
Краткорочне финансијске обавезе	-	38.390	6.402	146	44.938
Обавезе за премије и штете	252.363	614.783	17.490	821.236	1.705.872
Обавезе за провизију и регресе	1.841	33.700	108	33.881	69.530
Обавезе према добављачима	16.122	5.750	61.919	181.973	265.764
Обавезе за дивиденде	-	-	-	2.050.442	2.050.442
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	165.314	165.314
Укупно	270.326	774.506	85.919	3.252.992	4.383.743
Нето девизна позиција - 31. децембар 2019. године	64.824	4.685.252	1.654.999	29.575.097	35.980.172

Изложеност Групе девизном ризику на дан **31. децембра 2018. године** је дата у наредној табели:

	У хиљадама динара				
	USD	EUR	Остале валуте	РСД	Укупно
Дугорочни финансијски пласмани	-	60.459	738.301	490.645	1.289.405
Потраживања	280.632	475.648	171.772	3.770.073	4.698.125
Финансијски пласмани	-	3.970.185	461.649	20.338.587	24.770.421
Готовински еквиваленти и готовина	53.579	627.197	192.335	1.427.267	2.300.378
Потраживања за нефактурисан приход	-	749	61.686	2.117	64.552
Укупно	334.211	5.134.238	1.625.743	26.028.689	33.122.881
Остале дугорочне обавезе	-	31.880	-	17.234	49.114
Краткорочне финансијске обавезе	1.473	14.168	9.589	32.231	57.461
Обавезе за премије и штете	177.800	445.068	13.593	899.188	1.535.649
Обавезе за провизију и регресе	3.393	27.520	-	51.578	82.491
Обавезе према добављачима	1.542	22.812	45.313	144.894	214.561
Обавезе за дивиденде	-	-	-	1.273.647	1.273.647
Унапред обрачунати трошкови	-	-	-	146.411	146.411
Укупно	184.208	541.448	68.495	2.565.183	3.359.334
Нето девизна позиција - 31. децембар 2018. године	150.003	4.592.790	1.557.248	23.463.506	29.763.547

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (Наставак)

56.3.2. Девизни ризик (Наставак)

Група је изложена девизном ризику првенствено преко дугорочних и финансијских пласмана, потраживања и готовине и готовинских еквивалената, као и обавеза према добављачима који су деноминирани у иностраној валути.

Група не користи посебне финансијске инструменте као заштиту од ризика, с обзиром на то да у Републици Србији и Републици Српској такви инструменти нису уобичајени. Стабилност економског окружења у којем Група послује, у великој мери зависи од мера владе у привреди, укључујући и успостављање одговарајућег правног и законодавног оквира.

Промена девизног курса за $\pm 10\%$, изазвала би могући ефекат на нето добитак у износу од $\pm 3.598.017$ хиљада динара.

56.3.3. Каматни ризик

Каматни ризик је ризик промене имовине или обавеза, прихода или расхода због промене каматне стопе на тржишту. Висина тржишне каматне стопе највећи утицај има на део инвестиционог портфолија уложеног у депозите код банака и обвезнице.

Кретање тржишних каматних стопа на депозите везано је за кретање референтне стопе Народне банке Србије и регулаторних органа Републике Српске.

Референтна каматна стопа Народне банке Србије имала је три смањења током 2019. године. Прво смањење са 3,00% на 2,75% у јулу, друго са 2,75% на 2,50% у августу, а треће са 2,50% на 2,25% у децембру 2019. године.

Изложеност Групе каматном ризику је дата у односу на каматне стопе по којима Група пласира средства и каматне стопе по којима су узете финансијске обавезе у складу са подацима презентираним у наредној табели:

Финансијска имовина	Распон каматних стопа (на годишњем нивоу)	
Дугорочни финансијски пласмани	2,25% - 5,85%	Државне ХОВ
Потраживања	1% - 2,20%	Орочени депозити
	У висини прописане затезне камате	
	0,3% - 3,55%	Орочени депозити
Краткорочни финансијски пласмани	7% - 8%	Корпоративне обвезнице
	0,6% - 4,00%	Државне ХОВ
	0,88% - 3,14%	Остало
Финансијске обавезе		
Дугорочне обавезе	5,50%	
Краткорочне обавезе	5,50%	

Група прати промене каматних стопа на финансијском тржишту и у складу са променама предузима активности улагања у пласмане који носе мањи каматни ризик.

Ризик промене цене финансијског инструмента

Ризик промене цене финансијског инструмента је ризик флукуације тржишних цена власничких и дужничких хартија од вредности који утиче на промену њихове фер вредности. Индекс најликвиднијих акција BELEX15 на дан 31. децембра 2019. године износио је 801,69 индексних поена и за 5,25% је виши него на крају претходне године.

Општи индекс акција BELEXLine забележио је раст од 8,65% и на дан 31. децембра 2019. године износио је 1.726,82 индексних поена. Флукуација цена акција указује да је присутан ризик промене цена акција као финансијских инструмената чија се тржишна вредност утврђује на берзи.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (Наставак)

56.3.3. Каматни ризик (Наставак)

Књиговодствена вредност финансијских средстава и обавеза на крају посматраног периода дата је у следећем прегледу:

	У хиљадама динара	
	31. децембар 2019.	31. децембар 2018.
Финансијска средства		
<i>Некаматносна</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	355.491	353.502
Потраживања	5.754.644	4.698.125
Финансијски пласмани	1.618.276	1.204.288
Готовина и готовински еквиваленти	757.304	780.321
Потраживања за нефактурисан приход	50.780	64.552
	8.536.495	7.100.788
<i>Фиксна каматна стопа</i>		
Дугорочни финансијски пласмани	926.439	935.903
Финансијски пласмани	28.398.232	22.609.891
Готовина и готовински еквиваленти	246.944	13.092
	29.571.615	23.558.886
<i>Варијабилна каматна стопа</i>		
Финансијски пласмани	655.004	956.242
Готовина и готовински еквиваленти	1.600.801	1.506.965
	2.255.805	2.463.207
	40.363.915	33.122.881
<i>Каматни гел:</i>		
- фиксна камата	3.184.811	3.007.004
- варијабилна камата	1.731	20.189
Финансијске обавезе		
<i>Некаматносне</i>		
Краткорочне финансијске обавезе	146	27.336
Обавезе по основу штета	268.020	327.460
Обавезе за премију	1.437.852	1.208.189
Обавезе за провизију	69.530	82.491
Обавезе према добављачима	265.764	214.561
Обавезе за дивиденде	2.050.442	1.273.647
Унапред обрачунати трошкови	165.314	146.411
	4.257.068	3.280.095
<i>Каматносне</i>		
Остале дугорочне обавезе	81.883	49.114
Краткорочне финансијске обавезе	44.792	30.125
	126.675	79.239
	4.383.743	3.359.334

56.3.4. Ризик ликвидности

Ликвидност Групе, као њена способност да о року извршава доспеле обавезе, зависи са једне стране од билансне структуре, а са друге стране од усклађености прилива и одлива средстава.

Циљ управљања ризиком ликвидности је трајно одржавање ниског степена изложености ризику немогућности испуњавања обавеза, као и стварање претпоставки које обезбеђују проактивни приступ и превентивно идентификовање, мерење, процењивање и контролу ризика ликвидности.

Група управља ризиком ликвидности одржавајући одговарајуће новчане резерве континуираним праћењем планираног и стварног новчаног тока, као и одржавањем адекватног односа доспећа финансијских средстава и обавеза.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (Наставак)

56.3.4. Ризик ликвидности (Наставак)

Следеће табеле приказују детаље преосталих уговорених доспећа финансијских средстава. Приказани износи засновани су на недисконтованим токовима готовине насталим на основу финансијских средстава, на основу најранијег датума на који ће постојати могућност наплате потраживања.

Доспећа финансијских средстава

У хиљадама динара 31. децембар 2019.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	2.571.461	1.101.558	4.081.043	782.433	8.536.495
Фиксна каматна стопа	4.562.849	7.804.036	15.417.253	1.787.477	29.571.615
Варијабилна каматна стопа	2.061.244	194.561	-	-	2.255.805
	9.195.554	9.100.155	19.498.296	2.569.910	40.363.915

У хиљадама динара 31. децембар 2018.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматносна	2.733.809	1.513.421	2.356.322	497.236	7.100.788
Фиксна каматна стопа	1.866.039	10.916.028	8.164.339	2.612.480	23.558.886
Варијабилна каматна стопа	1.833.742	-	629.465	-	2.463.207
	6.433.590	12.429.449	11.150.126	3.109.716	33.122.881

Доспећа финансијских обавеза

У хиљадама динара 31. децембар 2019.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматоносне	2.680.257	345.617	1.231.194	-	4.257.068
Каматоносне	2.599	11.599	23.391	89.086	126.675
	2.682.856	357.216	1.254.585	89.086	4.383.743

У хиљадама динара 31. децембар 2018.					
	Мање од месец дана	Од 1 до 3 месеца	Од 3 месеца до 1 године	Од 1 до 5 година	Укупно
Некаматоносне	1.826.974	631.768	821.353	-	3.280.095
Каматоносне	2.599	5.198	22.328	49.114	79.239
	1.829.573	636.966	843.681	49.114	3.359.334

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (Наставак)

56.3.4. Ризик ликвидности (Наставак)

На дан 31. децембра 2019. године најликвиднија имовина Групе, чија је рочност доспећа до месец дана, износи 9.195.554 хиљаде динара, а истовремено краткорочне обавезе које доспевају у року до месец дана износе 2.682.856 хиљада динара, што указује да постоји вишак ликвидних средстава у односу на обавезе. Овај вишак ликвидних средстава преносиће се sukcesивно кроз наредне периоде, што указује да су створени услови за континуирано остваривање ликвидности Групе.

56.3.5. Фер вредност финансијских инструмената

	31. децембар 2019.		У хиљадама динара 31. децембар 2018.	
	Књиговод- ствена вредност	Фер вредност	Књиговод- ствена вредност	Фер вредност
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	1.281.930	1.281.930	1.289.405	1.289.405
Потраживања	5.754.644	5.754.644	4.698.125	4.698.125
Финансијски пласмани	30.671.512	30.671.512	24.770.421	24.770.421
Готовина и еквиваленти	2.605.049	2.605.049	2.300.378	2.300.378
Остала потраживања	50.780	50.780	64.552	64.552
Стање на дан	40.363.915	40.363.915	33.122.881	33.122.881
Финансијске обавезе				
Остале дугорочне обавезе	81.883	81.883	49.114	49.114
Краткорочне финансијске обавезе	44.938	44.938	57.461	57.461
Обавезе по основу штета	268.020	268.020	327.460	327.460
Обавезе за премију	1.437.852	1.437.852	1.208.189	1.208.189
Обавезе за провизију	69.530	69.530	82.491	82.491
Добављачи	265.764	265.764	214.561	214.561
Обавезе за дивиденде	2.050.442	2.050.442	1.273.647	1.273.647
Остале обавезе	165.314	165.314	146.411	146.411
Стање на дан	4.383.743	4.383.743	3.359.334	3.359.334

Фер вредност финансијске имовине и финансијских обавеза одређује се на следећи начин:

- Ниво 1 одмеравања фер вредности произилази из котиране тржишне вредности (некориговане) на активним тржиштима за идентичну имовину и обавезе.
- Ниво 2 одмеравања фер вредности произилази из улазних параметара, различитих од котиране тржишне вредности обухваћене Нивоом 1, а које су видљиве из средстава или обавеза, директно (на пример, цена) или индиректно (на пример, проистекло из цене).
- Ниво 3 одмеравања фер вредности произилази из техника процењивања које укључују улазне параметре за финансијска средства или обавезе, а који представљају податке који се не могу наћи на тржишту (неистражени улазни параметри).

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

56. УПРАВЉАЊЕ РИЗИЦИМА (Наставак)

56.3. Обелодањивање података у складу са МСФИ 7 „Финансијски инструменти: обелодањивања“ (Наставак)

56.3.5. Фер вредност финансијских инструмената (Наставак)

Наредна табела представља анализу финансијских инструмената који су вредновани након почетног признавања по фер вредности, груписаних у нивое од 1 до 3, у зависности од степена могућности процене фер вредности.

	У хиљадама динара 31. децембар 2019.			
	Ниво 1	Ниво 2	Ниво 3	Укупно
Финансијска средства				
Дугорочни финансијски пласмани	-	253.260	1.028.670	1.281.930
Потраживања	-	-	5.754.644	5.754.644
Финансијски пласмани	26.513.637	3.943.420	214.455	30.671.512
Готовина и готовински еквиваленти	2.605.049	-	-	2.605.049
Остала потраживања	-	-	50.780	50.780
Стање на дан	29.118.686	4.196.680	7.048.549	40.363.915
Финансијске обавезе				
Остале дугорочне обавезе	-	-	81.883	81.883
Краткорочне финансијске обавезе	-	-	44.938	44.938
Обавезе по основу штета	-	-	268.020	268.020
Обавезе за премију	-	-	1.437.852	1.437.852
Обавезе за провизију	-	-	69.530	69.530
Добављачи	-	-	265.764	265.764
Обавезе за дивиденде	-	-	2.050.442	2.050.442
Остале обавезе	-	-	165.314	165.314
Стање на дан	-	-	4.383.743	4.383.743

Током године није било ставки које би по хијерархији мера фер вредности биле рекласификоване из једног нивоа у други.

Ризик ценовне неконкурентности

У циљу минимизирања ризика ценовне неконкурентности и ризика нелојалне конкуренције, као кључних тржишних ризика који непосредно угрожавају пословање Групе, неопходно је у континуитету предузимати активности праћења конкуренције и прибављати различите податке о раду конкуренције. У оцини манифестација тржишних ризика и ризика конкуренције, организациона јединица надлежна за послове управљања ризицима спроводи анализу позиционираниости Групе на тржишту.

У циљу минимизирања ризика који стоје у вези са ценовном неконкурентношћу и нелојалном конкуренцијом, а имајући у виду да је делатност осигурања доминантна у оквиру Групе, надлежне дирекције за продају и развој спровode активности праћења конкуренције, обезбеђују израду предлога за увођење нових производа и пакета осигурања који нису заступљени код конкуренције, предузимају мере за повећање квалитета услуге и у сарадњи са организационим јединицама надлежним за послове актуарства и управљање ризицима сачињавају предлог корекција тарифног система, полазећи од претходно сачињених анализа меродавног техничког резултата.

Остало

Процењена висина идентификованих ризика, резултати до којих се дошло у процесу управљања ризицима, дефинисане мере којима се обезбеђује минимизирање идентификованих ризика, као и функционисање система интерних контрола, детаљно се могу сагледати у Извештају о управљању ризицима за период 1. јануар – 31. децембар 2019. године. .

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

57. СУДСКИ СПОРОВИ**57.1. Судски спорови у Матичном друштву**

У периоду од 1. јануара до 31. децембра 2019. године, Компанија је примила 1.846 нове тужбе за накнаду штете. Са предметима пренетим из претходних година (2.543) број предмета за поступање је био 4.389. Од наведеног броја, на основу правоснажних пресуда (усвајајућих или одбијајућих), решења, вансудских и судских поравнања, решено је 1.799 предмета и исплаћен је износ од 520.860 хиљада динара.

У делу судске наплате дугујуће премије осигурања и регреса, у наведеном периоду су покренута 4.259 нова судска поступка наплате. Из претходних година је пренето 11.960 предмета. Број предмета у раду у 2019. години је био 16.219, који обухватају парничне, извршне, стечајне и ликвидационе поступке. Завршено је 4.237 предмета, а наплаћен је укупан износ од 408.085 хиљада динара.

На дан 31. децембра 2019. године у раду је било 218 предмета ван области осигурања, од чега 64 предмета у којима је Компанија тужена страна. У току 2019. године примљено је укупно 69 нових предмета ван области осигурања, а окончан је 71 предмет. У предметима је укупно наплаћено у корист Компаније 58.218 хиљада динара, а исплаћено на терет Компаније 10.898 хиљада динара.

На дан 31. децембра 2019. године, против Матичог друштва се воде судски спорови ван области осигурања чија је процењена вредност 54.840 хиљада динара, за које су у појединачним финансијским извештајима призната резервисања у истом износу.

57.2. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав-Ре“ а.д.о. Београд

На дан 31. децембра 2019. године, „Дунав-Ре“ учествује у дванаест судских спорова. „Триглав осигурање“ а.д.о. Београд је ради намирања новчаног потраживања у износу од 236.690 хиљада динара, поднело Привредном суду у Београду предлог за извршење, против „Дунав-Ре“. Процењује се негативан исход овог спора. Износ резервације у књизи штета износи 236.690 хиљада динара или 100%.

У осам судских спорова са „Таково осигурање“ а.д.о. у ликвидацији, тужилац тражи исплату укупног износа 55.044 хиљаде динара. Процењује се негативан исход због судске праксе у истоврсном спору, због чега је „Дунав-Ре“ извршио резервацију.

Дунав-Ре“ води и судски спор као тужилац против бивше запослене, где се вредност спора процењује на 262 хиљаде динара, при чему се процењује позитиван исход спора по зависно правно лице.

Осим наведених судских спорова, против „Дунав-Ре“ се води укупно два радно правна спора која су покренули запослени или бивши запослени на име поништења уговора о раду.

57.3. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав турист“ д.о.о. Београд

Руководство није идентификовало ризик од могућих будућих догађаја и наступања околности које би могле да се третирају као потенцијална обавеза, тако да у појединачним финансијским извештајима „Дунав турист“-а, као и у консолидованим финансијским извештајима Групе нису формирана резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи по основу вероватних негативних исхода судских спорова овог зависног правног лица.

57.4. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав ауто“ д.о.о. Београд

Против зависног правног лица „Дунав ауто“ се на дан 31. децембра 2019. године воде два судска спора пред Основним Судовима. Према процени руководства зависног правног лица извршено је резервисање у износу од 5.954 хиљаде динара по овом основу.

57.5. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом

На дан 31. децембра 2019. године, против зависног правног лица „Дунав“ ДЗУ добровољним пензијским фондом се воде четири судска спора за која су формирана резервисања у износу од 10.780 хиљада динара, укључујући и процењене трошкове спора. Три судска спора су радни спорови по тужбама бивших запослених, а један је спор за накнаду штете.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

57. СУДСКИ СПОРОВИ (Наставак)**57.6. Судски спорови у зависном правном лицу „Dunav Stockbroker“ а.д. Београд**

„Dunav Stockbroker“ се на дан 31. децембра 2019. године не јавља ни у једном судском спору као тужена страна.

Као тужилац, „Dunav Stockbroker“ се јавља у поступку против бившег запосленог, који се води пред Вишим судом у Београду. Поступак се води по основу захтева за накнаду штете у висини од EUR 101.322,91. Суд је 16. октобра 2019. године донео пресуду у корист Друштва којом се тужени Никола Броћета обавезује да исплати износ од 6.436 хиљада динара на име накнаде штете, са законском каматом почев од 14. маја 2007. године, као и да тужиоцу накнади трошкове у износу од 63 хиљаде динара, са законском затезном каматом од дана када наступе услови за извршење па све до исплате. Истом пресудом обавезан је тужени Миодраг Бабић да Друштву исплати износ од 1.728 хиљада динара на име накнаде штете, са законском каматом почев од 14. маја 2007. године. Пресуда није постала правноснажна јер је на њу поднета жалба од стране пуномоћника туженог дана 17. децембра 2019. године.

Осим наведеног Друштво нема других поступака у којима је тужилац.

57.7. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука

„Дунав осигурање“ Бања Лука води одређене судске спорове који се сматрају уобичајеним за ову врсту пословања, укључујући спорове по основу одштетних захтева према различитим полисама осигурања.

Са стањем на дан 31. децембра 2019. године, „Дунав осигурање“ Бања Лука се јавља као тужена страна у 124 судска спора и као тужилац у 542 судска спора, од чега:

Као тужилац:

- 208 судских предмета за наплату потраживања и дугујуће премије у износу БАМ 2.004.650,71 (120.528 хиљада динара); и
- 334 судска спора по основу наплате регресних потраживања у вредности БАМ 2.298.520,12 (138.197 хиљада динара).

Као тужена страна:

- 124 судска спора за накнаду материјалне и нематеријалне штете по свим видовима осигурања у износу од БАМ 1.388.462,34 (83.480 хиљада динара).

Судски спорови за накнаду материјалне и нематеријалне штете су резервисани. Остали спорови, по садашњим проценама неће представљати значајне губитке и обавезе у будућем периоду.

57.8. Судски спорови у зависном правном лицу „Дунав ауто“ д.о.о. Бања Лука

„Дунав ауто“ Бања Лука није идентификовао ризик од могућих будућих догађаја и наступања околности које би могле да се третирају као потенцијална обавеза, тако да у појединачним финансијским извештајима „Дунав ауто“ Бања Лука, као и у консолидованим финансијским извештајима Групе нису формирана резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи по основу вероватних негативних исхода судских спорова овог зависног правног лица.

Као што је обелодањено у Напмени 43, на дан 31. децембра 2019. године Група је формирала резервисања за потенцијалне губитке који могу проистећи из актуелних спорова у укупном износу од РСД 71.933 хиљаде. Руководство процењује да неће настати материјално значајни губици по основу исхода преосталих судских спорова у току, изнад износа за који је извршено резервисање.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ
31. децембар 2019. године
58. ТРАНСАКЦИЈЕ СА ПОВЕЗАНИМ ЛИЦИМА

Трансакције између повезаних страна унутар Групе, као и неизмирена салда, елиминисани су приликом израде ових консолидованих финансијских извештаја Групе.

- (а) У следећој табели су приказани приходи и расходи које је Група имала са МТС банком а.д. Београд у току извештајног периода:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Приходи:		
Пословни приходи	119.276	104.857
Финансијски приходи	25.939	50.028
Приходи од усклађивања вредности	3	10
Остали приходи	27	81
Укупно	145.245	154.976
Расходи:		
Пословни расходи	103.585	103.480
Финансијски расходи	19.471	31.872
Расходи од усклађивања вредности	-	13
Остали расходи	98.688	139.328
Укупно	221.744	274.693

- (б) Примања и накнаде кључног руководства – чланова Надзорног и Извршног одбора Матичног друштва и чланица Групе чија основна делатност је осигурање / реосигурање приказана су у следећој табели:

	У хиљадама динара За годину која се завршава 31. децембра	
	2019.	2018.
Примања и накнаде кључног руководства – чланова Надзорног и Извршног одбора	79.476	83.092

59. ПОРЕСКИ РИЗИЦИ

Порески прописи Републике Србије предмет су честих измена и различитих тумачења, док су у Републици Српској прописи који треба да обезбеде имплементацију пореских закона често нејасни или нису усвојени. Тумачења пореских закона од стране пореских и других власти држава у којима Група послује у односу на трансакције и активности Групе могу се разликовати од тумачења руководства Групе. Постоји неизвесност да ли су тумачења руководства Групе и пратећа документација довољне, и да ли одговарају захтевима и тумачењима пореских и других органа.

Руководство Групе сматра да евентуална различита тумачења неће имати материјално значајних последица по консолидоване финансијске извештаје Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

60. ДОГАЂАЈИ НАКОН ДАТУМА БИЛАНСА СТАЊА

- (а) Матично друштво је, на основу сагласности Народне банке Србије и Агенције за осигурање депозита, у складу са одлукама Надзорног одбора Н бр. 66/18 од 23. маја 2018. године и Извршног одбора И бр. пов. 53/18 од 24. маја 2018. године, 31. јануара 2020. године извршило докапитализацију зависног правног лица „Дунав ауто“ д.о.о. Београд, у износу од 80.000 хиљада динара.
- (б) Матично друштво је дана 30. јануара 2020. године извршило исплату накнаде од USD 862.019,12 а у вези са обавезом која је у наведеном износу евидентирана у ванбилансној евиденцији (Напомена 51(r)). Такође, Министарство финансија Републике Србије је дана 10. фебруара 2020. године, уплатило Матичном друштву износ од 92.528 хиљада динара, што одговара динарској противвредности од USD 862.019,12 чиме су потраживање и обавеза по наведеном основу у ванбилансној евиденцији у целости затворена.
- (в) Најављене законске промене у Републици Српској, односно измене Закона о друштвима за осигурање у смислу повећања минималног капиталног цензуса за обављање послова животног осигурања, све неповољнија инвестициона клима, недовољно развијено тржиште, као и пословна одлука да тржиште зависног правног лица „Дунав осигурање“ а.д. Бања Лука („Друштво“), буде на пословима животног осигурања, довело је до одлуке да се Друштво престане бавити пословима животног осигурања, те да се са другим друштвом за осигурање закључи уговор о преносу портфеља животног осигурања.

С обзиром да Закон о друштвима за осигурање, члан 64. став 5, прописује могућност вршења преноса портфеља, Друштво се обратило Агенцији за осигурање Републике Српске, као и Комисији за хартије од вредности Републике Српске, дописом у коме су тражена решења и даље инструкције.

Граве осигурање а.д. Бања Лука је 27. септембра 2019. године упутило понуду Друштву за преузимање портфеља, а која је одлуком Управног одбора Друштва прихваћена. У периоду од 4. до 17. октобра 2019. године, Друштво је у складу са упутствима Агенције за осигурање Републике Српске, објавило Обавештење за уговараче осигурања и друга заинтересована лица о преносу портфеља и то у дневном листу „Независне новине“ и „Службеном гласнику РС и БиХ“.

Граве осигурање а.д. Бања Лука и Друштво су дана 31. децембра 2019. године потписали Нацрт уговора о преносу портфеља животног осигурања. Нацрт уговора, као и сва неопходна документација достављени су Агенцији за осигурање Републике Српске на одобравање. На основу тога Агенција за осигурање Републике Српске, дана 27. јануара 2020. године донела је Решење бр. 05-577-1/20 којим се одобрава пренос целокупног портфеља у врсти животног осигурања.

Добијањем Решења Агенције за осигурање Републике Српске и Нацртом већ потписаног уговора, дана 30. јануара 2020. године потписан је коначан Уговор о преносу портфеља животног осигурања, чији су саставни део Анекс 1 и Примопредајни протокол, који су достављени Агенцији за осигурање Републике Српске.

На основу Решења Агенције за осигурање Републике Српске и дописа Комисије за хартије од вредности Републике Српске, као и налога за пренос хартија од вредности, Централни Регистар Републике Српске је 6. фебруара 2020. године извршио пренос власништва над хартијама од вредности, чиме је завршен процес преноса портфеља животног осигурања са „Дунав осигурања“ а.д. Бања Лука на Граве осигурање а.д. Бања Лука.

Осим горе наведених, није било других значајних догађаја након датума биланса стања, укључујући и било какве негативне развоје спорова у току против чланица Групе, нити нових материјално значајних судских и других спорова, који би захтевали додатна обелодањивања или корекције приложених консолидованих финансијских извештаја.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

61. ЕФЕКТИ ГЛОБАЛНЕ КРИЗЕ УЗРОКОВАНЕ ПАНДЕМИЈОМ КОВИД-19

Глобални изазов у 2020. години је избијање епидемије корона вируса (Ковид-19), за чију експанзију широм света се очекује да ће имати негативан утицај на светску економију. Ефекти пандемије Ковид-19 на привредне активности у великој мери ће зависити од обима његовог могућег ширења по свету и времена његовог сузбијања. Земље широм света, међу њима и Србија и Република Српска, већ су предузеле мере за превенцију ширења вируса (као што су ограничења путовања, мере карантина, санитарне мере), као и за ублажавање негативног утицаја на привреду у погледу понуде и тражње путем разних фискалних мера и државне помоћи.

Основни сценарио је да ће експанзија корона вируса глобално, широм ЕУ, у Србији и другим локалним тржиштима пословања Групе бити обуздана и да ће се постепено успорити (као што је већ случај у Кини) до краја прве половине 2020. године. У таквом случају, очекује се да ће пандемија имати значајан негативан економски утицај на прва два квартала 2020. године, а вероватно и до краја 2020. године. Опоравак европске, српске и привреде осталих земаља би се очекивао од друге половине 2020. године, како се поверење буде враћало.

Дана 15. марта 2020. године донета је Одлука о проглашењу ванредног стања на територији Републике Србије због епидемије вируса Ковид-19. Дана 20. марта 2020. године Влада Републике Србије усвојила је први сет пореских мера, односно Уредбу о пореским мерама за време ванредног стања ради ублажавања економских последица у Србији насталих услед Ковид-19.

Руководства Матичног друштва и чланица Групе су предузела све неопходне мере на основу препорука и уредби надлежних државних органа и континуирано су пратила све активности и мере истих током ванредног стања, као и након његовог укидања. Формиран је Кризни штаб који доноси мере и препоруке у складу са мерама Кризних штабова и Владе Републике Србије и прати њихово спровођење са задатком доношења оперативних мера и планирања, организације и координације активности заштите здравља запослених и обезбеђења неометаног пословања у условима епидемије. Једна од кључних мера за превенцију ширења епидемије и заштите здравља запослених у Групи се односи на организацију обављања пословних активности запослених ван просторија предузећа (рад од куће), где год је то могуће. Дефинисан је минимум процеса рада у смислу потребног броја запослених и радно ангажованих лица на локацијама с обзиром да су чланице Групе биле у обавези да обезбеде минимум процеса рада.

Руководство Групе је уложило напоре да обезбеди континуитет пословних активности са циљем смањења могућих негативних ефеката на пословање, омогући функционисање кључних објеката и пословница, као и да омогући непрекидност и квалитет услуга корисницима. У току ванредног стања није дошло ни до обуставе пружања услуга корисницима, нити прекида пословања Групе. Привредна друштва чланице Групе повећала су ниво спремности, тако што прилагођавају одлуке и активности у циљу обезбеђења континуитета у пружању услуга клијентима, измирења уговорених обавеза према повериоцима и добављачима и заштите одговарајућег нивоа ликвидности, као и остварења, у максималном могућем степену, својих стратешких планова и планова у предстојећим кварталима.

Дана 17. марта 2020. године Народна банка Србије је донела Одлуку о привременим мерама за очување стабилности финансијског система према којој су пословне банке дужне да дужницима понуде застој у отплати (мораторијум) њихових обавеза према банкама за период трајања ванредног стања. Матично друштво није прихватило понуђени мораторијум од стране пословних банака – поверилаца, с обзиром да нема обавезе по кредитима од банака. Ни друге чланице Групе нису имале обавеза по кредитима од банака осим зависног правног лица „Дунав ауто“ које није користило погодности које се односе на застој у отплати рата кредита и лизинга, већ је своје обавезе редовно извршавало.

Дана 10. априла 2020. године Влада Републике Србије донела је уредбе о утврђивању програма финансијске подршке привредним субјектима, о фискалним погодностима и директним давањима приватном сектору и новчаној помоћи грађанима, као и о поступку за издавање дужничких хартија од вредности, а све у циљу ублажавања негативних економских последица узрокованих пандемијом вируса Ковид-19. Сличне мере су донели и државни органи Републике Српске.

Поред наведеног, руководство је предузимало и друге мере у циљу минимизирања утицаја Ковид-19 на пословање Групе, као што су били преговори са закуподавцима и осталим добављачима у вези одређених олакшица у периоду трајања ванредног стања, затим рационализација претходно планираних активности и резервисаних средстава које у измењеним околностима нису биле од кључног значаја за неометано и континуирано пословање Групе.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

61. ЕФЕКТИ ГЛОБАЛНЕ КРИЗЕ УЗРОКОВАНЕ ПАНДЕМИЈОМ КОВИД-19 (Наставак)

Ефекти ширења Ковид-19 испољавају негативан утицај на остварење пословних планова Матичног друштва и чланица Групе. Директан утицај испољава се у области осигурања на врстама осигурања где је у основи претпоставка кретање осигураника, као и у области осигурања од аутоодговорности, осигурања робе у превозу, осигурања моторних возила и осигурања кредита.

Индиректан утицај ефеката ширења Ковид-19 на остварење планова Матичног друштва и чланица Групе изражава се у смањеној пословној активности клијената и њиховој ликвидности што може неповољно, али не и значајно, утицати на обим пословања и наплату потраживања Групе.

Основне карактеристике пословне политике коју Матично друштво и чланице Групе реализују у последњим годинама су подизање ефикасности ангажованих ресурса, рационализација трошкова пословања, повећање ефикасности у наплати потраживања, а које су за последицу имале раст нето новчаног тока из пословних активности и повећање профитабилности и тржишног учешћа. Тако генерисана средства одговорном инвестиционом политиком се највећим делом усмеравају на ликвидне облике имовине која данас представља најзначајнији део инвестиционог портфолија Групе.

Средства којима Матично друштво располаже омогућавају јој потпуно покриће техничких резерви у складу са лимитима предвиђеним одлуком о инвестирању и несметано измиривање свих доспелих обавеза у складу са прописаним роковима. Ликвидност Матичног друштва није угрожена појавом и ширењем вируса с обзиром да располаже са високим фондовима ликвидности који омогућавају редовно сервисирање доспелих обавеза. Такође ликвидност осталих чланица Групе ће омогућити благовремено сервисирање обавеза према кључним странама (клијентима, добављачима, запосленима и држави).

На основу тренутно расположивих информација и процене остварења планова, руководство сматра да новонастала ситуација неће значајно утицати на пад пословне активности, али може имати ефекте на токове готовине, пре свега из оперативних активности, и тиме и на ликвидност, посебно у наредна два квартала 2020. године, али никако у мери да угрози наставак пословања Матичног друштва и осталих чланица Групе у наредном периоду.

НАПОМЕНЕ УЗ КОНСОЛИДОВАНЕ ФИНАНСИЈСКЕ ИЗВЕШТАЈЕ

31. децембар 2019. године

62. ДЕВИЗНИ КУРСЕВИ

Средњи курсеви за девизе, утврђени на међубанкарском тржишту девиза, примењени за прерачун девизних позиција консолидованог биланса стања у динаре, за поједине главне валуте били су следећи:

	31. децембар 2019.	У динарима 31. децембар 2018.
EUR	117,5928	118,1946
USD	104,9186	103,3893
GBP	137,5998	131,1816
CHF	108,4004	104,9779

У Београду, 22. јуна 2020. године

За Матично друштво:

Ивана Соковић,
Председник Извршног одбора

Милош Милановић,
Члан Извршног одбора

Тамара Радаковић,
Директор финансијске функције,
Лице одговорно за састављање финансијских извештаја

BDO d.o.o. Beograd

Knez Mihailova 10
11000 Belgrade
Republic of Serbia
Tel: +381 11 3281 399
Fax: +381 11 32 81 808

www.bdo.co.rs

BDO d.o.o. Beograd, privredno društvo osnovano u Republici Srbiji, je članica BDO International Limited, kompanije sa ograničenom odgovornošću sa sedištem u Velikoj Britaniji, i deo je međunarodne BDO mreže firmi članica.
BDO je brend ime za BDO mrežu i za svaku BDO firmu članicu.

BDO d.o.o. Beograd, a limited liability company incorporated in the Republic of Serbia, is a member of BDO International Limited, a UK company limited by guarantee, and forms part of the international BDO network of independent member firms. BDO is the brand name for the BDO network and for each of the BDO member firms.

